2026/2394

6.11.2026 г.

ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2026/2394 НА КОМИСИЯТА

от 29 октомври 2026 година

относно незадължителни образци на договорни клаузи относно достъпа до данни и използването им и незадължителни стандартни договорни клаузи за договори за изчисления в облак

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2023/2854 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2023 г. относно хармонизирани правила за справедлив достъп до данни и за тяхното използване и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и Директива (ЕС) 2020/1828 (Акт за данните) ([1]), и по-специално член 41 от него,

като има предвид, че:

(1) Справедливите договорни права и задължения благоприятстват доверието между пазарните участници и могат да спомогнат за увеличаване на справедливия достъп до данни и тяхното използване, както и за по-конкурентен пазар за услуги за обработка на данни, като по този начин се реализират пълните ползи от основаната на данни икономика в Съюза.

(2) За да се отговори на нуждите на цифровата икономика и да се премахнат пречките пред доброто функциониране на вътрешния пазар на данни, с Регламент (ЕС) 2023/2854 се установява хармонизирана рамка, в която се посочва кой има право да използва данните от продукта или данните от свързани услуги, при какви условия и на какво основание. Основният инструмент, който се използва за тази цел съгласно Регламент (ЕС) 2023/2854, са договорите. Откакто се прилага посоченият регламент, използването на данни вече не се основава на фактически контрол върху данните, а на договори. Това се прави, за да се създаде правна сигурност относно правата и задълженията на страните и по този начин да се насърчи споделянето на данни. Освен това Регламент (ЕС) 2023/2854 има за цел чрез балансирани договори да се осигури справедлив дял от ползите за всички страни по веригата на стойността на данните.

(3) В Регламент (ЕС) 2023/2854 се предвиждат права и задължения за страните, участващи в процесите на достъп до данни и използването им, като се установяват правила за задължително споделяне на данни и същевременно се дава възможност на страните да уредят посредством договори упражняването на практика на техните права и задължения във връзка с този достъп до данни и използването им.

(4) Услугите за обработка на данни са основен двигател на цифровия преход и ключов фактор за конкурентоспособността в цифровата ера. Възможността на клиента да премине от една услуга към друга или да използва услугите на няколко доставчици едновременно, е ключово условие за по-конкурентен пазар с по-ниски бариери за навлизане на нови доставчици. В Регламент (ЕС) 2023/2854 се определят правила относно правата на клиентите да преминат от един доставчик на услуги за обработка на данни към друг доставчик или към локална инфраструктура и се предвиждат специални условия и процедури, които обхващат също така сигурността и непрекъснатостта на дейността по време на процеса на смяна на доставчика. В Регламент (ЕС) 2023/2854 също така се урежда паралелното използване на множество услуги за обработка на данни, като по този начин се подкрепя успешното внедряване на многооблачни стратегии. Освен това в Регламент (ЕС) 2023/2854 се предвижда, че всички страни, участващи в процеса на смяна на доставчика, трябва да си сътрудничат добросъвестно.

(5) Правата и задълженията на клиентите и доставчиците на услуги за обработка на данни са определени в договорите за услуги за обработка на данни. С Регламент (ЕС) 2023/2854 се въвежда задължение за доставчиците на услуги за обработка на данни да премахнат пречките, включително договорни, които биха могли да възпрепятстват клиентите да сменят доставчика си.

(6) Съгласно член 41 от Регламент (ЕС) 2023/2854 Комисията е натоварена със задачата да разработи образци на договорни клаузи относно достъпа до данни и използването им и стандартни договорни клаузи за договори за изчисления в облак, които да служат като инструмент за подпомагане на страните при договарянето и сключването на такива договори и за насърчаване на образци на договорни клаузи и стандартни договорни клаузи, които съдържат справедливи, разумни и недискриминационни договорни права и задължения.

([1]) ОВ L, 2023/2854, 22.12.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj.

(7) Съгласно Регламент (ЕС) 2023/2854 основната цел на тези образци на договорни клаузи и стандартни договорни клаузи е да се помогне на предприятията, по-специално на МСП, да изготвят, договарят и сключват такива договори. В Регламент (ЕС) 2023/2854 също така се посочва, че ако се използват широко и цялостно, тези образци на договорни клаузи следва да окажат положително въздействие върху изготвянето на договорите относно достъпа до данни и използването им и по този начин да доведат в по-широк план до по-справедливи договорни отношения при достъпа и споделянето на данни.

(8) Тези цели показват, че образците на договорни клаузи и стандартните договорни клаузи следва да играят важна роля при прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2854 и онагледяването на начина на изготвяне на балансирани договори за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/2854, включително за съдилищата, когато те прилагат общата клауза за контрол за неравноправност, предвидена в Регламент (ЕС) 2023/2854. Освен това, както е предвидено в съображение 55 от Регламент (ЕС) 2023/2854, органите за уреждане на спорове следва да вземат предвид образците на договорни клаузи, за да се гарантира еднаквото прилагане на регламента.

(9) Свободата на договаряне е основополагащ принцип в отношенията между предприятия и като такъв е обхванатa от свободата на стопанска инициатива съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз. С настоящата препоръка Комисията предоставя на пазарните участници образци за техните договорни отношения, които нямат задължителен характер и могат да бъдат адаптирани, ако договарящите се страни решат да ги използват, както е обяснено и в приложение I, в което се представят образците на договорни клаузи и стандартните договорни клаузи. Тези клаузи са разработени предимно за отношенията между предприятия, като са взети предвид Регламент (ЕС) 2023/2854 и други законодателни актове на Съюза. Както при всички договори, когато страните встъпват в договорни отношения, свързани с данни, те трябва да спазват повелителните разпоредби на правото на Съюза, като например тези на Регламент (ЕС) 2023/2854 и Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), повелителните разпоредби на потребителското право, както и повелителните разпоредби на националното право, приложимо за този конкретен договор.

(10) Неравноправните договорни клаузи могат да направят достъпа до данни или смяната на доставчик на услуга за обработка на данни по-неизгодни от търговска гледна точка и понякога икономически нежелани.

(11) С Регламент (ЕС) 2023/2854 се въвежда контрол за неравноправност на договорните клаузи относно достъпа до данни и използването им или отговорността и средствата за правна защита при нарушение или прекратяване на свързани с данни задължения, когато са наложени едностранно от страна по договор, сключен между предприятия. В образците на договорни клаузи и стандартните договорни клаузи са взети предвид и разпоредбите, отнасящи се до този контрол за неравноправност.

(12) Необходимо е да се установят образци на договорни клаузи за няколко вида договори, в които се уреждат достъпът до данни и тяхното използване в обхвата на глави II, III и IV от Регламент (ЕС) 2023/2854. Първият препоръчан образец на договор урежда правоотношението между ползвател на свързан продукт или свързана услуга, който има право на достъп до данни и използването им съгласно Регламент (ЕС) 2023/2854, и държател на данни (приложение II). Освен че тези образци на договорни клаузи могат да се използват като отделен договор успоредно с други договори, а именно а) договор за покупка, наем или лизинг на свързан продукт, б) договор за доставка на свързани услуги или в) всеки договор, сключването на който се изисква съгласно Регламент (ЕС) 2016/679, те могат също така да бъдат включени в един общ договор, например уреждащ покупката на свързания продукт. Вторият вид договор, обхванат от образците на договорни клаузи, е между ползвател и получател на данни (приложение III). Третият включен образец на договор е между държател на данни и получател на данни и се отнася до случаите, в които държател на данни има правно задължение да предостави данни на трета страна, като например задължение да предостави данни от свързан продукт или свързани услуги на получател на данни, посочен от ползвателя (приложение IV). Четвъртият включен образец на договор се сключва между предприятия, които споделят данни на доброволна основа, и подлежи на контрол за неравноправност съгласно Регламент (ЕС) 2023/2854 (приложение V).

(13) С оглед на глава VI от Регламент (ЕС) 2023/2854 и като се има предвид необходимостта от премахване на договорните пречки пред смяната на доставчика и от гарантиране на справедливи, разумни и недискриминационни договорни права и задължения, е необходимо да се установят стандартни договорни клаузи, които могат да се включват в договори за услуги за обработка на данни, за да се отразят правата и задълженията на клиентите и доставчиците (приложения VI—XII).

([2]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(14) За да се улесни използването на образците на договорни клаузи и стандартните договорни клаузи, следва да се включат насоки и обяснения под формата на полета за информация. Насоките и обясненията имат за цел да се подпомогнат страните, като се предоставят препратки към съответните правни задължения, кръстосани препратки между клаузите и, когато е необходимо, като се обяснят последиците от избора, който страните трябва да направят, както е отразено в различните варианти на дадена договорна клауза,

ПРЕПОРЪЧВА:

1) Договарящите се страни да използват образците на договорни клаузи относно достъпа до данни и използването им, определени в приложения I—V.

2) Договарящите се страни да използват стандартните договорни клаузи, определени в приложение I и приложения VI —XII, за договорите за изчисления в облак.

3) Държавите членки да насърчават използването на препоръчаните образци на договорни клаузи и стандартни договорни клаузи, включително чрез определените от тях органи за уреждане на спорове и компетентните органи, посочени в Регламент (ЕС) 2023/2854.

Съставено в Брюксел на 29 октомври 2026 година.

За Комисията
Michael McGRATH
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ОБЩО ВЪВЕДЕНИЕ

1. **Контекст**

През 2022 г. Комисията създаде експертна група, съставена от експерти, назначени в лично качество, които да подпомагат Комисията в предоставянето на практически инструменти на пазарните участници, които ще упражняват нови права и задължения съгласно Регламент (ЕС) 2023/2854 (наричан по-долу „Акт за данните“). Експертите изготвиха образци на договорни клаузи (ОДК) относно достъпа до данни и използването им и стандартни договорни клаузи (СДК) за услуги за обработка на данни. Тези ОДК и СДК бяха включени в доклад, публикуван в регистъра на групата през април 2025 г. Експертната група беше подкрепена от подгрупа, включваща дружества и европейски и национални стопански организации. Подгрупата предоставяше обратна информация на експертите по време на целия процес на изготвяне.

За да се предостави допълнителна информация на експертите, службите на Комисията организираха не само целеви консултации, като тестваха проектите на образци с дружества, изразили желание за това, но и два кръга обществени консултации (един относно версиите на ОДК и СДК, изготвени от експертите, и един относно окончателните версии, включени в доклада на експертната група).

Въз основа на доклада на експертната група и на информацията, получена в рамките на обществените консултации, и както се изисква съгласно член 41 от Акта за данните, Комисията изготви ОДК и СДК, включени като приложения към настоящата препоръка.

ОДК и СДК са незадължителни. Те са изготвени по такъв начин, че да могат да бъдат адаптирани от страните в съответствие с техните договорни нужди. Страните обаче трябва да имат предвид, че тези ОДК и СДК са изготвени така, че да бъдат в съответствие с правата и задълженията, предвидени в Акта за данните, както и да бъдат съгласувани помежду си. В тях е включена информация за доброволния им характер, както и съвети във връзка с правните последици, които страните да вземат предвид при внасянето на изменения. Освен това органите за уреждане на спорове, определени съгласно член 10 от Акта за данните, следва да вземат предвид ОДК и СДК.

ОДК и СДК са изготвени главно за целите на договорните отношения между предприятия. Независимо от това те могат да се използват и в отношенията между предприятия и потребители. В този случай обаче ще трябва да се добавят допълнителни разпоредби, за да се приведе договорът в съответствие с повелителните норми за защита на потребителите (напр. правото на отказ на потребителя в случай на договори, сключени онлайн/от разстояние).

Използването на тези ОДК и СДК не освобождава страните от задължението им да гарантират спазването на всички приложими повелителни разпоредби на правото на Съюза и националното право. Страните разполагат с пълна свобода на преценка дали да използват ОДК и СДК. Комисията не носи отговорност за последиците от използването на клаузите.

Комисията може да преразгледа тези образци на договорни клаузи и стандартни договорни клаузи с оглед на тяхното прилагане и последици за предприятията и пазарните практики.

2. **Образци на договорни клаузи**

ОДК, изложени в приложения II—V, са разработени, за да се помогне на страните да изготвят и договарят договори за достъп до данни и използването им (лични и нелични). Тези договори имат за цел да се гарантират справедливи, разумни и недискриминационни договорни права и задължения, включително разумна компенсация и защита на търговските тайни.

Страните по договора се определят в началото на всеки ОДК, като, когато е уместно, се използват понятията, за които се съдържат определения в Акта за данните: данни, държател на данни, ползвател, получател на данни и др.

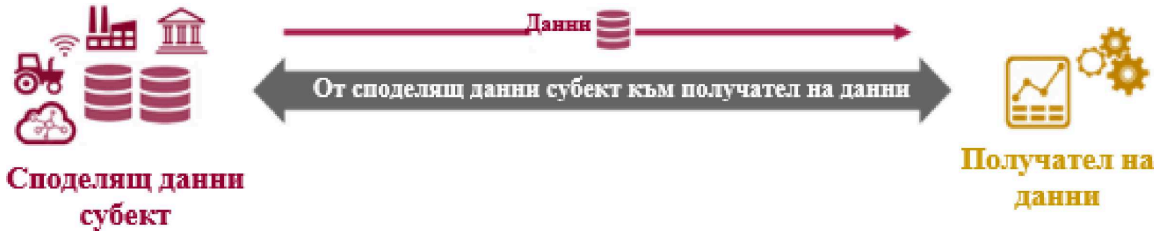
Кои ОДК за какъв вид споделяне на данни да се използват?

ОДК в приложение II са предназначени за договори между държател на данни и ползвател на свързан продукт или свързана услуга, когато държателят на данни желае да използва данни, генерирани от използването на продукта/услугата.

ОДК в приложение III са предназначени за договори между ползвател на свързан продукт или свързана услуга и получател на данни — трета страна, когато ползвателят отправя искане до държател на данни да предостави данни на получателя на данни съгласно член 5 от Акта за данните.

ОДК в приложение IV са предназначени за договори между държател на данни и получател на данни — трета страна, който е предприятие, когато държателят на данни е задължен (съгласно член 5 от Акта за данните) да предостави данни на получателя по искане на ползвател на продукта. Те могат да се използват и с подходящи изменения, когато държател на данни е задължен да предостави данни на получател на данни — трета страна, съгласно друго законодателство на Съюза или национално законодателство, прието съгласно правото на Съюза.

ОДК в приложение V са предназначени за договори между субект, споделящ данни, и получател на данни, когато субектът, споделящ данни, желае да предостави данни на получателя на данни доброволно и независимо от всяко искане от ползвател или подобна страна. Понятието „субект, споделящ данни“ беше избрано, за да се отчетат многобройните възможни сценарии.

Страните следва да определят собственото си положение, като се позоват на различните сценарии, обяснени по-горе, и след това да използват съответните ОДК.

Правна стойност на ОДК във връзка с Акта за данните и друго приложимо законодателство

Използването на ОДК от договарящите се страни не засяга правата и задълженията, които те имат съгласно Акта за данните или съгласно друго законодателство на Съюза или законодателство на държава членка, прието в съответствие с правото на Съюза, включително задълженията на администратора и правата на субектите на данни съгласно Регламент (ЕС) 2016/679, както и съгласно конкурентното право.

Страните следва да проявяват особено внимание, когато споделянето на данни се отнася до лични данни или набори от смесени данни. По-специално държателите на данни трябва да предоставят лични данни на ползвателите или на трети страни съгласно предвиденото в Регламент (ЕС) 2023/2854 задължение, но само докато е налице правно основание в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679.

Както при всеки договор, използването на образците на договорни клаузи от страните не възпрепятства компетентния съд или друг правораздавателен орган или компетентния административен орган да отмени договора или конкретни негови клаузи поради неспазване на правото на Съюза или правото на държава членка.

3. **Стандартни договорни клаузи**

Тези СДК са предназначени да подпомагат страните при договорното изпълнение на правата и задълженията, произтичащи от Акта за данните. СДК представляват набор от модулни клаузи, които се допълват взаимно, но могат да се използват и поотделно. Предназначени са да бъдат включвани в споразумения за услуги за обработка на данни.

СДК имат за цел да са в помощ на клиентите и доставчиците на всички услуги за обработка на данни, попадащи в обхвата на Акта за данните, независимо дали те имат публичен, частен или друг характер и дали са с малък, среден или голям размер.

В съответствие с определението за „услуга за обработка на данни“ в Акта за данните тези СДК са приложими за всички модели на услуги в облак, включително „инфраструктура като услуга“ (IaaS), „платформа като услуга“ (PaaS) и „софтуер като услуга“ (SaaS), когато те имат характеристиките, посочени в член 2, точка 8 от Акта за данните.

В СДК, попадащи в обхвата на Акта за данните, не са включени изискванията на ОРЗД ([1]). В споразумението следва да бъдат включени договорни разпоредби, с които да се гарантира спазването на ОРЗД. Комисията прие стандартни договорни клаузи за отношенията между администратори и обработващи лични данни, както с цел да се подпомогне спазването на ОРЗД, така и за целите на предаването на лични данни на държави извън ЕИП ([2]).

Стандартните договорни клаузи съгласно ОРЗД позволяват на субектите, които ги използват, да осигурят и докажат спазването на определени изисквания на ОРЗД. Тези стандартни договорни клаузи не могат да бъдат изменяни от страните, но могат да се включат в договор с по-широк обхват или да се използват като самостоятелно споразумение.

Как се използват СДК?

Въпреки че се препоръчва да се използва целият набор от СДК, важно е да се отбележи, че тези СДК не представляват цялото споразумение за услуги за обработка на данни, което ще се прилага между клиент и доставчик. В това споразумение трябва да бъдат включени и други теми, които не са разгледани в Акта за данните и СДК.

В приложение XII се съдържа набор от определения, които се използват в различните СДК и са приведени в съответствие с Акта за данните. Ако се използват определения, различни от предложените в СДК, СДК трябва да бъдат съответно адаптирани. Това е само един пример за адаптации, които са възможни, като същевременно се използва пълният набор СДК или част от тях.

За улеснение СДК съдържат кръстосани препратки, свързващи определени разпоредби на СДК със съответните разпоредби на Акта за данните или с други СДК.

Възможно е да има допълнителни правила и изисквания, приложими за услугите за обработка на данни в конкретни сектори, които също следва да бъдат взети предвид (например в сектора на финансите, здравеопазването, телекомуникациите, промишлеността, енергетиката или публичния сектор). В Акта за данните се предвиждат изключения от някои задължения, свързани със СДК относно смяна на доставчика и излизане. Допълнителни обяснения могат да бъдат намерени в СДК относно смяна на доставчика и излизане.

В Акта за данните се предвиждат специфични възможности за решаване на спорове:

клиентът и доставчикът имат достъп до орган за уреждане на спорове, определен от държавите членки в съответствие с член 10, параграф 4 от Акта за данните; и

всяка от страните може да подаде жалба до компетентния орган в своята държава членка в съответствие с член 37, параграф 5, буква б) от Акта за данните.

([1]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([2]) Publications on the Standard Contractual Clauses (SCCs) (Публикации относно стандартните договорни клаузи) — Европейска комисия.

При определянето на съответния компетентен орган обаче държавите членки определят неговите задачи и правомощия, които могат да се различават до известна степен в отделните държави членки. Възможно е този орган да не е компетентен да урежда всички спорове между клиенти и доставчици. Страните трябва да преценят кой е най-подходящият начин да задължат другата страна да изпълни своите правни и договорни задължения и как да уреждат споровете.

Страните могат да се споразумеят да обхванат множество услуги в едно-единствено споразумение, което може да бъде наречено „рамково споразумение за услуги“ или да му се даде друго наименование („споразумението“). Това е още една причина, поради която се препоръчва СДК да бъдат добавени към споразумението. Ако то обхваща всички услуги и ако клиентът реши да смени доставчика на една или на определен брой услуги, споразумението ще остане в сила за другите услуги.

Ако страните възнамеряват да използват тези СДК само отчасти или да внесат изменения в тях, те следва внимателно да обмислят как това може да се отрази на договорните права и задължения. В такива ситуации винаги се препоръчва да се потърсят правни и други професионални съвети.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ОБРАЗЦИ НА ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

за договори относно достъп до данни и използването им между държатели на данни и ползватели на свързани продукти и свързани услуги

Настоящият образец на договорни клаузи (ОДК) е предназначен да урежда достъпа до данни и използването им, както и свързаните с това договорни въпроси, които може да възникнат между държател на данни и ползватели (както е определено в Регламент (ЕС) 2023/2854, наричан по-долу „Акт за данните“).

Основната новост в Акта за данните в това отношение е, че:

— на ползвателите се дава правото на достъп до данните, генерирани от техните свързани продукти и/или свързани услуги (с мерки за защита на данните, защитени като търговска тайна);

— ползвателите също могат да споделят тези данни с трети страни, например за да се възползват от следпродажбени услуги;

— държателят на данни трябва да сключи договор с ползвателя за използване и споделяне на нелични данни;

— неравноправните договорни клаузи относно достъпа до данни и използването им или отговорността и средствата за правна защита при нарушение или прекратяване на свързани с данните задължения не са обвързващи, ако са били наложени едностранно на едно предприятие от друго предприятие.

Този договор има модулна структура и макар че може да се използва като цялостен договор, страните могат също така да изберат определени клаузи, които съответстват на тяхната конкретна ситуация. Някои клаузи може да не са приложими за всички продукти и всички договори, например тези, които се отнасят до защитата на търговски тайни или прилагането на технически мерки за защита. Те следва да се включват от страните в договорите само когато е приложимо. По подобен начин ограниченията на достъпа, използването или споделянето на данни ще трябва да бъдат включвани в договорите само когато е приложимо, т.е. ако в противен случай изискванията за сигурност за продукта биха били нарушени, което би довело до сериозно неблагоприятно въздействие върху здравето, безопасността или сигурността на физическите лица.

Няколко клаузи съдържат опции и чрез тях страните следва да отразят своите специфични нужди, делови взаимоотношения и интереси, за да определят правилната опция, която е най-подходяща за техния договор.

Също така някои клаузи са маркирани *(ако е приложимо)* и следва да бъдат включени, ако са изпълнени определени условия.

Въпреки че ОДК се препоръчват от Комисията, те са незадължителни и страните винаги имат опция за дерогация от тях.

1. Страни и продукт/свързана(и) услуга(и)

1.1. Страни по договора

Настоящият договор относно достъп до данни и използването им се изготвя

между

(въведете име, данни за контакт и допълнителна информация) („държател на данни“)

Съгласно Акта за данните „държател на данни“ означава „физическо или юридическо лице, което в съответствие с [Акта за данните], приложимото право на Съюза или националното законодателство, прието съгласно правото на Съюза, има правото или задължението да използва и предоставя данни, включително, когато е постигнато договорно съгласие, данни от продукти или от свързани услуги, които лицето е извлякло или генерирало при предоставянето на свързана услуга“.

В повечето случаи държателят на данни може да бъде производителят на продукта или доставчикът на съответната свързана услуга, или друга страна, сътрудничеща си с производителя или доставчика, която може да извлече данните от продукта или свързаната услуга.

Ако повече от една страна може да бъде квалифицирана като държател на данни, към това може да се подходи по различни начини, например:

а) всяка от страните сключва свое споразумение с ползвателя, като независим държател на данни; или
б) една от страните сключва споразумение с ползвателя, вследствие на което действа като държателя на данни; при липса на споразумение с ползвателя останалите страни се считат за трети страни по смисъла на клауза 3.2. Въз основа на договора с ползвателя и договорите с тези трети страни държателят на данни може да координира достъпа до данните и използването им.

Коя от двете възможности е за предпочитане в даден случай зависи от множество фактори. Възможно е страните да искат да вземат предвид например това дали ползвателите биха предпочели да има само един договорен партньор и един договор. Страните следва да са наясно, че съществува тясна връзка между избора на една от двете опции и начина, по който страните формулират клауза 3.2.1.

както и

[ОПЦИЯ 1] [(*въведете име, данни за контакт и допълнителна информация*) („ползвател“)]

[ОПЦИЯ 2] [всяка страна, която определя себе си като ползвател по смисъла на Акта за данните и декларира съгласието си с условията на настоящия договор, като предприеме следните стъпки: (*въведете техническите стъпки, които трябва да бъдат предприети от всяка страна, която се квалифицира като ползвател, като например информация, която трябва да бъде предоставена, и потвърждения, които трябва да бъдат направени чрез потребителски интерфейс*) („ползвател“)]

наричани в настоящия договор заедно „страните“, а поотделно „страната“.

Съгласно Акта за данните „ползвател“ означава „физическо или юридическо лице, което притежава свързан продукт или на което по договор са прехвърлени временни права за използване на този свързан продукт, или което получава свързани услуги“. Този договор може да бъде приложим в широк набор от сценарии. От едната страна на спектъра откриваме сценарии, при които ползвателят е известен на държателя на данни и адвокати на всяка от страните договарят индивидуален договор за достъп до данни и използването им (например авиокомпания, която купува самолети от производител на самолети). От другата страна откриваме сценарии, при които продукти и услуги за масова употреба се предлагат на милиони потребители, които индивидуално не са известни (и чиято самоличност може дори да не желаем да бъде разкривана от съображения за защита на данните), и при които индивидуалните преговори са просто невъзможни (напр. свързани кафе машини).

За сценарии от втория вид, както и за много други сценарии между двете крайности, може да е полезно ползвателят да се идентифицира не по име, а по предприети стъпки (като например създаване на потребителски профил или просто включване на свързана кафемашина в захранването и приемане на предоставените условия чрез натискане на „ОК“ на дисплея). Страните следва да са наясно, че по-специално в случаите, когато са засегнати потребители, съдилищата ще преценяват дали процедурата е проектирана по начин, който е в съответствие с правилата на приложимото общо договорно право и потребителското право, съгласно които може да се наложи да бъдат включени ред и условия в договора.

1.2. **Продукт/свързана(и) услуга(и)**

Настоящият договор е изготвен във връзка със:

а) следния(ите) свързан(и) продукт(и) („продуктът“): (въведете името и допълнителните спецификации на конкретния свързан продукт или вида продукти, обхванати от настоящия договор);

б) следната(ите) свързана(и) услуга(и) („свързаната(ите) услуга(и)“): (въведете името и допълнителни спецификации на конкретните свързани услуги или вида свързани услуги, обхванати от настоящия договор, ако е приложимо).

1.2.1. Ползвателят декларира, че е собственик на продукта или има договорно право да използва продукта по силата на договор за наем, лизинг или подобен договор и/или да получава свързаната(ите) услуга(и) по силата на договор за услуги.

[ОПЦИЯ 1] [Ползвателят се задължава да предостави при надлежно обосновано искане на държателя на данните всякаква относима документация в подкрепа на тези декларации, когато е необходимо.]

[ОПЦИЯ 2] [Документация в подкрепа на тези декларации, както и подробности относно това кой се счита за ползвателя съгласно настоящия договор, са посочени в **допълнение 9**.]

Съгласно Акта за данните държателят на данни не може да изисква от физическо или юридическо лице да предоставя каквато и да е информация, освен необходимата за целите на проверката дали дадено лице отговаря на условията за ползвател по смисъла на Акта за данните. В много ситуации, по-конкретно за потребителски стоки за масова употреба или бизнес оборудване с относително ниска чувствителност на генерираните данни (напр. свързани кафе машини, вж. по-горе), обичайно би било непропорционално да се правят допълнителни запитвания.

2. **Обхванати от договора данни**

Данните, обхванати от настоящия договор, се състоят от всички леснодостъпни данни от продукта или данни от свързани услуги по смисъла на Акта за данните и включват както нелични, така и лични данни („данните“).

Държателят на данни изброява данните в **допълнение 1** с описание на вида или естеството, приблизителния обем, честотата на събиране, мястото на съхранение и продължителността на съхранение на данните.

Ако по време на действието на настоящия договор на ползвател трябва да бъдат предоставени данни, различни от описаните в допълнение 1, **последното** ще бъде съответно изменено.

Съгласно Акта за данните „**данни от продукта**“ означава „данни, генерирани от използването на свързан продукт, които производителят е проектирал да могат да бъдат извлечени чрез електронна съобщителна услуга, физическа връзка или достъп от самото устройство от ползвател, държател на данни или трета страна, включително, когато е приложимо, от производителя“.

„**Данни от свързана услуга**“ означава „данни, представляващи цифровизацията на действията на ползвателя или на събитията, свързани със свързания продукт, записани умишлено от ползвателя или генерирани като страничен продукт от действието на ползвателя по време на предоставянето на свързана услуга от доставчика“.

Данни от продукта и свързаните услуги могат да са както лични, така и нелични данни. Те включват „данни в необработена форма“, както и „данни, които са били предварително обработени с цел да станат разбираеми и използваеми преди последваща обработка“. Но изключват „информацията, изведена или получена от такива данни, която е резултат от допълнителни инвестиции за определяне на стойности или извличане на изводи от данните“ (съображение 15).

Терминът „**леснодостъпни данни**“ обхваща „данните от продукта и от свързаната услуга, които държател на данни законно получава или може законно да получи от свързания продукт или свързаната услуга, без прекомерни усилия, излизащи извън рамките на обикновено действие“.

Както е обяснено в съображенията, това определение изключва „данните, генерирани при използването на даден свързан продукт, когато при проектирането на свързания продукт не е предвидено тези данни да се съхраняват или предават извън компонента, в който се генерират, или извън свързания продукт като цяло“ (съображение 20). „Решенията на производителите при проектирането и, когато е приложимо, правото на Съюза или националното право, отнасящо се до удовлетворяването на специфичните за даден сектор потребности и цели, или съответните решения на компетентните органи, следва да определят кои данни даден свързан продукт е в състояние да предоставя.“ (съображение 14).

3. **Използване на данни и споделяне от държателя на данни**

3.1. **Договорено използване на нелични данни от държателя на данни**

3.1.1. Без да се засягат каквито и да е законни права за използване на данните, държателят на данните се задължава да използва данните, които са нелични данни, само за целите, договорени с ползвателя, както следва:

a) за изпълнение на споразумение с ползвателя или дейности, свързани с такова споразумение (напр. издаване на фактури, генериране и предоставяне на отчети или анализи, финансови прогнози, оценки на въздействието, изчисляване на обезщетения за персонала);

б) за предоставяне на поддръжка, гаранция или подобни дейности или за оценка на претенции на ползватели, държатели на данни или трети страни (напр. относно неизправности на продукта), свързани с продукта или свързаната услуга;

в) за наблюдение и поддържане на функционирането, безопасността и сигурността на продукта или свързаната услуга и осигуряване на контрол на качеството;

г) за подобряване на функционирането на даден продукт или свързана услуга, предлагани от държателя на данни;

д) за разработване на нови продукти или услуги от държателя на данни, от трети страни, действащи от името на държателя на данни (т.е. когато държателят на данни решава кои задачи ще бъдат поверени на тези страни и се възползва от това), в сътрудничество с други страни или чрез дружества със специална цел (като например съвместни предприятия);

е) за агрегиране на тези данни с други данни или за създаване на извлечени данни за каквато и да е законна цел, включително с цел продажба или предоставяне по друг начин на такива агрегирани или извлечени данни на трети страни, при условие че тези данни не позволяват идентифицирането на конкретни данни, предадени на държателя на данни от свързания продукт, и не позволяват на трета страна да извлече тези данни от набора от данни.

Страните следва да определят целите, за които държателят на данни може да използва нелични данни, както и всички подробности за това как ще се използват. Списъкът обхваща основните широкоразпространени случаи на използване, но страните са свободни да избират от изброените в настоящата клауза или да го допълнят.

При договарянето на използването на данни страните могат да групират данните в категории, ако това е уместно. По-широките категории може да включват следното:

— данни за състоянието на продукта или услугата (напр. конфигурация, версия, диагностични съобщения, данни за потреблението, данни за поддръжка);

— данни за използването от клиентите (напр. време на активност, видове активност, географско местоположение на продукта) — имайте предвид, че тези данни в определени случаи може да представляват лични данни и няма да са обхванати от настоящата клауза, а от клауза 3.3. и други разпоредби на договора;

— данни относно околната среда на ползвателя (напр. състояние на почвата, размер на зоната);

— общи данни за околната среда (напр. данни за метеорологичните условия).

Страните следва да са наясно, че при формулировката по подразбиране, дадена по-горе в настоящия набор от клаузи, се предполага, че целите, изброени тук, са целите, които се преследват от държателя на данни, който е страна по този договор. Например, когато става въпрос за разработване на нови продукти или услуги, се приема, че дейностите по разработване се извършват от държателя на данни, макар и потенциално съвместно с други страни, като например производител на компоненти. Следователно споделянето на данни с такива страни следва да е разрешено по подразбиране съгласно клауза 3.2.1, буква а), точки i) и ii).

Използването на данните за независими цели от трети страни би изисквало или тези трети страни да сключат отделен договор с ползвателя, или се прилага избираемата клауза 3.2.1, буква а), точка iii), която позволява на държателя на данни да продава или дарява данни на такива трети страни за техни собствени цели.

Ползвателят следва да оцени последиците от подобно използване от страна на държателя на данни или трети страни за собствени операции и интереси, особено дали следва да бъде компенсиран от държателя на данни, например когато държателят на данни може да продаде данните, генерирани от ползвателя, на трети страни.

3.1.2. Държателят на данни се задължава да не използва данните:

а) за да получи информация за икономическото положение, активите и методите на производство на ползвателя или за използването на продукта или свързаната услуга от ползвателя по всеки друг начин, който би могъл да подкопае търговската позиция на този ползвател на пазарите, на които той осъществява дейност;

б) [ОПЦИЯ] (посочете начини за използване на данни, например такива, които значително увреждат законните интереси на ползвателя)].

Страните може да пожелаят да предоставят повече подробности за това какъв вид използване на данни считат за толкова увреждащо, че трябва да бъде изключено. Това ще зависи от съответния сектор и други обстоятелства. По-конкретно ползвателят може да иска да се изключи:

— използването на определени категории силно чувствителни данни; и/или

— използването на данни за определени цели.

Никой от начините на използване на данни, договорени съгласно клауза 3.1.1, не може да противоречи на настоящата клауза и държателят на данни се задължава да гарантира чрез подходящи договорни, организационни и технически средства, че никоя трета страна в рамките на организацията на държателя на данни не извършва такова използване на данни.

3.2. **Споделяне на нелични данни с трети страни и използване на услуги за обработка**

3.2.1. Без да се засягат правните изисквания съгласно правото на Съюза или националното право за предоставяне на данни от държател на данни, държателят на данни може да споделя нелични данни с трети страни, ако:

а) данните се използват от третата страна изключително за следните цели:

i) подпомагане на държателя на данни за постигане на позволените цели съгласно клауза 3.1.1;

ii) постигане в сътрудничество с държателя на данни или чрез дружества със специална цел на целите, позволени съгласно клауза 3.1.1;

iii) [ОПЦИЯ] [(посочете целите, които третите страни могат да преследват за свои собствени нужди, независимо от държателя на данни и дали данните се споделят за тези цели срещу компенсация или безплатно);] и

б) държателят на данните задължава договорно третата страна:

i) да не използва данните за каквито и да е цели или по какъвто и да е начин отвъд допустимото използване в съответствие с предходната клауза 3.2.1, буква а);

ii) да спазва съдържанието на клауза 3.1.2;

iii) да прилага мерките за защита, изисквани съгласно клауза 3.4.1; както и

iv) [ОПЦИЯ 1] [да не споделя допълнително тези данни, освен ако ползвателят не даде общо или конкретно съгласие за такова по-нататъшно прехвърляне. Държателят на данни трябва да задължи третата страна, с която споделя данни, да включи клаузите, съответстващи на точки i—iv), в договорите си с получателите.] [ОПЦИЯ 2] [да не споделя допълнително тези данни освен съгласно изложеното в допълнение 5.]

[ОПЦИЯ] [Допълнителни подробности, включително по отношение на идентичността или категориите на трети страни, с които могат да бъдат споделяни данни, ограниченията за използване на данните от трети страни, както и допълнителните условия и защитни мерки, са подробно изложени в **допълнение 5**.]

3.2.2. Независимо от клауза 3.2.1 държателят на данни може да използва услуги за обработка, например услуги в облак (включително инфраструктура като услуга, платформа като услуга и софтуер като услуга), хостинг услуги или подобни услуги, за да постигне, за своя сметка и на своя отговорност, договорените цели съгласно клауза 3.1.1. Третите страни също могат да използват такива услуги, за да постигнат, за своя сметка и на своя отговорност, договорените цели съгласно клауза 3.2.1, буква а).

3.3. **Използване и споделяне на лични данни от държателя на данни**

3.3.1. Държателят на данни може да използва, да споделя с трети страни или по друг начин да обработва лични данни, само ако е предвидено правно основание за това и при условията, разрешени съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([1]) (ОРЗД) и, когато е уместно, Директива 2002/58/ЕО (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации).

([1]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

3.4. **Мерки за защита, предприети от държателя на данни**

3.4.1. Държателят на данни се задължава да прилага мерките за защита, за да предотврати загуба на данни и неразрешен достъп до данните [ОПЦИЯ 1] [които са разумни и подходящи при дадените обстоятелства, като се вземат предвид нивото на науката и технологиите, потенциалната вреда, понесена от ползвателя, и разходите, свързани със защитните мерки.] [ОПЦИЯ 2] [които са изложени подробно в допълнение 6.]

Страните следва да обмислят дали желаят да включат, ако е необходимо в отделно допълнение, всички подробности относно това как могат да бъдат ефективно защитени важните интереси на ползвателя. Мерките могат да бъдат както с технически характер (напр. криптиране, защитни стени, разделено съхранение), така и с организационен характер (напр. включване на доверена трета страна). Тъй като мерките трябва да бъдат пропорционални, тяхното съдържание ще варира значително в зависимост от естеството на данните и засегнатите интереси.

4. **(ако е приложимо) Достъп на ползвателя до данните при поискване**

Настоящите клаузи 4 се прилагат, ако ползвателят не може директно да осъществи достъп до данните от продукта или свързаната услуга в съответствие с член 3 от Акта за данните. В такъв случай ползвателят има право да получи достъп до данните от държателя при поискване в съответствие с член 4 от Акта за данните. Ако ползвателят желае да даде достъп до данните на получател на данни, се прилагат клаузи 7 по-долу.

4.1. **Задължение за предоставяне на данни**

4.1.1. На ползвателя трябва да бъде предоставен достъп до данните, както и метаданните, които са необходими за тълкуване и използване на тези данни, от държателя на данни при поискване от страна на ползвателя или от страна, действаща от негово име. Искането може да бъде отправено чрез (*опишете процедура за опростено искане по електронен път, когато това е технически осъществимо*). С цел да се потвърди, че искането е отправено от ползвателя, държателят на данни не изисква повече информация от необходимата. *(ако е приложимо)* [Ако искането е отправено от страна, действаща от името на ползвателя, към искането се прилага доказателство за нейните правомощия.]

В допълнение 2 е показано каква информация може да се съдържа в искането.

4.1.2. Когато ползвателят не е субектът на данните, държателят на данни предоставя лични данни на ползвателя само когато съществува валидно правно основание за предоставяне на лични данни съгласно член 6 от Регламент (ЕС) 2016/679 и само, когато е уместно, когато са изпълнени условията, изложени в член 9 от този регламент и член 5, параграф 3 от Директива 2002/58/ЕО (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации).

В тази връзка, когато ползвателят не е субектът на данните, ползвателят трябва да посочи на държателя на данни във всяко искане, представено съгласно предходната клауза, правното основание за обработване съгласно член 6 от Регламент (ЕС) 2016/679 (и, когато е уместно, приложимата дерогация съгласно член 9 от този регламент и член 5, параграф 3 от Директива 2002/58/ЕО), въз основа на което се прави искането за предоставяне на лични данни.

4.2. **Характеристики на данните и разпоредби относно достъпа**

4.2.1. Държателят на данни трябва да предостави на ползвателя данните безплатно за ползвателя, като данните са поне със същото качество като към момента, в който стават достъпни за държателя на данни, и във всички случаи в изчерпателен, структуриран, широко използван и машинночетим формат.

„Метаданни“ означава структурирано описание на съдържанието или използването на данните, което улеснява намирането или използването на тези данни. Съгласно член 4, параграф 1 от Акта за данните метаданните трябва да бъдат предоставени заедно с данните в степента, в която метаданните са *необходими за тълкуване и използване* на данните.

Въпреки че съответните метаданни, необходими за тълкуване и използване на тези данни, не са изложени и следователно трябва да се определят за всеки отделен случай, в Акта за данните се уточнява, че *данните, които ще се предоставят, следва да включват съответните метаданни, включително техния основен контекст и времеви печат, за да станат данните използваеми, в съчетание с други данни, като например данни, сортирани и класифицирани с други свързани с тях точки от данни, или преформатирани в широко използван формат* (съображение 15).

Държателят на данни и ползвателят могат да използват услугите на трета страна (включително трета страна, предоставяща посреднически услуги за данни, както е определено в член 2 от Регламент (ЕС) 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета ([2])), за да осигурят упражняването на правата на ползвателя по клауза 4.1 от настоящия договор. Такава трета страна няма да се счита за получател на данни съгласно Акта за данните и такива услуги могат да бъдат предлагани от доставчик, считан за контролиращо достъпа предприятие съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1925, освен ако не обработва данните за собствените си стопански цели.

Трета страна, която предоставя услуга от името на държателя на данни или ползвателя, няма да се счита за получател на данни съгласно Акта за данните и такива услуги могат да бъдат предлагани от доставчик, считан за контролиращо достъпа предприятие съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1925 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), освен ако не обработва данните за собствените си стопански цели.

4.2.2. Ползвателят трябва да получи достъп до поисканите данни:

а) лесно и сигурно;

б) без необосновано забавяне;

(ако е приложимо) [в) непрекъснато и в реално време].

4.2.3. С цел да се отговори на изискванията на клаузи 4.2.1 и 4.2.2, държателят на данни определя тези условия за достъп в допълнение 1.

Съгласно член 4, параграф 1 от Акта за данните данните трябва да бъдат предоставяни без неоснователно забавяне и, когато е относимо и технически осъществимо, непрекъснато и в реално време.

Тъй като има различни начини за прилагане на тези законови изисквания, държателят на данни следва да посочи всички подробности за това как ще бъде предоставен достъп в допълнение 1. Условията за достъп не трябва да подкопават никое от правата, предоставени на ползвателя съгласно Акта за данните или друго приложимо законодателство.

Имайки предвид това ограничение, държателят на данни следва като първа стъпка да реши дали иска да осигури:

— пълно прехвърляне на данните — т.е. копие от данните да се прехвърли на носител под контрола на ползвателя:

— чрез предаване, активирано от държателя на данните (изпращане), като например онлайн предаване, качване в пространството в облак на ползвателя или доставка на физически носител, на който се съхраняват данните; или

— чрез извличане от ползвателя (изтегляне), като например при предоставяне на приложно-програмен интерфейс (API), достъп до пространството в облак на държателя на данни или други подобни инструменти, които позволяват на ползвателя да осъществява достъп до данните и да ги извлича; или

— достъп до данните на мястото, където се съхраняват — т.е. до данните се осъществява достъп и се обработват на носител под контрола на държателя на данни или доверена трета страна, като например чрез влизане на ползвателя в специално пространство на сървъра на държателя на данни или на доверена трета страна, но без прехвърляне на данните на носител под контрола на ползвателя, освен ако не са взети специални мерки.

Пълното прехвърляне дава на ползвателя максимална свобода, докато достъпът до мястото, където се съхраняват данните, увеличава рисковете от това бизнес идеите на ползвателите да бъдат разкрити. Освен това съгласно член 13, параграф 5, буква д) от Акта за данните „[д]оговорна клауза се счита за неравноправна (…), ако има за цел или резултат (…) да попречи на страната, на която клаузата е наложена едностранно, да получи копие от данните, предоставени или генерирани от тази страна по време на срока на договора или в разумен срок след прекратяването му“. Следователно пълното прехвърляне следва да е правилото по подразбиране.

([2]) Регламент (ЕС) 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (Акт за управление на данните) (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj).

([3]) Регламент (ЕС) 2022/1925 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2022 г. за достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор и за изменение на директиви (ЕС) 2019/1937 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за цифровите пазари) (ОВ L 265, 12.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

Пълното прехвърляне обаче значително намалява способността на държателя на данни да предотврати злоупотреба и да защити интересите си, например търговски тайни. Следователно достъпът и обработката на мястото, където се съхраняват данните, също следва да са възможни. С цел да се съгласува такъв достъп с интересите на ползвателя, достъпът до мястото, където се съхраняват данните, на носител, контролиран от доверена трета страна, често ще бъде за предпочитане пред достъпа на носител, контролиран от държателя на данните. Достъпът до мястото, където се съхраняват данните, обикновено следва да означава отдалечен достъп, а достъпът на място следва да бъде ограничен до екстремни ситуации с най-висока степен на чувствителност.

Ако се предоставя достъп до мястото, където се съхраняват данните, има редица детайли, които да бъдат уточнени, включително как да се гарантира, че бизнес идеите на ползвателя няма да бъдат разкрити, и кои данни ползвателят има право да извлича и прехвърля на носител под свой контрол (напр. изведени или извлечени данни, произтичащи от дейностите по обработка на ползвателя).

По смисъла на член 4, параграф 1 от Акта за данните данните трябва да бъдат предоставяни без неоснователно забавяне и, когато е относимо и технически осъществимо, непрекъснато и в реално време. Следователно държателят на данните следва да посочи в допълнението дали достъпът може да бъде предоставян непрекъснато и в реално време и ако не може — с каква честота.

Държателят на данни следва също да вземе предвид редица допълнителни въпроси, като например какви удостоверения за самоличност са необходими за достъп и кои и колко служители на ползвателя могат да осъществяват достъп до данните.

4.2.4. Държателят на данни е длъжен да предостави на ползвателя, без допълнително заплащане, информацията, необходима за осъществяване на достъп до данните, в съответствие с член 4 от Акта за данните.

По-конкретно това включва предоставянето на информация, която е леснодостъпна за държателя на данни, относно всички права, които трети страни биха могли да имат по отношение на данните, като например права на субекти на данни, произтичащи от Регламент (ЕС) 2016/679, или факти, които могат да доведат до такива права.

Държателят на данни посочва тази информация в **допълнение 1**.

Страните запазват правото си да се споразумеят за допълнителна помощ, надхвърляща изискванията на Акта за данните, безплатно или срещу такса.

4.2.5. Държателят на данните се задължава да не съхранява никаква информация относно достъпа на ползвателя до исканите данни извън необходимото за:

а) правилното изпълнение на i) искането за достъп на ползвателя и ii) настоящия договор;

б) сигурността и поддръжката на инфраструктурата за данни;

в) спазването на правните задължения на държателя на данни относно съхранението на такава информация.

4.3. **Канали за обратна връзка**

Ако ползвателят открие инцидент, свързан с клауза 2 относно данните, обхванати от договора, с изискванията на клаузи 4.2.1 или 4.2.2 или на **допълнение 1** относно характеристиките на данните и условията за достъп, и ако ползвателят предостави на държателя на данните подробно описание на инцидента, държателят на данните и ползвателят трябва добросъвестно да си сътрудничат, за да установят причината за инцидента.

Ако инцидентът е причинен от неизпълнение на задълженията на държателя на данните, той е длъжен да отстрани нарушението без ненужно забавяне. Ако държателят на данни не го направи, това се счита за съществено неизпълнение и ползвателят може да се позове на клауза 12 от настоящия договор. Ако ползвателят счита, че правото му на достъп съгласно член 4, параграф 1 от Акта за данните е нарушено, той има право да подаде жалба и до компетентния орган, определен в съответствие с член 37, параграф 5, буква б) от Акта за данните.

Тази клауза дава възможност на държателя на данни да отстрани всяко нарушение на своите законови или договорни задължения. Ако държателят на данни не го направи без ненужно забавяне, това позволява на ползвателя да използва договорните средства за защита в случай на съществено неизпълнение на договора, предвидени в него.

Ако ползвателят счита, че правото му на достъп съгласно член 4, параграф 1 от Акта за данните е нарушено, той има право да подаде жалба и до компетентния орган, определен в съответствие с член 37, параграф 5, буква б) от Акта за данните. Ползвателят обаче следва да вземе предвид, че точните задачи и правомощия на компетентните органи, определени в съответствие с член 37, могат да са различни в различните държави членки.

Ползвателят винаги има правото да потърси ефективна защита пред компетентния съд или да отнесе спора до друг орган за алтернативно разрешаване на спорове.
Следователно ползвателят трябва внимателно да прецени кой е най-подходящият начин за задължаване на държателя на данни да спазва своите законови и договорни задължения.

4.4. **Едностранни промени от страна на държателя на данни**

4.4.1. Държателят на данни може едностранно да променя спецификациите на характеристиките на данните или условията за достъп, посочени в **допълнение 1**, ако това е обективно оправдано във връзка с нормалното осъществяване на дейност на държателя на данни, например поради техническо изменение вследствие на непосредствена уязвимост в сигурността на гамата от продукти или свързани услуги или промяна в инфраструктурата на държателя на данни. Всички промени трябва да отговарят на изискванията на клаузи 4.2.1 и 4.2.2.

Държателят на данни трябва да предизвести ползвателя поне *(посочете разумен срок)* преди промяната да влезе в сила.

Може да е достатъчен по-кратък срок на предизвестие:

а) когато промяната не въздейства неблагоприятно върху достъпа до данни и използването им от ползвателя; или

б) когато такова предизвестие би било невъзможно или неразумно при дадените обстоятелства, например когато се изискват незабавни промени поради току-що открита уязвимост по отношение на сигурността.

5. **(ако данните, предоставени от държателя на данни по искане на ползвателя, трябва да бъдат защитени като търговски тайни) Защита на търговски тайни**

1. **Споделяне на търговски тайни** — държателите на данни не могат принципно да отказват искане за достъп до данните съгласно Акта за данните единствено на основание, че определени данни се считат за защитени като търговска тайна, тъй като това ще възпрепятства постигането на желаното въздействие на Акта за данните.

Вж. клаузи 5.1.

Търговски тайни — ако обаче държателят на данни установи, че определени данни, обхванати от настоящия договор, са защитени като търговски тайни, съгласно определението в Директива (ЕС) 2016/943 ([4]) (наричана „Директива за търговските тайни“), му се полагат определени права, предимно да продължи да запазва поверителността на въпросните тайни.

Съгласно член 2, точка 1 от Директивата за търговските тайни понятието „търговска тайна“ означава информация, която отговаря на три изисквания: а) да бъде тайна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация; б) да има търговска стойност поради това, че е тайна; и в) да е била предмет на обосновани при дадените обстоятелства действия от страна на законно контролиращото информацията лице с цел запазването ѝ в тайна.

А. „Притежател на търговска тайна“ означава всяко физическо или юридическо лице, законно контролиращо такава търговска тайна.

([4]) Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ L 157, 15.6.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj).

Данните могат да бъдат идентифицирани като търговски тайни само ако са защитени като такива от държателя на данните или от притежателя на търговската тайна, когато е подадено искане за достъп до данни в съответствие с член 4 от Акта за данните.

Вж. клауза 5.1.1.

2. **Първоначално идентифициране на търговска тайна** — правата на държателите на данни по отношение на търговските тайни са (първоначално) приложими само ако и до степента, в която данните, защитени като търговски тайни, са посочени в договора.

Вж. клауза 5.1.2.

3. **По време на договора** — правата на държателите на данни по отношение на търговските тайни биха могли обаче да се прилагат и по време на действието на договора по отношение на предоставянето на нови данни.

Вж. клауза 5.1.3.

4. **Права на одит** — с цел да се запази поверителността на данните, защитени като търговски тайни, без да се намесват взаимно в дейностите си, могат да се разгледат определени права на одит чрез включване на независими трети страни, включително механизми в случай на разногласия, свързани с резултатите от одитния доклад. Страните могат да използват алтернативни мерки на одитите.

Вж. клауза 5.2.3.

5. **Права на притежателя на търговска тайна (1/4)** — държателят на данни или (трета страна, притежател на търговска тайна) може да се споразумее с ползвателя относно изисквания за запазване на поверителността на търговските тайни като условие за споделяне на тези идентифицирани търговски тайни, като например предприемане на определени пропорционални технически и организационни мерки.

Вж. клаузи 5.2 и 5.3.

6. **Права на притежателя на търговска тайна (2/4)** – ако първоначалните мерки не са достатъчни, притежателят на търговската тайна може, за всеки отделен случай, за конкретни и установени данни, защитени като търговска тайна, едностранно да увеличи нивото на мерките или да поиска съгласуване на допълнителни мерки с ползвателя. Ако не бъде постигнато споразумение относно необходимите мерки, държателят на данни може да спре споделянето на конкретни данни, защитени като търговски тайни, при условията, посочени в Акта за данните.

Вж. клауза 5.4.1.

7. **Права на притежателя на търговска тайна (3/4)** — също така притежателят на търговската тайна може, за всеки отделен случай, да откаже да сподели конкретни идентифицирани търговски тайни, само при изключителни обстоятелства и при условията, посочени в Акта за данните.

Вж. клауза 5.4.2.

8. **Права на притежателя на търговска тайна (4/4)** — притежателят на търговската тайна може да се въздържи от споделянето на данни или да го преустанови, ако ползвателят наруши задълженията си, свързани със защитата на търговски тайни.

Вж. клауза 5.4.3.

9. **Съхраняване на данни, съдържащи идентифицирани търговски тайни** — ако държателят на данни се въздържи от споделянето на данни или го преустанови в съответствие с клаузи 5.4.1, 5.4.2 или 5.4.3, държателят на данни все пак ще бъде задължен да поддържа свързаните данни, съдържащи идентифицирани търговски тайни, леснодостъпни, като ги съхранява до момент, в който могат да бъдат споделени в рамките на обхвата на договора.

Вж. клауза 5.6.

10. **Трета страна — притежател на идентифицирана търговска тайна** — ако притежателят на търговската тайна е трета страна, държателят на данните трябва да се увери, че клауза 5 защитава също и нейните търговски тайни и да получи всички съответни разрешения от въпросната трета страна — притежател на търговската тайна.

Вж. клауза 5.1.2.

5.1. **Приложимост на договореностите за търговска тайна**

5.1.1. Защитните мерки, договорени в клаузи 5.2. и 5.3 на настоящия договор, както и свързаните с тях права, договорени в клауза 5.4, се прилагат изключително за данни или метаданни, включени в данните, които ще бъдат предоставени от държателя на данните на ползвателя, които са защитени като търговски тайни (съгласно определението в Директивата за търговските тайни), съхранявани от държателя на данните или друг притежател на търговска тайна (съгласно определението в посочената директива).

5.1.2. Идентификацията на данни, защитени като търговски тайни, и самоличността на притежателите на търговска тайна са посочени в допълнение 4.

Държателят на данни заявява пред ползвателя, че има всички свързани права от всяка трета страна — притежател на търговски тайни, за да сключи настоящия договор относно данните, защитени като търговски тайни.

В съответствие с член 4, параграф 6 от Акта за данните „държателят на данни или, ако те не са едно и също лице, притежателят на търговска тайна идентифицира данните, които са защитени като търговски тайни, включително в съответните метаданни“.

Следователно държателят на данни следва да идентифицира данните, защитени като търговска тайна, в **допълнение 4**. Държателят на данни обаче не следва да бъде задължаван да описва самата търговска тайна. Достатъчно е да се идентифицират данните, които трябва да бъдат защитени, за да се гарантира поверителността на търговската тайна, ако анализът на такива данни би могъл да разкрие търговската тайна.

5.1.3. Ако по време на действието на настоящия договор на ползвателя бъдат предоставени нови данни, които са защитени като търговски тайни, както е описано в клауза 5.1.1, по искане на държателя на данни допълнение 4 ще бъде съответно изменено.

Докато **допълнение 4** не бъде изменено и договорено между страните, държателят на данни може да се въздържи от или временно да преустанови споделянето на новите данни, защитени като търговски тайни. В такъв случай решението на държателя на данните се обосновава надлежно и своевременно се предоставя в писмен вид на ползвателя. Държателят на данни също така уведомява компетентния орган, посочен съгласно член 37 от Регламент (ЕС) 2023/2854, че се е въздържал от или е преустановил споделянето на данни, и посочва кои мерки не са били договорени или приложени.

5.1.4. Задълженията, посочени в клаузи 5.2 и 5.3 остават в сила след прекратяване на договора, освен ако страните не се договорят за друго.

5.2. **Защитни мерки, предприети от ползвателя**

5.2.1. Ползвателят трябва да приложи защитните мерки, посочени в **допълнение 4** (наричани по-нататък: „мерки за защита, предприети от ползвателя“).

Страните, в отделно допълнение, следва да посочат всички подробности за тези мерки, включително за ситуации, в които ползвателят сподели данните с трети страни. Мерките могат да бъдат както технически (напр. криптиране, защитни стени, разделено съхранение и др.), така и организационни (напр. вътрешно управление, подходящо управление на самоличността и проверки на достъпа, включване на доверена трета страна, споразумения за поверителност).

Тъй като мерките трябва да бъдат пропорционални, тяхното съдържание ще варира в зависимост от естеството на приложимите търговски тайни. Мерките ще зависят също и от това дали i) ще бъде предоставен достъп до мястото, където се съхраняват данните, или ii) данните ще бъдат изцяло прехвърлени на ползвателя. В първия случай държателят на данни има по-висока степен на контрол и може сам да прилага част от защитните мерки, докато ползвателят може да е с по-ниско ниво на използване на данните. В който и да е случай и двете страни ще трябва да са насочени към постигане на желаното въздействие на Акта за данните. По тази причина е необходимо различните интереси да бъдат балансирани, без да се подрива желаното въздействие.

5.2.2. Ако на ползвателя е разрешено да предоставя данните на трета страна, ползвателят може да споделя данни, защитени като търговски тайни, ако:

а) i) информира държателя на данни без необосновано забавяне за това, че данните, защитени като търговски тайни, ще бъдат предоставени на трета страна; ii) посочи засегнатите данни и iii) предостави на държателя на данни самоличността, мястото на установяване и данните за контакт на третата страна;

б) третата страна приложи защитните мерки, посочени в допълнение 4.

5.2.3. [ОПЦИЯ] [За да провери дали и до каква степен ползвателят е внедрил и поддържа мерките за защита, предприети от ползвателя, той се съгласява или i) да получава ежегодно, за своя сметка, доклад от одит за оценяване на съответствието по отношение на сигурността от независима трета страна, избрана от ползвателя; или ii) да разрешава ежегодно, за сметка на държателя на данни, одит за оценяване на съответствието по отношение на сигурността от независима трета страна, избрана от държателя на данните, при условие че тази независима трета страна е подписала споразумение за поверителност, предоставено от ползвателя. Такъв доклад от одит на сигурността трябва да демонстрира спазването от страна на ползвателя на клаузи 5 и допълнение 4, според приложимото към този момент. Резултатите от одитните доклади ще бъдат представени на двете страни без ненужно забавяне.

Ползвателят може да избере между i) и ii). Ако една от страните счете, че докладът от одита на сигурността, получен за сметка на другата страна, е неточен, тя си запазва правото да получи доклад от одит на сигурността от друга независима трета страна за своя сметка. Ако това право бъде упражнено, двамата независими одитори — трети страни, заедно със страните, ще обсъдят разликите между двата доклада и ще се стремят да разрешат всички неразрешени въпроси, като спазват принципите на добросъвестност.]

Тази клауза е отбелязана като опция, тъй като страните могат да се споразумеят за други мерки, целящи да се провери дали ползвателят спазва на задълженията си за прилагане и поддържане на мерките за защита, предприети от ползвателя.

5.3. **Защитни мерки, предприети от притежателя на търговска тайна**

5.3.1. Държателят на данни може да приложи мерките, договорени в **допълнение 4**, за да запази поверителността на данните, защитени като търговски тайни (наричани по-нататък: „мерки за защита, предприети от държателя на данни“).

5.3.2. Държателят на данни може едностранно да внедри подходящи технически и организационни решения за защита, като например актуализация на софтуера, ако не въздействат неблагоприятно върху ползвателя по настоящия договор.

5.3.3. Ползвателят се задължава да не променя или премахва мерките за защита, предприети от държателя на данни, нито мерките, предприети в съответствие с клауза 5.3.2, освен ако страните не са се договорили за друго.

5.4. **Задължение за споделяне и право на отказ, въздържане или прекратяване**

5.4.1. Когато мерките за защита, предприети от определения ползвател, и мерките за защита, предприети от държателя на данни, не са достатъчни за адекватна защита на определена част от данните, защитени като търговска тайна, държателят на данни може, като изпрати официално уведомление на ползвателя, съдържащо подробно описание на неадекватността на мерките, да поиска договарянето на допълнителни мерки за защита; ако не бъде постигнато споразумение относно необходимите допълнителни мерки след разумен срок и ако необходимостта от такива мерки е надлежно обоснована, например в доклад от одит на сигурността, държателят на данни може да откаже или да преустанови споделянето на въпросните конкретни данни; в такъв случай държателят на данни е длъжен да даде предизвестие на ползвателя; предизвестието трябва да бъде надлежно обосновано, да посочва по кои мерки не е постигнато споразумение, когато е приложимо, засегнатите търговски тайни и да бъде предоставено в писмена форма без ненужно забавяне; държателят на данни е длъжен да продължи да споделя всички данни, защитени като търговски тайни, различни от тези конкретни данни.

5.4.2. Ако при извънредни обстоятелства е много вероятно държателят на данни да претърпи сериозни икономически вреди от разкриването на конкретни данни, защитени като търговска тайна, на ползвателя, въпреки че са били приложени мерките за защита, предприети от ползвателя, и мерките за защита, предприети от държателя на данни, държателят на данни може да откаже да споделя или да спре споделянето на въпросните конкретни данни.

Държателят на данни трябва да предостави надлежно обосновано предизвестие без ненужно забавяне на ползвателя и на компетентния орган, определен съгласно член 37 от Акта за данните.

Държателят на данни обаче е длъжен да продължи да споделя всички данни, защитени като търговски тайни, различни от тези конкретни данни.

Отказът или прекратяването на споделянето на данни съгласно член 4 от Регламент (ЕС) 2023/2854 е ограничено до извънредни обстоятелства. Следователно уведомлението трябва да е надлежно обосновано. Аспекти, които трябва да се вземат предвид, могат да бъдат например липсата на приложимост на защитата на търговските тайни в страни извън ЕС, естеството и нивото на поверителност на въпросната търговска тайна или уникалността и новостта на съответния свързан продукт.

5.4.3. Ако ползвателят не спази или не поддържа своите мерки за защита, предприети от ползвателя, и ако това неспазване е надлежно доказано от държателя на данни, например в доклад за одит на сигурността, държателят на данни има право да откаже или да преустанови споделянето на конкретните идентифицирани търговски тайни, докато ползвателят не разреши случая.

В този случай държателят на данни трябва да предостави без ненужно забавяне надлежно обосновано предизвестие в писмен вид на ползвателя и на компетентния орган, определен съгласно член 37 от Акта за данните.

5.4.4. Клауза 5.4.1 не дава право на държателя на данни да прекрати настоящия договор.

Клаузи 5.4.2 или 5.4.3 дават право на държателя на данни да прекрати настоящия договор само по отношение на конкретните идентифицирани търговски тайни и ако:

а) са спазени всички условия в клауза 5.4.2 или клауза 5.4.3;

б) от страните не е намерено разрешение след разумен срок, въпреки опит за намиране на взаимно решение, включително след намеса на компетентен орган, определен съгласно член 37 от Акта за данните; както и

в) ползвателят не е получил съдебно решение от компетентен съд, което да задължава държателят на данни да предоставя данните и няма съдебно производство за такова решение, което да е в ход.

5.5. **Край на производството и унищожаване на нарушаващи правилата стоки**

Без да се засягат други средства за защита, с които разполага държателят на данни в съответствие с настоящия договор или приложимото право, ако ползвателят промени или премахне мерките за техническа защита, прилагани от държателя на данни, или не поддържа техническите и организационните мерки, предприети от него в съгласие с държателя на данни в съответствие с клаузи 5.2 и 5.3, държателят на данни може да поиска от ползвателя да:

а) изтрие данните, предоставени от държателя на данните, или всички техни копия; и/или

б) да прекрати производството, предлагането или пускането на пазара или употребата на стоки, производни данни или услуги, създадени въз основа на знания, получени чрез идентифицираните търговски тайни, или вноса, износа или съхранението за тези цели на нарушаващи правилата стоки, и да унищожи всички нарушаващи правилата стоки, когато съществува сериозен риск незаконното използване на тези данни да причини значителни вреди на държателя на данните, притежателя на търговска тайна или когато такава мярка не би била несъразмерна с оглед на интересите на държателя на данните или на притежателя на търговската тайна; и/или

в) да обезщети страна, пострадала от неразрешеното използване или разкриване на такива данни, до които е осъществен незаконен достъп или използване.

5.6. **Съхраняване на данни, защитени като идентифицирани търговски тайни**

5.6.1. Когато държателят на данни упражнява правото си да откаже, да се въздържи от или да преустанови споделянето на данни с ползвателя в съответствие с клаузи 5.4.1, 5.4.2 и 5.4.3, трябва да се увери, че данните се съхраняват, за да могат въпросните данни да бъдат предоставени на ползвателя:

а) когато бъдат договорени и приложени подходящите защити или

б) когато бъде издадено обвързващо решение от компетентен орган или съд, съгласно което от държателя на данни се изисква да предостави данните на ползвателя.

Това задължение за съхранение приключва, когато компетентен орган или съд позволи, чрез обвързващо решение, изтриването на такива съхранявани данни или когато договорът бъде прекратен.

5.6.2. Държателят на данни ще поеме необходимите разходи за съхранение на данните съгласно клауза 5.6.1. Такива разходи обаче ще се покриват от ползвателя, доколкото въздържането от или преустановяването на споделянето на данни е в съответствие с клауза 5.4.3.

6. **(ако данните са предоставени от държателя на данни по искане на ползвателя) Използване на данните от ползвателя**

6.1. **Допустимо използване и споделяне на данни**

6.1.1. Ползвателят може да използва данни, които са му предоставени по негово искане от държателя на данни, за всякакви законни цели и/или доколкото данните са прехвърлени към ползвателя или могат да бъдат извлечени от него, да споделя свободно данните, спазвайки ограниченията на клауза 6.2.

6.2. **Ограничения за използването и споделянето на данни**

6.2.1. Ползвателят се задължава да не предприема следните действия:

а) да използва данните за разработване на свързан продукт, който да се конкурира с продукта, или да споделя данните с трета страна с тази цел;

б) да използва данните, за да извлича информация относно икономическото положение, активите и производствените методи на производителя или, когато е приложимо, държателя на данни;

в) да използва средства за принуда или да злоупотребява с пропуски в техническата инфраструктура на държателя на данните, предназначена за защита на данните, за да получи достъп до тях;

г) да споделя данни с трета страна, считана за контролиращо достъпа предприятие съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1925.

6.2.2. [ОПЦИЯ] [Освен това, както и съгласно член 4, параграф 2 от Акта за данните, ползвателят и държателят на данни се съгласяват да ограничат или забранят следната обработка, както следва (*посочете визираната обработка: достъп, използване и/или по-нататъшно споделяне на данни*), която води до подкопаване на изискванията за сигурност за продукта, както са посочени в правото на Съюза (*посочете правното изискване за сигурност, което се визира*), което води до сериозно въздействие върху здравето, безопасността и сигурността на физически лица.

Ползвателят се задължава да не (посочете съответните ограничения или забрани, свързани с гореспоменатото обработване).]

7. **Споделяне на данни по искане на ползвателя с получател на данни**

7.1. **Предоставяне на данни на получател на данни**

7.1.1. Трябва да бъде предоставен достъп до данните, както и метаданните, които са необходими за тълкуване и използване на тези данни, на получател на данни от държателя на данни безплатно за ползвателя при поискване от негова страна или от страна, действаща от негово име. Искането може да бъде отправено чрез формуляра в **допълнение 3**, който се изпраща до (*опишете процедура за опростено искане по електронен път, когато това е технически осъществимо*). С цел да се потвърди, че искането е отправено от ползвателя, от държателя на данни не се изисква предоставяне на повече информация от необходимата.

7.1.2. Когато ползвателят не е субектът на данните, държателят на данни предоставя данните, които представляват лични данни, на трета страна по искане на ползвателя само когато е налице валидно правно основание за предоставяне на лични данни съгласно член 6 от Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД) и, когато е приложимо, само когато са изпълнени условията на член 9 от същия регламент и член 5, параграф 3 от Директива 2002/58/ЕО (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации).

В тази връзка, когато ползвателят не е субектът на данните, ползвателят трябва да посочи на държателя на данните във всяко искане, представено съгласно предходната клауза, правното основание за обработване съгласно член 6 от Регламент (ЕС) 2016/679 (и, когато е относимо, приложимата дерогация съгласно член 9 от същия регламент и член 5, параграф 3 от Директива 2002/58/ЕО), въз основа на което се отправя искането за предоставяне на лични данни.

7.1.3. Държателят на данните трябва да предостави данните на получателя на данните, като данните трябва да са поне със същото качество, което са имали към момента, в който са станали достъпни за държателя на данните, и във всички случаи в изчерпателен, структуриран, широко използван и машинночетим формат, лесно и сигурно.

7.1.4. Когато ползвателят направи такова искане, държателят на данни ще се споразумее с получателя на данни за договореностите за предоставяне на данните в съответствие с глави III и IV от Акта за данните.

7.1.5. Ползвателят се съгласява, че искане по клауза 7.1.1 не може да бъде в полза на трета страна, считана за контролиращо достъпа предприятие съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1925 [ОПЦИЯ] [и не може да бъде направено в контекста на изпитването на нови свързани продукти, вещества или процеси, които все още не са пуснати на пазара].

7.1.6. Ползвателят се съгласява, че третата страна обработва данните, предоставени ѝ съгласно клауза 7.1.1, само за целите и при условията, договорени с ползвателя. Държателят на данните няма да носи отговорност пред ползвателя за липсата на такова споразумение между ползвателя и третата страна, освен ако държателят на данните е знаел или е следвало да знае за тази липса.

8. **[ОПЦИЯ ако ползвателят е юридическо лице] Ограничения на правата на ползвателя**

Ползвателят се съгласява (*посочете целта, естеството и срока на ограничението на правото на ползвателя да използва или споделя данните и определете частта от данните, засегната от тези ограничения*).

В съответствие с член 7, параграф 2 от Акта за данните всяка договорна клауза, която в ущърб на ползвателя изключва прилагането на неговите права съгласно [глава II], дерогира от тях или изменя техните последици, не е обвързваща за ползвателя.

Това следва да се разглежда в контекста на съображение 25, в което се уточнява, че „не възпрепятства ползвателите, в случай на отношения между предприятия, да предоставят данни на трети страни или на държатели на данни съгласно законосъобразни договорни клаузи, включително като се съгласят да ограничат или намалят по-нататъшното споделяне на такива данни, нито да получат пропорционална компенсация, например в замяна на отказ от правото си да използват или споделят такива данни“.

Следователно подобни ограничения ще бъдат валидни само ако не причиняват вреда на ползвателя, което означава, че ограниченията не следва да увреждат законните интереси на ползвателя.

Освен това тази клауза не следва да се използва за пълно лишаване на ползвателя от законните му права съгласно членове 4 и 5 от Акта за данните, например чрез пълен отказ на ползвателя от правото му на достъп до данните. Ползвателят може да се съгласи с ограничения на правата си само когато те са ограничени по обхват и срок. Те и не носят вреда на ползвателя. Това може например да бъдат специфични ограничения върху използването на данните, до които е осъществен достъп, или да включва съгласие да не се споделят данните допълнително с трета страна, както е посочено в съображение 25, или да не се позволява на получател на данни да споделя данните допълнително с трета страна.

Настоящата клауза може да се използва, когато ползвателят има интерес от такива ограничения, например, когато държателят на данни и ползвателят участват в съвместен промишлен проект.

Може да се прилага също и ако ползвателят получи компенсация. Получаването на компенсация само по себе си обаче няма да е достатъчно, за да се счита, че ограниченията не са в ущърб на ползвателя. Компенсацията следва да е пропорционална на ограниченията.

Ползвателят може по своя преценка да приеме или откаже ограниченията по тази клауза.

9. **Компенсация за ползвателя**

9.1. **Компенсация**

Държателят на данни се задължава да обезщети ползвателя, както е посочено в подробности в **допълнение 7**, (*ако е приложимо*) включително за ограниченията на правата на ползвателя в съответствие с клауза 8.

Страните могат да се споразумеят за компенсация за използването и споделянето на данните от страна на държателя на данни, когато сметнат това за справедливо и разумно. Например могат да обмислят такава компенсация, ако държателят на данни използва данните за разработване на нови продукти или услуги или ако държателят на данни създава агрегирани или извлечени данни за търговски цели. Обратно,ако например данните се използват изключително за нуждите на споразумение, сключено с ползвателя, или за осигуряване на функционирането, безопасността и сигурността на продукта или свързаната услуга, може да не бъде включена компенсация.

Страните обаче следва да са наясно, че например, ако ползвателят ограничи правата си в съответствие с клауза 8, той следва да бъде компенсиран, както е пояснено в обяснителното поле към клауза 8, и компенсацията следва да бъде пропорционална на тежестта на ограничението.

По подобен начин може да е необходима компенсация, за да се гарантира справедливо отношение към ползвателя, ако се съгласи, че държателят на данните може да продава данните на трети страни в съответствие с клауза 3.2.1, параграф а, точка iii).

Ако се дължи компенсация, страните трябва да се споразумеят относно нейното естество, което може или да е парично, или да не е.

9.2. **(приложимо за парична компенсация) Лихви в случай на забавени плащания**

Ако плащането на компенсацията се забави, държателят на данни следва да плати на ползвателя лихва върху просрочената компенсация от момента, от който плащането е дължимо, до момента на плащане, както е предвидено в приложимото право.

10. **Прехвърляне на използването и множество ползватели**

Първоначалният ползвател може трайно да прехвърли собствеността върху продукта или правото си да използва продукта на следващ ползвател, когато например ползвателят продаде продукта (прехвърляне на използването).

Първоначалният ползвател може също така да предостави права за използване на продукта и/или получаване на свързани услуги на допълнителни ползватели, като същевременно запази ролята си на ползвател (множество ползватели), например когато:

— дадено предприятие отдава своя микробус на друго предприятие за определени периоди от годината;

— дружество за коли под наем дава колите си под наем на клиенти.

Право на държателя на данни да използва данните

В такива случаи държателят на данни трябва да сключи договор със следващите или допълнителните ползватели, за да може да използва данните, генерирани от използването на продукта или свързаните услуги от тези ползватели. Клаузите по-долу предлагат възможни решения за сключване на такъв договор, така че страните да могат да изберат решението, което е най-добре адаптирано към спецификата на ситуацията.

В случай на прехвърляне страните биха могли например да се споразумеят, че първоначалният ползвател уведомява държателя на данни за прехвърлянето, самоличността и данните за контакт на следващия ползвател, така че държателят на данните да може да се свърже със следващия ползвател и да сключи договор с него.

В случай на множество ползватели, подобно решение може да бъде твърде обременяващо за държателя на данни. Ако първоначалният ползвател е в позиция да действа от името на държателя на данните, една от възможностите е първоначалният ползвател да получи съгласието на допълнителните ползватели с условията за достъп до данни и използването им, посочени в настоящия договор.

В други ситуации може все пак да е осъществимо и за предпочитане първоначалният ползвател да уведоми държателя на данни за данните за контакт на допълнителен ползвател така, че държателят на данни да може да сключи договор директно с допълнителния ползвател.

Възможно е също да не е необходимо държателят на данни да бъде уведомяван за следващ или допълнителен ползвател от първоначалния ползвател, за да сключи договор, тъй като обстоятелствата са такива, че той може да сключи договор без никакви действия от страна на първоначалния ползвател. Например възможно е да се изисква създаването на профил, идентифициращ ползвателя, за да се използва продукта и/или свързаната услуга. Ако случаят е такъв, държателят на данни ще има възможност да сключи договор със следващия или допълнителния ползвател, когато създаде собствен профил. Това обаче налага първоначалният ползвател да гарантира, че профилът му не се използва от следващия или допълнителния ползвател.

Права на достъп на страните във връзка с прехвърляне на използването и множество ползватели

В случай на прехвърляне на използването или множество ползватели договорът следва да дава сигурност относно това кой може да осъществява достъп до данните и при какви условия. Например, когато дадено дружество (първоначалният ползвател) отдава под наем свързана селскостопанска техника на отделни фермери (допълнителни ползватели) на дневна или седмична основа, данните, които се генерират от селскостопанските машини, могат да разкрият чувствителна търговска информация на отделните фермери. Производителят (държателят на данни) не може просто да предостави достъп до данни по клауза 4 от настоящия договор на първоначалния ползвател (дружеството, което притежава машините), без да се увери, че по този начин не се нарушава поверителна информация или права на отделни земеделски производители (допълнителните ползватели).

Правата на достъп на допълнителен или следващ ползвател по-конкретно могат да зависят от договорната категоризация на данните. Например:

— Данни на ползвателя, които могат да бъдат премахнати — продуктите или свързаните услуги често пъти предлагат на ползвателя възможност за премахване на данните, генерирани в процеса на използването им. В случай на прехвърляне ползвателят следва да изтрие тези данни. В противен случай тези данни може да са достъпни за допълнителния или следващия ползвател.

— Данни, които винаги се премахват — данни, до които държателят на данните следва да не дава достъп на допълнителен или следващ ползвател.

— Остатъчни данни — данни, различни от данните на ползвателя, които могат да бъдат премахнати, и данните, които винаги се премахват; Такива данни няма да подлежат на премахване и няма да са предмет на споразумение за поверителност (т.е. данните ще бъдат достъпни и за нови следващи ползватели). Такива данни могат да включват данните, до които допълнителният или следващият ползвател трябва да има достъп по силата на закона или на практика (например, свързани с актуализациите, правени в свързано превозно средство).

Държателят на данни следва да сортира данните в тези категории, по-специално информацията, посочена в член 3, параграфи 2 и 3 от Акта за данните, в настоящия договор (например в допълнение 1) или в документацията, отнасяща се до продукта или свързаната услуга.

Настоящата клауза 10 е насочена към Акта за данните. Тя не засяга което и да е друго законодателство, включително секторните разпоредби, с които може да се регулира прехвърлянето на свързан продукт или свързана услуга (напр. преработка на медицински изделия).

10.1. **Прехвърляне на използването**

Когато ползвателят прехвърли с договор i) собствеността върху продукта или ii) временните си права за ползване на продукта и/или iii) правата си за получаване на свързани услуги на следващо лице („следващ ползвател“) и загуби статута си на ползвател след прехвърлянето, страните се задължават да спазват изискванията, посочени в настоящата клауза.

[ОПЦИЯ 1] [Първоначалният ползвател трябва да уведоми държателя на данни за прехвърлянето и да предостави необходимите данни за контакт на следващия ползвател, така че държателят на данни да може да сключи договор с него относно използването на данните от своя страна.]

[ОПЦИЯ 2] [Държателят на данни предприема необходимите стъпки за сключване на договор със следващия ползвател във връзка с използването на данните от държателя на данни. *(ако е приложимо)* Първоначалният ползвател трябва да се увери, че следващият ползвател не може да използва профила му.]

Правата на държателя на данни да използва данни от продукта или данни от свързани услуги, генерирани преди прехвърлянето, няма да бъдат засегнати от прехвърлянето, т.е. правата и задълженията, свързани с данните, прехвърлени по договора преди прехвърлянето, ще продължат да бъдат в сила и след прехвърлянето.

10.2. **Множество ползватели**

Когато първоначалният ползвател предостави право на използване на продукта или свързаните услуги на друга страна („допълнителен ползвател“), като същевременно запазва статуса си като ползвател, страните се задължават да спазват изискванията, изложени в настоящата клауза.

10.2.1. Съгласие на допълнителния ползвател за използване и споделяне на данни от държателя на данни

[ОПЦИЯ 1] [В договора между първоначалния ползвател и допълнителния ползвател, първоначалният ползвател включва, от името на държателя на данни, клаузи, които съществено отразяват съдържанието на настоящия договор между първоначалния ползвател и държателя на данни, а по-специално клауза 3 относно използването и споделянето на данните от продукта и/или свързаната услуга от държателя на данните, за срока на временното използване на продукта и/или свързаната услуга.]

[ОПЦИЯ 2] [Първоначалният ползвател уведомява държателя на данни за съществуването и продължителността на правата на допълнителния ползвател да използва продукта и/или свързаната услуга, както и за неговите данни за контакт, така че държателят на данни да може да сключи споразумение с допълнителния ползвател относно използването и споделянето на тези данни от държателя на данни.]

[ОПЦИЯ 3] [Държателят на данни предприема необходимите стъпки за сключване на споразумение с допълнителния ползвател. *(ако е приложимо)* Първоначалният ползвател трябва да се увери, че допълнителният ползвател не може да използва профила му.]

10.2.2. Достъп до данни от допълнителния ползвател

[ОПЦИЯ] [Първоначалният ползвател действа като първо звено за контакт за допълнителния ползвател, ако допълнителният ползвател подаде искане за достъп до данни съгласно членове 4 или 5 от Акта за данните. Държателят на данни трябва да сътрудничи на първоначалния ползвател да отговори на искането, както е посочено в **допълнение 10**.]

10.3. **Отговорност на първоначалния ползвател**

Доколкото неизпълнението на задълженията на първоначалния ползвател по клаузи 10.1 и 10.2 води до използване и споделяне на данни от продукта или свързаните услуги от държателя на данни при липсата на договор със следващия или допълнителния ползвател, първоначалният ползвател ще обезщети държателя на данни по отношение на всякакви искове за обезщетение от страна на следващия или допълнителния ползвател към държателя на данни за използването на данните след прехвърлянето или временното използване на продукта и/или свързаните услуги.

11. **Дата на влизане в сила, срок на действие на договора и прекратяване**

11.1. **Дата на влизане в сила и срок на действие**

Настоящият договор обикновено не съществува като самостоятелен договор, а се сключва успоредно с договора, с който се прехвърля собствеността върху продукта на ползвателя, предоставяйки му временни права за използване на продукта и/или с договора за свързана услуга.

По принцип настоящият договор трябва да остане в сила, докато другият договор дава право на ползвателя да използва продукта или свързаната услуга. По подобен начин нито държателят на данни, нито ползвателя следва да могат да прекратят настоящия договор, освен в случай на съществено нарушение на задължения от другата страна, тъй като в противен случай това би довело до ситуация, в която ползвателят използва продукта и/или свързаната услуга без каквато и да е договорна рамка относно правата и задълженията съгласно Акта за данните.

11.1.1. Настоящият договор [ОПЦИЯ 1] [влиза в сила незабавно] [ОПЦИЯ 2] [влиза в сила от (*посочете дата*)].

11.1.2. Договорът се сключва за [ОПЦИЯ 1] [неопределен срок] [ОПЦИЯ 2] [фиксиран срок от (*посочете*)], при спазване на всички основания за изтичане или прекратяване по силата настоящия договор.

11.2. **Прекратяване**

Независимо от уговорения срок на договора в клауза 11.1 настоящият договор се прекратява:

a) когато продуктът бъде унищожен или свързаната услуга е трайно прекратена, или когато продуктът или свързаната услуга необратимо загуби способността си да генерира данните; или

б) когато ползвателят загуби собствеността си над продукта или когато правата на ползвател по отношение на продукта по силата на договор за наем, лизинг или подобен договор, или правата на ползвателя по отношение на свързаната услуга, изтекат; или

в) когато двете страните се споразумеят за това.

Точки б) и в) не засягат оставащия в сила договор между държателя на данни и всеки следващ или допълнителен ползвател.

11.3. **Ефекти от изтичането на срока и прекратяване**

11.3.1. Изтичането на срока на договора или прекратяването на настоящия договор освобождава и двете страни от задължението им да извършват и получават бъдещи действия, но не засяга правата и задълженията, възникнали до момента на прекратяването.

Изтичането на срока или прекратяването не засягат разпоредбите на настоящия договор, които остават в сила дори след прекратяването му, по-конкретно клауза 13.1 относно поверителността, клауза 13.4 относно приложимото право и клауза 13.6 относно уреждането на спорове.

11.3.2. От прекратяването или изтичането на срока на договора ще произтичат следните ефекти:

а) държателят на данни спира да събира данни, които се генерират или записват, от датата на прекратяване или изтичане на срока;

б) държателят на данни запазва правото си да използва и споделя данните, които са генерирани или записани преди датата на прекратяване или изтичане на срока, както е посочено в настоящия договор.

12. **Средства за правна защита при нарушение на договора**

Страните може да пожелаят да се споразумеят не само за специфичните за данните права и задължения (много от които вече произтичат от Акта за данните), но и по въпроси на общото договорно право, като например правата и средствата за правна защита на едната договаряща се страна, когато има неизпълнение от страна на другата договаряща се страна.

За такива въпроси от общото договорно право, страните може да пожелаят да разчитат на законови правила за неизпълнение или на други образци на договори. Ако желаят да използват настоящите образци на договорни клаузи, следва да се уверят, че те са съвместими с всяко задължително национално право, което може да е приложимо към договора.

12.1. **Случаи на неизпълнение**

12.1.1. Неизпълнение на задължение от някоя от страните е съществено за настоящия договор, ако:

а) неизпълнението лишава другата страна в значителна степен от това, което е имала право да очаква по настоящия договор, освен ако неизправната страна не е предвидила и не е могла разумно да предвиди този резултат; или

б) от обстоятелствата е ясно, че не може да се разчита на бъдещо изпълнение от неизправната страна.

12.1.2. Неизпълнение от някоя от страните е оправдано, ако се дължи на пречка извън нейния контрол и ако от тази страна не е могло разумно да се очаква да вземе предвид пречката към момента на сключване на настоящия договор или да избегне или преодолее пречката или нейните последици.

Когато пречката е временна, оправданието има действие за периода, през който пречката съществува. Ако обаче забавянето представлява съществено неизпълнение, другата страна може да го третира като такова.

Неизправната страна трябва да гарантира, че другата страна е получила уведомление за пречката и за нейното въздействие върху способността ѝ своевременно да изпълни задълженията си, след като неизправната страна е узнала или е можело разумно да се очаква да е узнала за тези обстоятелства. Другата страна има право на обезщетение за икономически вреди, произтичащи от неполучаването на такова уведомление.

12.2. **Средства за правна защита**

12.2.1. В случай на неизпълнение от някоя от страните, другата страна разполага със средствата за правна защита, изброени в следващите клаузи, без да се засягат средствата за правна защита, предвидени в приложимото право.

12.2.2. Средства за правна защита, които не са несъвместими, могат да се прилагат едновременно.

12.2.3. Една страна не може да прибягва до средство за защита, доколкото тя причинява неизпълнение от другата страна, например когато недостатък в собствената ѝ инфраструктура за данни не е позволил на другата страна да изпълни надлежно задълженията си. Също така страна не може да се позовава на иск за обезщетение за вреди, доколкото е могла да намали вредите чрез предприемане на разумни стъпки.

12.2.4. Засегнатата страна може:

а) да поиска от неизправната страна да изпълни без неоснователно забавяне задълженията си по настоящия договор, освен ако това би било незаконно или невъзможно или конкретното изпълнение би довело до разходи за неизправната страна, които са несъразмерни с ползата, която другата страна би получила;

б) да поиска неизправната страна да изтрие данните, до които е осъществен достъп или са използвани в нарушение на настоящия договор, както и всички техни копия;

в) да претендира за обезщетение за икономически вреди, причинени от неизпълнението на другата страна, което не е оправдано по клауза 12.1.2. Неизправната страна носи отговорност само за вреди, които е предвидила или е можело разумно да се очаква да предвиди към момента на сключване на настоящия договор като последица от нейното неизпълнение, освен ако неизпълнението е било умишлено или вследствие на груба небрежност.

12.2.5. Също така държателят на данни може да преустанови споделянето на данни с ползвателя, докато ползвателят не изпълни своите задължения или ограничения, като предостави надлежно обосновано уведомление на ползвателя без ненужно забавяне:

а) ако неизпълнението на задълженията от страна на ползвателя е съществено;

б) *(ако е приложимо)* при условие, че са изпълнени всички други условия, посочени в клауза 5.4.3, в случаите, описани в клауза 5.4.3.

12.2.6. Ползвателят може също:

а) да оттегли съгласието си, дадено на държателя на данни съгласно клауза 3, или съгласието си с ограниченията на правата на ползвателя, договорени съгласно клауза 8, докато държателят на данни не изпълни задълженията си, освен ако това би причинило вреда за държателя на данни, която е силно несъразмерна в сравнение с неизпълнението или неговите последици;

б) да оттегли разрешението, дадено на държателя на данни съгласно клауза 3 и/или съгласието си с ограниченията на правата на ползвателя, договорени съгласно клауза 8, като предостави предизвестие на държателя на данни, ако:

i) ако неизпълнението от страна на държателя на данни е съществено; или

ii) в случай на неизпълнение, което не е съществено, ползвателят е предоставил предизвестие, с което е определил разумен срок за отстраняване на неизпълнението и срокът е изтекъл, без държателят на данните да е изпълнил задълженията си. Посоченият срок се счита за разумен, ако държателят на данните не възрази срещу него без ненужно забавяне.

12.2.7. [ОПЦИЯ] [Когато някоя от страните не изпълни задълженията си по настоящия договор, тя във всички случаи заплаща неустойките, посочени подробно в допълнение 8, които страните считат за обезщетение по смисъла на клауза 12.2.4, буква в). Неизправната страна, има право да поиска намаляване на неустойката до разумен размер, когато може да докаже, че неустойката е прекомерна спрямо вредата, произтичаща от неизпълнението.]

Страните може да пожелаят да определят неустойки за определени видове неизпълнение, тъй като може да е твърде обременяващо за засегнатата страна да докаже размера на действителните вреди, причинени например от непредоставяне на данни. Неустойките следва да са пропорционални.

13. **Общи разпоредби**

13.1. **Поверителност**

13.1.1. Следната информация ще се счита за поверителна:

а) информация, която се отнася до търговски тайни, финансово състояние или друг аспект от дейността на някоя от страните, освен ако тази страна не е направила информацията публично достояние;

б) информация, която се отнася до ползвателя и всяка трета страна, освен ако те вече не са направили тази информация публично достояние.

13.1.2. И двете страни се съгласяват да предприемат всички разумни мерки за сигурно съхранение на поверителна информация и да не предоставят такава информация на трети страни, освен ако:

а) една от страните има правно задължение да предоставя съответната информация;

б) е необходимо една от страните да предостави съответната информация, за да изпълни задълженията си по настоящия договор; или

в) едната от страните е получила предварителното съгласие на другата страна или на страната, която предоставя поверителната информация или е засегната от нейното разкриване.

13.1.3. Тези задължения за поверителност остават приложими след прекратяване на договора за срок от (*посочете срока*).

13.1.4. Тези задължения за поверителност не премахват по-строги задължения съгласно i) Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД), ii) разпоредбите за изпълнение на Директива 2002/58/ЕО или Директива (ЕС) 2016/943 или iii) друг закон на Съюза или на държава членка, iv) (ако е приложимо) клауза 6 от настоящия договор.

13.2. **Средства за комуникация**

Всяко уведомление или друга комуникация, изисквана по настоящия договор, трябва да бъде в писмена форма и може да бъде предадена на ръка или изпратена с предплатена поща или по електронен път, включително имейл, при условие че подателят запази доказателство за изпращане на адресите, посочени по-долу:

Страна	Лице за контакт	Електронна поща	Телефонен номер	Адрес
Ползвател	[име]/[длъжност]	[електронна поща]	[телефон]	[адрес]
Получател на данни	[име]/[длъжност]	[електронна поща]	[телефон]	[адрес]

Всички такива уведомления и комуникации ще се считат за получени:

а) ако са предадени на ръка, от датата на предаване;

б) ако са изпратени с предплатена поща, на третия работен ден след изпращането;

в) ако са изпратени по електронен път, на датата на предаване, при условие че подателят не е получил съобщение за грешка, указващо, че доставката е била неуспешна.

13.3. **Целият договор, измененията и делимостта му**

13.3.1. Настоящият договор (заедно с неговите допълнения и всички други документи, посочени в настоящия договор) представлява целия договор между страните по отношение на предмета на настоящия договор и замества всички предходни договори или споразумения и разбирателства на страните, устни и писмени, по отношение на предмета на настоящия договор.

13.3.2. Промени по настоящия договор са валидни само ако са договорени в писмен вид, включително в електронен формат.

13.3.3. Ако се установи, че някоя от разпоредбите на настоящия договор е нищожна, недействителна, унищожима или неизпълняема по каквато и да е причина и ако тази разпоредба може да бъде отделена от останалите клаузи на договора, останалите разпоредби ще останат валидни и приложими. Всички произтичащи от това пропуски или неясноти в настоящия договор се разглеждат съгласно клауза 13.5.

13.4. **Приложимо право**

13.4.1. Настоящият договор се урежда от правото на *(посочете държавата членка)*.

13.5. **Тълкуване**

13.5.1. Настоящият договор се сключва от страните в контекста на правата и задълженията на страните съгласно Акта за данните. Всички разпоредби в настоящия договор трябва да се тълкуват така, че да са в съответствие с Акта за данните и останалото право на Съюза или националното законодателство, прието в съответствие с правото на Съюза, както и с всяко приложимо национално право, което е съвместимо с правото на Съюза и което не може да бъде предмет на дерогация по силата на споразумение.

13.5.2. Ако даден пропуск или неяснота в настоящия договор не може да бъде разрешена по начина, посочен в клауза 13.5.1, настоящият договор трябва да се тълкува в контекста на правилата за тълкуване, предвидени от приложимото право (вж. клауза 13.4).

13.6. **Уреждане на спорове**

13.6.1. Страните се съгласяват да положат максимални усилия за разрешаване на споровете по взаимно съгласие и, преди да отнесат случая пред съд или правораздавателен орган, да отнесат спора си до (*посочете наименованието и данните за контакт на конкретен орган за уреждане на спорове; за спорове в рамките на техните компетенции, както са определени в член 10, параграф 1 от Акта за данните, това може да бъде всеки орган за уреждане на спорове в държава членка, който отговаря на условията на член 10 от Акта за данните*).

13.6.2. Отнасянето на спор до орган за уреждане на спорове в съответствие с клауза 13.6.1. обаче не засяга правото на ползвателя да подаде жалба до националния компетентен орган, определен в съответствие с член 37 от Акта за данните, или правото на която и да е от страните да търси ефективно средство за защита пред съд или правораздавателен орган в държава членка.

13.6.3. [ОПЦИЯ, ако ползвателят е предприятие] [Съдилищата на (*посочете държавите членки*) ще имат изключителна компетентност да разглеждат делото, свързано с настоящия договор.]

Допълнение 1

Подробна информация за данните, обхванати от настоящия договор, и за правилата за достъп

В настоящото допълнение страните следва да предоставят подробна информация за данните, обхванати от настоящия договор, за правилата за достъп и за средствата и информацията, необходими за достъп и използване на данните, както е посочено в клаузи 2 и 3.

А. **Спецификация на съдържанието на данните**

В допълнението следва първо да се сортират и изброят данните от продукта и данните от свързаните услуги, обхванати от договора, като се посочи съдържанието на данните и честотата на събиране, така че ползвателят да бъде информиран по точен начин за информацията, съдържаща се в данните (структуриран списък с точки от данни или точни категории данни).

Б. **Срок на съхранение**

След това в допълнението следва да се посочи срокът на съхранение, така че ползвателят да бъде информиран за срока, в който ще са достъпни данните. Това може да бъде направено в подробности за всяка точка от данни или група от точки от данни.

В. **Режим на данните**

Тук в допълнението следва да се посочи дали всички данни или част от тях са конкретни данни, регулирани от специален режим. В допълнението може напр. да се посочи дали и кои данни се квалифицират като лични данни.

Г. **Структура и форма на данните**

На това място в допълнението следва да се посочи в какъв структуриран, често използван и машинночетим формат се предоставят данните.

Д. **Политика относно достъпа**

Възможно е ползвателят да прехвърли правата си за използване на продукта или за получаване на свързаните услуги на следващ ползвател или множество ползватели да споделят тези права. В такива случаи тук страните следва да уточнят правата за достъп до данните в случай на прехвърляне на използването на продукта или в случай на множество ползватели. В допълнението може да се изброят конкретно

— Данни на ползвателя, които могат да бъдат премахнати — продуктите или свързаните услуги често пъти предлагат на ползвателя възможност за премахване на данните, генерирани в процеса на използването им. В случай на прехвърляне ползвателят следва да изтрие тези данни. В противен случай тези данни може да са достъпни за следващия ползвател;

— Данни, които винаги се премахват — данни, до които държателят на данни следва да не дава достъп на следващ ползвател;

— Остатъчни данни — данни, различни от данните на ползвателя, които могат да бъдат премахнати, и данните, които винаги се премахват; Такива данни няма да подлежат на премахване и няма да са предмет на споразумение за поверителност (т.е. данните ще бъдат достъпни и за нови следващи ползватели). Такива данни може да включват данните, до които следващият ползвател трябва да има достъп по силата на закона или на практика (например, свързани с актуализациите, правени в свързано превозно средство).

Е. **Средство за прехвърляне/осъществяване на достъп**

Тук в допълнението следва да се посочи чрез какъв сигурен и лесен за ползване електронен носител могат да бъдат предоставени данните от държателя на данни на ползвателя или чрез прехвърляне, или чрез предоставяне на достъп.

Ж. **Информация, необходима за упражняване на правата на достъп на ползвателя**

Тук в допълнението може да се посочи информацията, която е необходима за упражняване на правата за достъп на ползвателя. Тя може да включва лице за контакт за решаване на технически проблеми, както от страна на държателя на данни, така и от страна на ползвателя.

Допълнение 2

Съдържание на искане за достъп от страна на ползвателя

Настоящият формуляр е за едно конкретно искане. Възможни са множество искания, като те се препоръчват например за сегментиране на определени потоци от данни, така че да могат да бъдат управлявани от един поток от данни до друг и от цел до цел, от жизнения цикъл на данните до друг жизнен цикъл на данните (като например потоци от лични данни и други подобни).

Въпреки че в настоящия формуляр са включени ключови елементи на искането, той може да бъде адаптиран, по-специално за да отговаря на електронните процедури.

Идентификация на ползвателя	Име: Посочете Номер на договора: *Посочете*
Идентификация на лицето, подаващо искането от името на ползвателя (ако е приложимо)	Име: Посочете Връзка с ползвателя: *Посочете* Моля, приложете доказателство за правомощието за действане от името на ползвателя
Продукти и/или услуги, засегнати от искането	Продукт/услуга 1: Посочете (напр. сериен номер) Продукт/услуга 2: Посочете (напр. сериен номер)
Данни, засегнати от искането	☐ Всички данни, които са леснодостъпни за държателя на данни ☐ Други: Посочете данните, обхванати от искането
Естество на обхванатите от искането данни	☐ Включително лични данни Ако ползвателят не е субектът на данните, посочете валидно правно основание за обработка съгласно член 6 от Регламент (ЕС) 2016/679 и, когато е приложимо, как са изпълнени условията на член 9 от този регламент и на член 5, параграф 3 от Директива 2002/58/ЕО ☐ Само нелични данни
Дата на данните, засегнати от искането	☐ Минали данни: Посочете периода ☐ Бъдещи данни: Посочете периода
Времеви интервал за достъп до данните (в зависимост от посоченото в допълнение 1)	☐ Непрекъснато ☐ В реално време ☐ Други: моля, уточнете
Начин на достъп до данните (в зависимост от посоченото в допълнение 1)	☐ Прехвърляне на данните ☐ Достъп до данните на мястото, където се съхраняват
Дестинация на прехвърлянето:	Посочете в зависимост от отговора в предходната точка
Дата на искането	Посочете

Допълнение 3

Формуляр за искане за достъп от ползвателя за предоставяне на данни на трета страна

Настоящият формуляр е за едно конкретно искане. Възможни са множество искания, като те се препоръчват например за сегментиране на определени потоци от данни, така че те да могат да бъдат управлявани от конкретен получател на данни, определен от ползвателя, от един поток от данни до друг и от цел до цел.

Идентификация на ползвателя	Име: Посочете Номер на договора: *Посочете*
Идентификация на лицето, подаващо искането от името на ползвателя (ако е приложимо)	Име: Посочете Връзка с ползвателя: *Посочете*
Продукти и/или услуги, засегнати от искането	Продукт/услуга 1: *Посочете* Продукт/услуга 2: *Посочете*
Данни, засегнати от искането Забележка: не се прилага в контекста на изпитването на нови свързани продукти, вещества или процеси, които все още не са пуснати на пазара	☐ Опция 1: Всички данни, които са леснодостъпни за държателя на данни ☐ Опция 2: Посочете в съответствие с допълнение 1 от договора между ползвателя и получателя на данни, като посочите данните, които трябва да бъдат споделени с получателя на данни ☐ Опция 3: Както е посочено от получателя на данните в допълнение 2 към договора между държателя на данни и получателя на данни
Ако данните включват лични данни	Посочете валидно правно основание за обработка съгласно член 6 от Регламент (ЕС) 2016/679 и, когато е приложимо, как са изпълнени условията на член 9 от този регламент и на член 5, параграф 3 от Директива 2002/58/ЕО
Идентификационни данни на третата страна Забележка: не може да представлява контролиращо достъпа предприятие съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1925	Име: Посочете Данни за връзка: *Посочете*

Допълнение 4

Подробна информация относно мерките за защита на търговски тайни

(да се изготви от страните)

[ОПЦИЯ] Допълнение 5

Подробна информация относно споделянето на данни с трети страни

(да се изготви от страните)

Допълнение 6

Подробна информация относно мерките за защита

(да се изготви от страните)

[ОПЦИЯ] Допълнение 7

Подробна информация относно компенсация на ползвателя

(да се изготви от страните)

[ОПЦИЯ] Допълнение 8

Подробна информация относно неустойките

(да се изготви от страните)

[ОПЦИЯ] Допълнение 9

Документация за собственост върху продукта или договорни права за използване на продукта или свързаните услуги

(документацията да се приложи от страните)

[ОПЦИЯ] Допълнение 10

Подробна информация относно договореностите за достъп до данни от допълнителни ползватели

(да се изготви от страните)

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ОБРАЗЦИ НА ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

за договори между ползватели и получатели на данни

Настоящите образци на договорни клаузи са разработени за договори между ползвателя на свързан продукт и/или свързана услуга и получател на данни, с когото ползвателят трябва или желае да сподели своите данни съгласно член 5 от Регламент (ЕС) 2023/2854 (наричан по-долу „Акт за данните“).

Основната новост в Акта за данните в това отношение е, че:

— ползвателят може да задължи държателя на данни да сподели данните с получател на данни по негов избор;

— ползвателят определя в договор с получателя на данни за какви цели и при какви условия получателят на данни може да използва и споделя данни;

— неравноправните договорни клаузи относно достъпа до данните и използването им или отговорността и средствата за правна защита при нарушение или прекратяване на свързани с данните задължения са необвързващи, ако са били наложени едностранно на едно предприятие от друго предприятие.

Този договор често пъти следва договора, сключен между държателя на данни и ползвателя, и предшества договора, който също трябва да бъде сключен между държателя на данни и получателя на данни.

Настоящият договор е с модулна структура и макар че може да съществува като самостоятелен договор, използвайки всички клаузи (когато споделянето на данни е основната цел на договора), страните могат също така да изберат определени клаузи, които отговарят на конкретна им ситуация. Ако споделянето на данни е само предварително условие за изпълнението на договор, сключен за друга цел, например договор за ремонт и поддръжка на промишлена машина, може да е достатъчно да се използват клаузи 1.2, 1.3, 2, 3 и 4 (с изключение на клауза 4.1.1, буква б), тъй като съдържанието на останалите клаузи в настоящия договор вероятно би било обхванато от договора за ремонт и поддръжка.

1. Страни и продукт/свързани услуги

1.1. Страни по договора

Настоящият договор относно достъпа и използването на данни се изготвя между

(въведете име, данни за контакт и допълнителна информация) („ползвател“)

и

(въведете име, данни за контакт и допълнителна информация) („получател на данни“)

наричани в настоящия договор заедно „страните“, а поотделно „страната“.

„**Ползвател**“ означава физическо или юридическо лице, което притежава свързан продукт или на което по договор са прехвърлени временни права за използване на този свързан продукт, или което получава свързани услуги.

„**Получател на данни**“ означава трета страна по избор на ползвателя. Може да е физическо или юридическо лице, действащо за цели, свързани с неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия, различно от ползвателя на свързан продукт или свързана услуга, на което държателят на данни предоставя данни, включително трета страна по искане от ползвателя до държателя на данни или в съответствие с правно задължение, произтичащо от правото на Съюза или от национално законодателство, прието в съответствие с правото на Съюза.

Такъв получател на данни може да е в конкуренция със съответния държател на данни. Контролиращо достъпа предприятие обаче няма право да стане или да бъде получател на данни.

1.2. Допустимост на получателя на данни

Получателят на данни декларира, че не е определен като „контролиращо достъпа предприятие“ по смисъла на член 3 на Регламент (ЕС) 2022/1925 ([1]) („Акт за цифровите пазари“).

([1]) Регламент (ЕС) 2022/1925 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2022 г. за достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор и за изменение на директиви (ЕС) 2019/1937 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за цифровите пазари) (ОВ L 265, 12.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

1.3. **Искане към държателя на данни и сътрудничество между страните**

1.3.1. Страните се споразумяват за, че

[ОПЦИЯ 1] [ползвателят ще поиска от

(*въведете име, данни за контакт и допълнителна информация)* („държател на данни“)

да предостави посочените в клауза 2 данни на получателя на данни.]

[ОПЦИЯ 2] [ползвателят оправомощава получателя на данни да поиска от

(въведете име, данни за контакт и допълнителна информация) („държател на данни“)

от името на ползвателя да предостави посочените в клауза 2 данни на получателя на данни.]

1.3.2. Ползвателят и получателят на данни ще си сътрудничат добросъвестно, за да осигурят подходящ контакт и взаимодействие с държателя на данни. По-конкретно получателят на данни ще сключи отделно договорно споразумение с държателя на данни („договор между държателя и получателя“) [ОПЦИЯ: в тясно сътрудничество с ползвателя] и в съответствие с приложимото право, включително, но не само, с Акта за данните. Получателят на данни трябва да се увери, че договорът между държателя и получателя е в съответствие с настоящия договор.

1.3.3. Настоящият договор е изготвен във връзка със:

а) следния(ите) свързан(и) продукт(и) („продуктът“): *(въведете името и допълнителните спецификации на конкретния свързан продукт, обхванат от договора)*;

б) следната(ите) свързана(и) услуга(и) („свързаната(ите) услуга(и)“): *(въведете името и допълнителни спецификации на конкретните свързани услуги или вида свързани услуги, обхванати от договора, ако е приложимо)*.

Ползвателят декларира, че е собственик на продукта или има договорно право да използва продукта по силата на договор за наем, лизинг или подобен договор и/или да получава свързаната(ите) услуга(и) по силата на договор за услуги.

[ОПЦИЯ 1] [Ползвателят се задължава да предостави при надлежно обосновано искане на получателя на данни всякаква относима документация в подкрепа на тези декларации, когато е необходимо].

[ОПЦИЯ 2] [Документацията в подкрепа на тези декларации, както и подробности относно това кой се счита за ползвател съгласно настоящия договор, са посочени в **допълнение 5.**]

2. **Обхванати от договора данни**

Данните, обхванати от настоящия договор, се състоят от всички леснодостъпни данни от продукта или данни от свързани услуги, генерирани от използването на продукта или свързаните услуги:

[ОПЦИЯ 1] [по смисъла на Акта за данните.]

[ОПЦИЯ 2] [по смисъла на Акта за данните, съгласно посоченото в допълнение 1.]

[ОПЦИЯ 3] [по смисъла на Акта за данните, според необходимото за целите, договорени съгласно клауза 3 и допълнително изброени от получателя на данни в допълнение 2 към договора между държателя и получателя.]

Ползвателят не носи отговорност за качеството, характеристиките и количеството на данните, както и за тяхната пригодност за конкретна цел.

Съгласно Акта за данните „**данни от продукта**“ означава данни, генерирани от използването на свързан продукт, които производителят е проектирал да могат да бъдат извлечени чрез електронна съобщителна услуга, физическа връзка или достъп от самото устройство от ползвател, държател на данни или трета страна, включително, когато е приложимо, от производителя.

„**Данни от свързана услуга**“ означава данни, представляващи цифровизацията на действията на ползвателя или на събитията, свързани със свързания продукт, записани умишлено от ползвателя или генерирани като страничен продукт от действията на ползвателя по време на предоставянето на свързана услуга от доставчика.

Данните от продукта и свързаните услуги могат да са както лични, така и нелични данни.

Терминът „**леснодостъпни данни**“ обхваща „данни от продукт и данни от свързана услуга, които държателят на данни получава законно или може да получи законно от свързания продукт или свързаната услуга, без непропорционално големи усилия, излизащи извън рамките на обикновено действие“.

Както е обяснено в съображенията, това определение изключва „данните, генерирани при използването на даден свързан продукт, когато при проектирането на свързания продукт не е предвидено тези данни да се съхраняват или предават извън компонента, в който се генерират, или извън свързания продукт като цяло“ (съображение 20). „Решенията на производителите при проектирането и, когато е приложимо, правото на Съюза или националното право, отнасящо се до удовлетворяването на специфичните за даден сектор потребности и цели, или съответните решения на компетентните органи, следва да определят кои данни даден свързан продукт е в състояние да предоставя.“ (съображение 14).

3. Използване на данни от получателя на данни

Споразуменията за споделяне на данни между ползватели и получатели на данни биха могли например да бъдат нови взаимоотношения или да бъдат допълнение към съществуващи взаимоотношения между страните, независимо дали целите на споделяне на данни са търговски, или не. Такива споразумения следва да не бъдат изключителни, освен в случаите, когато са с добър обхват, за конкретни данни, за конкретен пазар, с конкретна цел, ограничени във времето и с добро възнаграждение.

3.1. Договорено използване на данните

Ползвателят трябва да реши каква част от данните и с каква цел ще позволи на получателя на данни да ги използва и по-конкретно в каква степен на получателят на данни следва да му е позволено да споделя данните с други трети страни.

Например, ползвателят може да поиска от получателя на данни да следи функционирането на продукта или свързаната услуга и да действа като посредник, уведомяващ продавача на оборудването за гаранционни претенции от името на ползвателя.

Ползвателят следва също да реши дали да позволи на получателя да споделя данните с търговски или нетърговски организации. Споделянето на данни с нетърговска цел може да включва алтруистично или по друг начин споделяне с нестопанска цел и използване за обществен интерес, научни, статистически или други аналитични изследователски цели (когато е приложимо и се изисква или не е приложимо или не се изисква, но е предвидено в съответствие с член 89 от ОРЗД, Директивата за отворените данни (ЕС) 2019/1024, Регламента за наборите от данни с висока стойност (ЕС) 2023/138, Акта за управление на данните (ЕС) 2022/868, Регламента относно европейското пространство на здравни данни (ЕС) 2025/327 и други подобни) от или чрез получателя на данни със съответните общности, общини, региони, държави, НПО и други нетърговски организации. За споделяне на данни с търговска цел се препоръчва да не се използва терминът „продажба“, тъй като това може да внуши за някои заинтересовани страни, че собствеността/контролът върху съответните данни се прехвърля или че тези съответни данни се предават по друг начин изключително на получателя на данните. Това не е нито необходимо, нито препоръчително, особено имайки предвид, че данните са едновременно цифров актив и цифрово средство и могат да бъдат използвани за много цели през жизнения им цикъл — дори за различни търговски цели — като същевременно предоставят на получателя на данни пазарно предимство или създаване на стойност по друг начин, което също така дава основание за справедливо възнаграждение на ползвателя за предоставяне на такова разрешение за (повторно) използване на данните.

Ползвателят следва да оцени последиците от предоставянето на правото на получателя на данни да използва и, ако е приложимо, да споделя данните, както и да реши дали такива права следва да бъдат предоставени срещу възнаграждение.

3.1.1. Получателят на данни може да използва данните само за следните цели, които не могат да са в противоречие с практиките, изброени в клауза 3.2: *(посочете договорените цели)*.

Примери за договорени цели от получателя на данни:

— предлагане на редовна поддръжка/следпродажбено обслужване на продукта на ползвателя;

— провеждане на проучвания в конкретни сфери;

— разработване на нови услуги или подобряване, модернизиране или поддържане на нови продукти или услуги, включително решения с изкуствен интелект (ИИ);

— агрегиране на данните с други данни или създаване на извлечени данни за каквато и да е законна цел, включително с цел продажба или предоставяне по друг начин на такива агрегирани или извлечени данни на трети страни.

3.1.2. Получателят на данни е длъжен да изтрие данните, когато те вече не са необходими за договорените цели.

3.2. **Непозволено използване на данните**

Получателят на данни не може да използва данните:

а) за цели, различни от договорените в клауза 3.1;

б) за каквато и да е цел в нарушение на правото на Съюза или приложимото национално право;

в) за профилиране на физически лица по смисъла на член 4, точка 4 от ОРЗД, освен ако е необходимо за предоставяне на услугата, поискана от ползвателя;

г) за разработване на продукт, който се конкурира с продукта;

д) за да получи информация за икономическото положение, активите и методите на производство на ползвателя или за използването на продукта или свързаната услуга по всеки начин, който би могъл да подкопае търговската позиция на този ползвател на пазарите, на които той осъществява дейност, освен ако ползвателят не е дал разрешение за такова използване;

е) по начин, който влияе неблагоприятно върху сигурността на продукта или свързана услуга;

ж) [ОПЦИЯ] [други: *(посочете конкретни начини на използване, които* значително увреждат законните интереси на ползвателя)].

3.3. **Използване на лични данни от страна на получателя на данни**

Получателят на данни използва или обработва по друг начин всички данни, които са лични данни, само ако е предвидено правно основание за това и само при условията, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД) и, когато е приложимо, Директива 2002/58/ЕО (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации).

Когато се регулира обработването на лични данни в съответствие с приложимото право за защита на данните (включително, но не само, Регламент (ЕС) 2016/679), страните трябва да вземат предвид дали ползвателят е субектът на данни на всички или на част от личните данни, съдържащи се в данните.

3.4. **Прилагане на защитни мерки**

Получателят на данни се задължава да прилага мерки за защита, за да предотврати загуба на данни и неразрешен достъп до данните [ОПЦИЯ 1] [които са разумни при дадените обстоятелства, като се вземат предвид нивото на науката и технологиите, потенциалната вреда, понесена от ползвателя, и разходите, свързани със защитните мерки.] [ОПЦИЯ 2] [описана подробно в **допълнение 2**.]

Страните следва да обмислят дали желаят да включат в отделно допълнение всички подробности относно това как могат да бъдат ефективно защитени важните интереси на ползвателя. Мерките могат да бъдат както с технически характер (напр. криптиране, защитни стени, разделено съхранение), така и с организационен характер (напр. включване на доверена трета страна). Тъй като мерките трябва да бъдат пропорционални, тяхното съдържание ще варира значително в зависимост от естеството на данните и засегнатите интереси.

4. **Споделяне на данни с трети страни и използване на услуги за обработка на данни**

В съответствие с член 6, параграф 2, буква в) от Акта за данните, получателят на данни не може „да предоставя данните, които получава, на друга трета страна, освен ако данните се предоставят въз основа на договор с ползвателя и при условие че другата трета страна предприеме всички необходими мерки, договорени между държателя на данните и третата страна за запазване на поверителността на търговските тайни“.

Следователно, ако ползвателят реши да предостави на получателя на данните това право, тази клауза следва да бъде включена евентуално срещу компенсация.

4.1. **Условия за споделяне на данни**

4.1.1. Получателят на данни може да споделя нелични данни с трети страни, ако:

а) данните се използват от третата страна изключително за следните цели:

i) подпомагане на получателя на данни за постигане на целите, договорени в клауза 3.1;

ii) постигане, в сътрудничество с получателя на данни или чрез дружества със специална цел, на целите, договорени в клауза 3.1; както и

iii) [ОПЦИЯ] [(*поля, посочете конкретните цели, които третите страни могат да преследват за свои собствени нужди, независимо от получателя на данни и дали данните се споделят за тези цели срещу компенсация или безплатно*); както и]

б) третата страна не е определена като „контролиращо достъпа предприятие“ по смисъла на член 3 на Регламент (ЕС) 2022/1925 („Акт за цифровите пазари“); както и

в) получателят на данни обвързва с договор третата страна:

i) да не използва данните за цели, различни от договорените в клауза 4.1.1, буква а);

ii) да не извлича информация за икономическото положение, активите и методите на производство на ползвателя или за използването на продукта или свързаната услуга от ползвателя по всеки друг начин, който би могъл да подкопае търговската позиция на този ползвател на пазарите, на които той осъществява дейност;

iii) да не използва данните по друг начин, който значително уврежда законните интереси на ползвателя, особено когато тези данни съдържат чувствителни търговски данни или са защитени от търговски тайни или от права на интелектуална собственост;

iv) да прилага мерките за защита, изисквани съгласно клауза 3.4; както и

v) да изтрие данните, когато те вече не са необходими за целите, договорени в клауза 4.1.1, буква а);

vi) да не споделя допълнително тези данни.

4.1.2. Допълнителни подробности, включително самоличността на трети страни, ограниченията за използване на данните от трети страни, както и допълнителни условия и защитни мерки, са подробно изложени в **допълнение 3**.

4.1.3. Независимо от клаузи 4.1.1—4.1.2 получателят на данни може да използва услуги за обработка, например компютърни услуги в облак (включително инфраструктура като услуга, платформа като услуга и софтуер като услуга), хостинг услуги или подобни услуги, за да постигне, за своя сметка и на своя отговорност, договорените цели съгласно клауза 3.2.1, буква а). Третите страни също могат да използват такива услуги, за да постигнат договорените цели съгласно клауза 4.1.1, буква а), за своя сметка и на своя отговорност. Получателят на данни споделя с трети страни или обработва по друг начин всички данни, които представляват лични данни, само ако е предвидено правно основание за това и при условията, позволени съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД) и, когато е приложимо, Директива 2002/58/ЕО (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации).

5. **Компенсация**

Получателят на данни се задължава да предостави на ползвателя компенсация, както е подробно описано в **допълнение 4.**

Страните могат да се споразумеят за възнаграждение за използването и споделянето на данните от страна на получателя на данни, когато сметнат това за справедливо и разумно. Например могат да обмислят такава компенсация, ако получателят на данни използва данните за разработване на нови продукти или услуги или ако получателят на данни създава агрегирани или извлечени данни за търговски цели. Обратно, ако например данните се използват изключително за нуждите на споразумение, сключено с ползвателя, може да не бъде включвана компенсация.

По подобен начин може да е необходима компенсация, за да се гарантира справедливо отношение към ползвателя, ако се съгласи, че получателят на данните може да продава данните на трети страни в съответствие с клауза 4.1.1, буква а), точка iii). Ако се дължи компенсация, страните трябва да се споразумеят относно нейното естество, което може или да е парично, или да не е.

6. **Дата на влизане в сила, срок на договора и прекратяване**

6.1. **Дата на влизане в сила и срок на действие**

6.1.1. Настоящият договор [ОПЦИЯ 1] [влиза в сила незабавно] [ОПЦИЯ 2] [влиза в сила от *(посочете дата)*].

6.1.2. [ОПЦИЯ] [Настоящият договор се сключва за [ОПЦИЯ 1] [неопределен срок] [ОПЦИЯ 2] [фиксиран срок от (посочете)], при спазване на всички основания за изтичане или прекратяване по силата на настоящия договор.]

6.2. **Прекратяване**

6.2.1. Получателят на данни може да прекрати настоящия договор, като предизвести ползвателя в рамките на (*посочете срок на предизвестие*), ако договорът между държателя и получателя е прекратен.

6.2.2. Ако ползвателят загуби статуса си на ползвател, настоящият договор се прекратява. Ползвателят ще предизвести получателя на данни в рамките на (*посочете срок на предизвестие*).

6.2.3. [ОПЦИЯ в случай на неопределен срок или ако страните желаят да позволят прекратяване за удобство] [Всяка от страните може да прекрати настоящия договор по всяко време преди началото на или по време на договорния период, като предостави предизвестие от (*посочете период*) на другата страна.] [ОПЦИЯ] Ако ползвателят прекрати настоящия договор по тази клауза преди *(въведете дата или минимален срок на договора)*, ползвателят предоставя компенсация на другата страна за разходите, направени във връзка с изпълнението на настоящия договор, както следва: *(посочете според случая)*.

В случаите, когато ползвателят е договорно задължен да споделя данни с получателя на данни, тази клауза не следва да се включва, тъй като би могла да доведе до нарушаване на друг договор.

6.3. **Последици от изтичането на срока или прекратяването**

6.3.1. Изтичането на срока на договора или прекратяването на настоящия договор освобождава и двете страни от задължението им да извършват и получават бъдещи действия по изпълнение, но не засяга правата и задълженията, възникнали до момента на изтичането на срок или прекратяването.

Изтичането на срока или прекратяването не засяга разпоредбите, които продължават да действат след края на договора, по-специално ограниченията върху позволеното използване и споделяне на данните от получателя на данни съгласно клаузи 3 и 4, клауза 8.1 относно поверителността, клауза 8.3 относно приложимото право и клауза 8.6 относно уреждането на спорове.

6.3.2. По-конкретно прекратяването или изтичането на срока на договора ще има следните последици:

а) получателят на данни незабавно спира да извлича данни, които се генерират или записват, от датата на прекратяване или изтичане на срока;

б) [ОПЦИЯ] Получателят на данни запазва правото си да използва и споделя данните, които са генерирани или записани преди датата на прекратяване или изтичане на срока, както е посочено в клаузи 3 и 4 [ОПЦИЯ за срок от *(посочете срока)*].

Възможно е да има случаи, в които получателят на данни трябва да инвестира в споделянето на данни, например чрез адаптиране на своята цифрова инфраструктура. Във времето инвестицията ще се амортизира. В такъв случай страните може да искат да се уверят, че получателят на данни ще получи обезщетение от страната, която прекратява договора. Размерът на компенсацията следва да може да бъде определен.

7. Средства за правна защита при неизпълнение

7.1. Случаи на неизпълнение

7.1.1. Неизпълнение на задължение от някоя от страните е съществено, ако:

а) неизпълнението лишава другата страна в значителна степен от това, което е имала право да очаква по настоящия договор, освен ако неизправната страна не е предвидила и не е могла разумно да предвиди този резултат; или

б) от обстоятелствата е ясно, че не може да се разчита на бъдещо изпълнение от неизправната страна.

7.1.2. Неизпълнение от някоя от страните се оправдава, ако се дължи на пречка извън нейния контрол и ако от тази страна не е могло разумно да се очаква да вземе предвид пречката към момента на сключване на настоящия договор или да избегне или преодолее пречката или нейните последици.

7.1.3. Когато пречката е временна, оправдаването неизпълнението на страната има действие за периода, през който пречката съществува. Ако обаче забавянето представлява съществено неизпълнение, другата страна може да го третира като такова.

Неизправната страна трябва да гарантира, че другата страна е получила уведомление за пречката и за нейното въздействие върху способността ѝ своевременно да изпълни задълженията си, след като неизправната страна е узнала или е можело разумно да се очаква да е узнала за тези обстоятелства. Другата страна има право на обезщетение за икономически вреди, произтичащи от неполучаването на такова уведомление.

7.2. Средства за правна защита при неизпълнение

7.2.1. В случай на неизпълнение от някоя от страните, другата страна разполага със средствата за правна защита, изброени в следващите клаузи, без да се засягат средствата за правна защита, предвидени в приложимото право.

7.2.2. Средства за правна защита, които не са несъвместими, могат да се прилагат едновременно.

7.2.3. Една страна не може да прибягва до средство за защита, доколкото тя причинява неизпълнение от другата страна, например когато недостатък в собствената ѝ инфраструктура за данни не е позволил на другата страна да изпълни надлежно задълженията си. Нито може страна да се позовава на иск за обезщетение за вреди, доколкото е могла да намали вредите чрез предприемане на разумни стъпки.

7.2.4. Засегнатата страна може:

а) да прекрати настоящия договор с незабавно действие без неустойка, като връчи предизвестие на другата страна, ако:

i) неизпълнението от другата страна е съществено неизпълнение; или

ii) в случай на неизпълнение, което не е съществено, засегнатата страна е предоставила предизвестие, с което е определила разумен срок за отстраняване на неизпълнението и срокът е изтекъл, без другата страна да е изпълнила задълженията си;

б) да претендира за обезщетение за икономическа вреда, причинена от неизпълнението на другата страна, което не е оправдано по клауза 7.1.2; неизправната страна носи отговорност само за вреди, които е предвидила или е можело разумно да се очаква да предвиди към момента на сключване на настоящия договор като вероятна последица от нейното неизпълнение, освен ако неизпълнението е било умишлено или вследствие на груба небрежност;

в) да поиска от неизправната страна да изпълни без неоснователно забавяне задълженията си по настоящия договор, освен ако това би било незаконно или невъзможно или конкретното изпълнение би довело до разходи за неизправната страна, които са несъразмерни с ползата, която другата страна би получила; [ОПЦИЯ] [когато някоя от страните не изпълни задълженията си по настоящия договор, тя във всички случаи заплаща неустойките, посочени подробно в допълнение 6, които страните считат за обезщетение по смисъла на клауза 7.2.4, буква б); неизправната страна има право да поиска намаляване на неустойката до разумен размер, когато може да докаже, че неустойката е прекомерна спрямо вредата, произтичаща от неизпълнението.]

8. Общи разпоредби

8.1. Поверителност

8.1.1. Следната информация трябва да се счита за поверителна:

а) информация, която се отнася до търговски тайни, финансово състояние или друг аспект, свързан с дейността на някоя от страните, освен ако другата страна не е направила тази информация публично достояние;

б) (*ако е приложимо*) информация, спрямо която се определя основата за изчисляване на компенсацията;

в) информация, отнасяща се до притежателя на данните и всяка друга защитена трета страна, освен ако защитената трета страна не е направила тази информация публично достояние.

8.1.2. Двете страни се съгласяват да предприемат всички разумни мерки за сигурно съхранение и запазване в пълна поверителност на информацията, посочена в клауза 8.1.1., и да не разкриват или предоставят такава информация на трети страни, освен ако:

а) една от страните има правно задължение да оповестява или предоставя съответната информация; или

б) е необходимо една от страните да оповести или предостави съответната информация, за да изпълни задълженията си по настоящия договор; или

в) едната от страните е получила предварително съгласие от другата страна или от страната, която предоставя поверителната информация или е засегната от нейното разкриване.

8.1.3. При всички случаи ползвателят и получателят на данни могат да оповестят или предоставят такава информация на държателя на данни, доколкото е необходима за идентифициране или контакт с получателя на данни или ползвателя, за да сключат договора между държателя и получателя, съгласно посоченото в клауза 1.3.2.

8.1.4. Тези задължения за поверителност остават приложими след прекратяване на договора за срок от (*посочете срока*).

8.1.5. Тези задължения за поверителност не премахват по-строги задължения съгласно i) Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД), ii) разпоредбите за изпълнение на Директива 2002/58/ЕО или Директива (ЕС) 2016/943 или iii) друг закон на ЕС или на държава членка.

8.2. Средства за комуникация

Всяко уведомление или друга комуникация, която е изисквана или позволена по настоящия договор, трябва да бъде в писмена форма и може да бъде предадена на ръка, изпратена с предплатена поща или предадена по електронен път, включително имейл, при условие че подателят запази доказателство за изпращане на адресите, посочени по-долу:

Страна	Лице за контакт	Електронна поща	Телефонен номер	Адрес
Ползвател	[име]/[длъжност]	[електронна поща]	[телефон]	[адрес]
Получател на данни	[име]/[длъжност]	[електронна поща]	[телефон]	[адрес]

Всички такива уведомления и комуникации ще се считат за получени:

а) ако са предадени на ръка, от датата на предаване;

б) ако са изпратени с предплатена поща, на третия работен ден след изпращането;

в) ако са изпратени по електронен път, на датата на предаване, при условие че подателят не е получил съобщение за грешка, указващо, че доставката е била неуспешна.

8.3. **Целият договор, поправките и делимостта му**

8.3.1. Настоящият договор (заедно с неговите допълнения и всички други документи, посочени в него) представлява целия договор между страните по отношение на предмета на настоящия договор и замества всички предходни споразумения или договори и разбирателства между страните, устни или писмени, по отношение на предмета на настоящия договор.

8.3.2. Изменения на настоящия договор ще са валидни само ако са договорени между страните в писмен вид, включително в електронен формат.

8.3.3. Ако се установи, че някоя от разпоредбите на настоящия договор е нищожна, недействителна, унищожима или неизпълняема по каквато и да е причина и ако тази разпоредба може да бъде отделена от останалите клаузи на договора, останалите разпоредби няма да бъдат засегнати и ще останат валидни и приложими, освен ако разпоредбата не може да бъде отделена от останалите разпоредби в настоящия договор. Всички произтичащи от това пропуски или неясноти в настоящия договор трябва да се разглеждат по смисъла на клауза 8.4.

8.4. **Приложимо право**

Настоящият договор се урежда от правото на *(посочете държавата членка)*.

8.5. **Тълкуване**

8.5.1. Настоящият договор се сключва от страните в контекста на правата и задълженията на страните съгласно Акта за данните. Всички разпоредби в настоящия договор трябва да се тълкуват така, че да са в съответствие с Акта за данните и останалото право на Съюза или националното законодателство, прието в съответствие с правото на Съюза, както и с всяко приложимо национално право, което е съвместимо с правото на Съюза и което не може да бъде предмет на дерогация по силата на споразумение.

8.5.2. Ако даден пропуск или неяснота в настоящия договор не може да бъде разрешена по начина, посочен в клауза 8.5.1, настоящият договор трябва да се тълкува в контекста на правилата за тълкуване, предвидени от приложимото право (вж. клауза 8.4).

8.6. **Уреждане на спорове**

8.6.1. Страните се съгласяват да положат максимални усилия за решаване на споровете по взаимно съгласие и, преди да отнесат случая пред съд или правораздавателен орган, да отнесат спора си до *(посочете име и данни за контакт на конкретен орган за уреждане на спорове; за спорове в рамките на техните юрисдикции, както са определени в член 10, параграф 1 от Акта за данните, това може да бъде всеки орган за уреждане на спорове в държава членка, който отговаря на условията на член 10 от Акта за данните)*.

8.6.1. [ОПЦИЯ, ако ползвателят е предприятие] [Съдилищата на *(посочете държавите членки)* ще имат изключителна компетентност да разглеждат делото, свързано с настоящия договор.]

Допълнение 1 съдържа описание на данните

[Да се изготви от страните]

В **допълнение 2** са изброени защитните мерки, които трябва да бъдат взети от получателя на данни

[Да се изготви от страните]

Допълнение 3 съдържа информация относно споделянето на данните с трети страни от страна на получателя на данни

[Да се изготви от страните]

Допълнение 4 съдържа информация относно компенсацията на ползвателя за използването и споделянето на данните от получателя на данни

[Да се изготви от страните]

Допълнение 5 съдържа документация за собственост върху продукта или договорни права за използване на продукта или свързаните услуги

[Да се изготви от страните]

[ОПЦИЯ] Допълнение 6 съдържа подробна информация за неустойките

[Да се изготви от страните]

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ОБРАЗЦИ НА ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

за договори между държатели на данни и получатели на данни относно предоставянето на данни по искане на ползватели на свързани продукти и свързани услуги

Настоящите образци на договорни клаузи са разработени за договори между държател на данни и получател на данни, който е предприятие, при които държателят на данни е задължен (съгласно член 5 от Регламент (ЕС) 2023/2854, наричан по-долу „Акт за данните“) да предостави данни от свързан продукт и/или свързана услуга на получател на данни, когато това бъде поискано от ползвателя.

Основната новост в Акта за данните в това отношение е, че:

— държателят на данни е задължен да споделя данни с получателя на данни при получаване на искане от ползвателя за това (със защитни мерки за данните, защитени като търговски тайни);

— държателят на данни може да поиска разумна компенсация от получателя на данни;

— неравноправните договорни клаузи относно достъпа до данните и използването им или отговорността и средствата за правна защита при нарушение или прекратяване на свързани с данните задължения са необвързващи, ако са били наложени едностранно на едно предприятие от друго предприятие.

Този договор има модулна структура и макар че може да се използва като цялостен договор, страните могат също така да изберат определени клаузи, които съответстват на тяхната конкретна ситуация. Няколко клаузи съдържат опции и чрез тях страните следва да отразят своите специфични нужди, делови взаимоотношения и интереси, за да определят правилната опция, която е най-подходяща за техния договор.

Също така някои клаузи са маркирани *(ако е приложимо)* и следва да бъдат включени, ако са изпълнени определени условия.

Въпреки че образците на договорни клаузи се препоръчват от Комисията, те са необвързващи и страните винаги имат опция за дерогация от тях.
Настоящите образци на договорни клаузи могат да се използват и с подходящи изменения, когато държателят на данни е задължен да предостави данните на получателя на данни съгласно друго право на Съюза или национално законодателство, прието в съответствие с правото на Съюза.

1. **Страни, отправящ искането ползвател и продукт/свързана(и) услуга(и)**

1.1. **Страни по договора**

Настоящият договор относно достъпа и използването на данни се изготвя

между

(*въведете име, данни за контакт и допълнителна информация*) („държател на данни“)

както и

(*въведете име, данни за контакт и допълнителна информация*) („получател на данни“)

наричани в настоящия договор заедно „страните“, а поотделно „страната“.

Тук страните трябва да посочат кой е държателят на данните и кой е получателят на данните по смисъла на член 2, точки 13 и 14 от Акта за данните.

Съгласно Акта за данните „държател на данни“ означава физическо или юридическо лице, което в съответствие с [Акта за данните], приложимото право на Съюза или националното законодателство, прието съгласно правото на Съюза, има правото или задължението да използва и предоставя данни, включително, когато е постигнато договорно съгласие, данни от продукти или от свързани услуги, които лицето е извлякло или генерирало при предоставянето на свързана услуга.

Съгласно Акта за данните „получател на данни“ означава физическо или юридическо лице, действащо за цели, свързани с неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия, различно от ползвателя на свързан продукт или свързана услуга, на което държателят на данни предоставя данни, включително трета страна по искане от ползвателя до държателя на данни или в съответствие с правно задължение, произтичащо от правото на Съюза или от национално законодателство, прието в съответствие с правото на Съюза. В съответствие с член 1, параграф 3, буква r) от Акта за данните, държателите на данни са задължени да предоставят данните само на „получатели на данни в Съюза“. Не са задължени да правят това за получатели на данни, чието място на установяване е извън Съюза.

1.2. **Отправящ искането ползвател, продукт/свързана(и) услуга(и)**

1.2.1. Настоящият договор се основава на съвместното приемане от страните, че държателят на данни е задължен съгласно член 5 от Акта за данните да предостави данни на получателя на данни, когато това бъде поискано от или от името на

(*въведете име, данни за контакт и допълнителна информация*) („отправящ искането ползвател“)

и този отправящ искането ползвател е ползвател (по смисъла на член 2, точка 12 от Акта за данните) на:

следния продукт: (*въведете името и допълнителните спецификации на конкретния свързан продукт или вида продукти, обхванати от договора*); и/или

следните свързани услуги: (*въведете името и допълнителни спецификации на конкретните свързани услуги или вида свързани услуги, обхванати от договора, ако е приложимо*).

Тук страните трябва да посочат кой е ползвателят по смисъла на член 2, точка 12 от Акта за данните, който отправя искане до държателя на данни, съгласно член 5 от Акта за данните

„**Ползвател**“ означава физическо или юридическо лице, което притежава свързан продукт или на което по договор са прехвърлени временни права за използване на този свързан продукт, или което получава свързани услуги.

Страните трябва да определят също кой свързан продукт и, ако е приложимо, коя свързана услуга се използва от отправилия искането ползвател.

Съгласно Акта за данните „**свързан продукт**“ означава вещ:
i) която придобива, генерира или събира данни, отнасящи се до нейното използване или среда;
ii) която е в състояние да предава данни от продукта чрез електронна съобщителна услуга, физическа връзка или достъп от устройството;
iii) чиято основна функция не е съхраняването, обработката или предаването на данни от името на трети страни, различни от ползвателя.

„**Свързана услуга**“ означава цифрова услуга (различна от електронна съобщителна услуга, включително софтуер), която:
i) е свързана с продукта към момента на покупката, вземането под наем или закупуването на лизинг по такъв начин, че липсата ѝ би попречила на свързания продукт да изпълнява една или повече от своите функции; или
ii) впоследствие е свързана с продукта от производителя или трета страна с цел добавяне, актуализиране или адаптиране на функциите на свързания продукт.

2. **Основание за договора**

2.1. **Качество на отправящия искане ползвател и наличие на валидно искане**

2.1.1. Всяка от страните декларира, че доколкото ѝ е известно, отправящият искането ползвател е ползвател (по смисъла на член 2, точка 12 от Акта за данните) на продукта и свързаната(ите) услуга(и), посочени в клауза 1.2.1.

2.1.2. Всяка от страните декларира, че отправилият искането ползвател е поискал държателя на данни да предостави на получателя на данни посочените в клауза 3.1. данни. Доказателство за искането е приложено към настоящия договор в **допълнение 1**.

2.1.3. *(ако е приложимо)* Всяка от страните декларира, че доколкото ѝ е известно, страната, действаща от името на отправящия искането ползвател, е получила необходимото упълномощаване от отправящия искането ползвател да подаде настоящото искане в съответствие с приложимото право. Доказателство за упълномощаването е приложено към настоящия договор в **допълнение 1**.

Съгласно Акта за данните искането може да бъде отправено от трета страна, действаща от името на отправящия искането ползвател. Тази трета страна може да е например брокер на данни или друг агент или представител, включително самия получател на данни.

Очевидно, ако трета страна, включително получателят на данни, твърди, че е била упълномощена от отправящия искането ползвател, такава ситуация е потенциален източник на злоупотреба в сравнение с обичайната ситуация на искане. Следователно страните трябва да предприемат разумни стъпки, за да потвърдят, че не е имало измама или манипулация и че това искане е подадено правилно.

2.1.4. Всяка от страните декларира, че доколкото ѝ е известно, искането е валидно съгласно приложимото право, не е била оттеглено и срокът му не е изтекъл.

Ако има индикации, че искането е невалидно или е била оттеглено, страните трябва да предприемат разумни стъпки, за да проверят дали все още има валидно искане. Ако не е така, може да не е разрешено държателят на данни да споделя данните с получателя на данни и може да носи отговорност за това. Получателят на данни също може да носи отговорност за искане на данни, които няма право да иска.

Валидността на искането може да зависи от много фактори съгласно приложимото право. Например, за да бъде едно искане юридически валидно, може да е необходимо то да:

— се квалифицира като свободно направено, достатъчно информирано и изрично изразяващо за волята на отправящия искането ползвател;

— е отправено при притежаване на необходимата правоспособност.

2.2. **Допустимост на получателя на данни**

2.2.1. Получателят на данни декларира, че между него и отправящия искането ползвател има действащ договор, който му позволява да използва данните, и че съгласно този договор данните ще бъдат използвани изключително за (*въведете целите съгласно договора между получателя на данни и отправящия искането ползвател*):

(ако данните могат да разкрият търговска тайна) Получателят на данни декларира, че данните са строго необходими за изпълнението на тази цел.

В съответствие с член 6, параграф 1 от Акта за данните, получателят на данни може да използва данните само въз основа на сключен договор и за целите, договорени с ползвателя. Тук получателят на данни следва да направи декларации, потвърждаващи, че това е така. Ако не са направени тези декларации или вече не са верни, държателят на данни може да има възможност да прекрати договора в съответствие с клауза 2.4.3.

Страните следва да се стремят да установят договорените цели по начин, който позволява на държателя на данни да определи дали използването на данните от получателя на данни е допустимо, но не толкова подробно, че да бъдат разкрити на държателя на данни поверителни бизнес идеи, принадлежащи на получателя на данни.

Когато са застрашени търговските тайни на държателя на данни, трябва да бъдат разкрити пълните цели, за да може държателят на данни да прецени дали предоставянето на данните е строго необходимо за постигане на заявената цел.

2.2.2. Получателят на данни декларира, че не е определен „контролиращо достъпа предприятие“ по смисъла на член 3 на Регламент (ЕС) 2022/1925 („Акт за цифровите пазари“).

2.3. **Съответствие със законодателството за защита на данните**

2.3.1. Доколкото данните се квалифицират като лични данни, всяка страна декларира, че е в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и, когато е приложимо, Директива 2002/58/ЕО.

2.3.2. По-конкретно, когато отправящият искането ползвател не е субектът на данните, държателят на данни може да предостави данните, които са лични данни, на получателя на данните само до степента, разрешена съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 и, когато е приложимо, Директива 2002/58/ЕО.

Понятието „лични данни“ съгласно ОРЗД е много широко. То обхваща всички данни, които се отнасят до субект, който е идентифициран или може да бъде идентифициран, например физическо лице, което може да бъде идентифицирано пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождението, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, икономическата, културната или социалната идентичност на това физическо лице.

Неличните данни могат да станат лични данни, например когато са част от смесен набор от данни, където се обединяват с нови данни и резултатът от това обединяване прави възможно свързването на данните с физическо лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано. Това може да се случи и когато се появят нови възможности за обработка на данни.

Страните следва да започнат с внимателно оценяване на съществуващите лични данни в данните, както и собствените си роли, както и ролята на ползвателя, съгласно ОРЗД:

— „субект на данни“ е физическото лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано, до което се отнасят данните;

— „администратор“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни; когато целите и средствата за такова обработване са определени със закон, администраторът може да бъде предвиден в този закон;

— „обработващ лични данни“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която обработва лични данни от името на администратора;

— „получател“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друг структура, пред която се разкриват лични данни, независимо дали е трета страна, или не (без публични органи, които могат да получават лични данни като част от конкретно запитване съгласно приложимото право.

Страните следва да вземат предвид, че една страна може да има повече от една роля в зависимост от целта на обработването и/или може да има роля съвместно с друга страна.

Необходимо е правно основание съгласно ОРЗД, за да се позволи споделянето на данни с получателя на данни. Възможно правно основание за споделяне на лични данни, когато отправящият искането ползвател не е субектът на данните може да е съгласие от страна на засегнатите субекти на данни по смисъла на член 6, параграф 1, буква а) или законен интерес по смисъла на член 6, параграф 1, буква е) от ОРЗД. За да се оцени съществуването на такъв законен интерес, може да се вземе предвид задължението за предоставяне на данни в съответствие с член 5 от Акта за данните, въпреки че това задължение само по себе си не е достатъчно правно основание.

2.4. **Неточност на декларациите**

2.4.1. Всяка страна, която узнае, че някоя от декларациите, посочени в клаузи 2.1—2.3, е била неточна или вече е станала неточна, или няма да остане точна в обозримо бъдеще, е длъжна без ненужно забавяне да уведоми другата страна, освен ако другата страна е или би трябвало да е вече наясно с този факт.

Ако някоя от декларациите, посочени в клаузи 2.1—2.3, е неточна или вече става неточна, страната следва да предприеме подходящи стъпки. По-конкретно, ако отправящият искането ползвател е продал продукта и престане да бъде ползвател и държателят на данните получи съответната информация, държателят на данните следва да прекрати договора с получателя на данните по отношение на този ползвател. В предизвестието за прекратяване на договора следва да се посочи причината за прекратяването. В този случай само даването на предизвестие не би било достатъчно, тъй като няма начин за коригиране на ситуацията. Ако получателят на данни желае да продължи да получава данните, той трябва да се обърне към новия ползвател. В някои случаи обаче страните могат да отстранят нарушението на представителството. Такъв би бил случаят например, когато искането от ползвателя е подадено от неупълномощено лице (напр. служител, който не е имал правомощия да представлява дружеството ползвател). В такъв случай приложимото право може да дава възможност такова действие да бъде валидирано с обратно действие.

2.4.2. Когато узнае за тази ситуация, съответната страна трябва да предприеме подходящи действия, за да коригира неточността на декларацията, доколкото това е възможно. В зависимост от обстоятелствата това може да включва уведомяване на отправящия искането ползвател или на която и да е защитена трета страна, която е засегната, или временно преустановяване на предоставянето на данните от държателя на данни, или използването на данните от получателя на данни, ако предоставянето на данните или използването на данните е станало незаконно.

2.4.3. Ако ситуацията не бъде разрешена и не може да бъде разрешена, настоящият договор трябва да бъде прекратен чрез писмено предизвестие за прекратяване, в което се упоменават причините и което се връчва от едната от страните на другата.

Прекратяването е с незабавен ефект. Когато неточността засяга само част от данните, обхванати от настоящия договор, прекратяването трябва да породи действие само за съответната част.

Ефектите от прекратяването се регулират от клауза 7.3.

3. **Предоставяне на данните**

3.1. **Обхванати от договора данни**

3.1.1. Данните, обхванати от настоящия договор, се състоят от леснодостъпните данни от продукта или данни от свързани услуги по смисъла на Акта за данните, определени в искането от отправящия искането ползвател в съответствие с член 5 от Акта за данните, и включват както нелични, така и лични данни („данните“).

Данните са описани подробно в **допълнение 2**.

Ако по време на действието на настоящия договор на получателя на данни трябва да бъдат предоставени данни, различни от изброените в **допълнение 2**, **последното** ще бъде съответно изменено.

В допълнение 2 страните следва да посочат данните и метаданните, обхванати от договора, в съответствие с искането от отправящия искането ползвател.

В съответствие с членове 5 и 2, параграфи 15, 16 и 17 от Акта за данните тези данни могат да бъдат само леснодостъпни данни от продукта или от свързана услуга:

— „Данни от продукта“ са данни, генерирани от използването на продукта, от който производителят е проектирал да могат да бъдат извлечени чрез електронна съобщителна услуга, физическа връзка или достъп от самото устройство от ползвател, държател на данни или трета страна, включително, когато е приложимо, от производителя.

— „Данни от свързана услуга“ са данни, представляващи цифровизацията на действията на ползвателя или на събитията, свързани със свързания продукт, записани умишлено от ползвател или генерирани като страничен продукт от действието на ползвател по време на предоставянето на свързана услуга.

— „Леснодостъпни данни“ са данни, които държателят на данни може да получи законно от продукта или свързаната услуга, без непропорционално големи усилия, излизащи извън рамките на обикновено действие.

Тъй като настоящият договор определя условията за предоставяне на данните на получателя на данни по искане на отправящия искането ползвател, тези данни са определените в искането данни.

Описанието на данните трябва да е достатъчно, за да се определи кои данни са обхванати от специален режим, ако има такива. По-конкретно страните следва да посочат подробна информация относно това кои данни се квалифицират като лични данни.

3.2. **Характеристики на данните и разпоредби относно достъпа**

3.2.1. Държателят на данни трябва да предостави данните на получателя на данни, като данните са поне със същото качество, което са имали към момента, в който стават достъпни за държателя на данни, и във всички случаи в изчерпателен, структуриран, широко използван и машинночетим формат, както и свързаните метаданни, които са необходими за тълкуване и използване на тези данни.

„Метаданни“ означава структурирано описание на съдържанието или използването на данните, което улеснява намирането или използването на тези данни. Съгласно член 5, параграф 1 от Акта за данните метаданните трябва да бъдат предоставени заедно с данните, доколкото метаданните са *необходими за тълкуването и използването* на данните.

Въпреки че съответните метаданни, необходими за тълкуването и използването на тези данни, не са изложени и следователно трябва да се определят за всеки отделен случай, в Акта за данните се уточнява, че *[д]анните, които трябва да се предоставят, следва да включват съответните метаданни, включително техния основен контекст и времеви печат, за да станат данните използваеми, в съчетание с други данни, като например данни, сортирани и класифицирани с други свързани с тях точки от данни, или преформатирани в широко използван формат* (съображение 15 от Акта за данните).

3.2.2. Получателят на данни трябва да получи достъп до данните

а) лесно и сигурно;

б) без необосновано забавяне;

(ако е приложимо) в) непрекъснато и в реално време.

3.2.3. С цел да бъдат спазени изискванията на клаузи 3.2.1 и 3.2.2 страните се съгласяват със спецификациите, изложени в допълнение 2.

В съответствие с член 5, параграф 1 от Акта за данните те (данните) трябва да бъдат предоставяни без ненужно забавяне и, когато е уместно и технически осъществимо, непрекъснато и в реално време.

Тъй като има различни начини за прилагане на тези законови изисквания, страните следва да договорят всички подробности за това как ще бъде предоставен достъп в **допълнение 2**.

Когато правят това, като първа стъпка следва да решат дали искат да осигурят:

— **пълно прехвърляне** на данните — т.е. копие от данните да се прехвърли на носител под контрола на получателя на данни:

  — чрез пренос, активиран от държателя на данните (изпращане), като например онлайн пренос, качване в пространството в облак на получателя на данни или доставка на физически носител, на който се съхраняват данните; или

  — чрез извличане от получателя на данни (изтегляне), като например чрез предоставяне на приложно-програмен интерфейс (API), достъп до пространството в облак на държателя на данни или други подобни инструменти, които позволяват на получателя на данни да осъществява достъп до данните и да ги извлича; или

— **достъп до данните на мястото, където се съхраняват** — т.е. до данните се осъществява достъп и се обработват на носител под контрола на държателя на данни или доверена трета страна, като например получателят на данни се регистрира в специално отредено пространство на сървъра на държателя на данни или на доверена трета страна, но данните не се прехвърлят на носител под контрола на получателя на данни, освен ако не бъдат направени специални договореност.

Пълното прехвърляне дава на получателя на данни максимална свобода, но намалява значително способността на държателя на данни да предотврати злоупотреба.

Достъпът до мястото, където се съхраняват данните, увеличава рисковете от това бизнес идеите на получателя на данни да бъдат разкрити, но значително увеличава способността на държателя на данни да предотврати злоупотреба.

Освен пълно прехвърляне и достъп до мястото, където се съхраняват данните, съществуват и други технически възможности, включително достъп от устройството на отправящия искането ползвател.

Ако страните изберат достъп до мястото, където се съхраняват данните, има редица детайли, които да бъдат разрешени, включително как да се гарантира, че бизнес идеите на получателя на данни няма да бъдат разкрити и кои данни получателят на данни има право да прехвърля на носител под свой контрол (напр. изведени или извлечени, произтичащи от дейностите по обработка на получателя на данни).

Най-общо казано условията за достъп до мястото, където се съхраняват данните, не трябва да подкопават никое от правата, предоставени на отправящия искането ползвател или получателя на данни съгласно Акта за данните или друго приложимо право.

Достъпът до мястото, където се съхраняват данните, на носител, контролиран от доверена трета страна, често ще бъде за предпочитане пред достъпа на носител, контролиран от държателя на данни. Достъпът до мястото, където се съхраняват данните, обикновено следва да означава отдалечен достъп, а достъпът на място следва да бъде ограничен до екстремни ситуации с най-висока степен на чувствителност.

Страните трябва да определят и времевия интервал за достъп до данните. В съответствие с член 5, параграф 1 от Акта за данните, когато ползвателят пожелае това, данните трябва да бъдат предоставяни без ненужно забавяне и, когато е уместно и технически осъществимо, непрекъснато и в реално време.

Такъв достъп обаче невинаги е необходим, за да се постигнат целите, договорени между получателя на данни и отправящия искането ползвател в конкретен случай. Следователно страните трябва да се споразумеят по въпроси, свързани с времевия интервал на достъп до данните, като например дали, когато е уместно и технически осъществимо, достъпът се предоставя в реално време и ако не, с каква честота.

Страните трябва също да вземе предвид редица допълнителни въпроси, като например какви удостоверения за самоличност са необходими за достъп и кои и колко служители на получателя на данни могат да осъществяват достъп до данните.

3.2.4. Ако данните са предоставени в съответствие със спецификациите в допълнението относно характеристиките на данните и условията за достъп и ако изглежда, че договорените спецификации са недостатъчни, за да отговорят на изискванията, посочени в клаузи 3.2.1 и 3.2.2, страните се задължават да започнат преговори добросъвестно и да адаптират спецификациите, така че те да отговарят на договорените изисквания.

3.2.5. Държателят на данни е длъжен да предостави на получателя на данни информацията, необходима за осъществяване на достъп до данните или получаването им, в съответствие с член 5 от Акта за данните.

По-конкретно това включва предоставянето на информация, която е леснодостъпна за държателя на данни, относно произхода на данните и всички права, които трети страни биха могли да имат по отношение на данните, като например права на субекти на данни, произтичащи от Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД), или факти, които могат да доведат до такива права.

Държателят на данни посочва тази информация в **допълнение 2**.

Страните запазват правото си да се споразумеят за допълнителна помощ, надхвърляща изискванията на Акта за данните, безплатно или срещу такса.

3.2.6. Държателят на данни се задължава да не пази информация относно достъпа на получателя на данни до заявените данни, отвъд необходимото за:

а) подходящото изпълнение на i) искането за достъп от отправящия искането ползвател и ii) настоящия договор;

б) сигурността и поддръжката на инфраструктурата за данни; както и

в) спазването на правните задължения на държателя на данни относно съхранението на такава информация.

3.3. **Канали за обратна връзка**

3.3.1. Ако получателят на данни открие инцидент, свързан с клауза 3.1 относно данните, обхванати от договора, или клауза 3.2 относно характеристиките на данните и условията за достъп, и ако получателят на данни предостави на държателя на данни подробно описание на инцидента, държателят на данни и получателят на данни трябва добросъвестно да си сътрудничат, за да установят причината за инцидента. Ако инцидентът е причинен от неизпълнение на задълженията от страна на държателя на данните, той е длъжен да отстрани нарушението без ненужно забавяне. Ако държателят на данни не го направи, това се счита за съществено нарушение и получателят на данни има право да се позове на клауза 8 от настоящия договор (средства за правна защита при нарушение на договора).

3.3.2. Ако е невъзможно или прекомерно трудно да бъде постигната някоя от спецификациите, договорени в съответствие с клауза 3.2, поради извънредна промяна в обстоятелствата, настъпила след сключването на договора, държателят на данни трябва да предостави на получателя на данни подробно описание за това, а страните ще започнат преговори добросъвестно и ще адаптират спецификациите, така че те да отговарят на изискванията, посочени в тези клаузи. По-конкретно всяка от страните трябва да предостави на другата достатъчно информация, за да може тя да оцени, обсъди и разреши конкретната ситуация. Настоящата клауза не засяга правата на получателя на данни да търси средства за защита в съответствие с клауза 8.

3.4. **Едностранни промени от страна на държателя на данни**

3.4.1. Държателят на данни може едностранно да променя подробности относно спецификациите на характеристиките на данните и условията за достъп, ако това е обективно оправдано във връзка с нормалното осъществяване на дейност на държателя на данни, например поради техническо изменение вследствие на непосредствена уязвимост в сигурността на гама от продукти или свързани услуги, предлагани от държателя на данни, или промяна в инфраструктурата на държателя на данни. Всички промени трябва да отговарят на изискванията на клауза 3.2.

3.4.2. Държателят на данни трябва да предизвести получателя на данни поне (посочете разумен срок) преди промяната да влезе в сила.

Може да е достатъчен по-кратък срок на предизвестие:

а) когато промяната не въздейства неблагоприятно върху достъпа до данни и използването им от получателя на данни; или

б) когато такова предизвестие би било невъзможно или неразумно при дадените обстоятелства, например когато се изискват незабавни промени поради току-що открита уязвимост по отношение на сигурността.

3.4.3. Когато промяната въздейства неблагоприятно върху достъпа до данни и използването им от получателя на данните, той има право да прекрати (съответната част от) договора, без да се дължи обезщетение на държателя на данни, независимо от всички други права или средства за защита, които получателят на данните може да има.

4. **(ако данните трябва да бъдат защитени като търговски тайни) Защита на търговски тайни**

1. **Споделяне на търговски тайни** — държателите на данни не могат принципно да отказват искане за достъп до данните съгласно Акта за данните единствено на основание, че определени данни се считат за защитени като търговска тайна, тъй като това ще възпрепятства постигането на желаното въздействие на Акта за данните.

Вж. клаузи 4.1.

2. **Търговски тайни** — ако обаче държателят на данни определи, че определени данни, обхванати от настоящия договор, са защитени като търговски тайни, съгласно определението в Директива (ЕС) 2016/943 [8] (наричана „Директива за търговските тайни“), му се полагат определени права, предимно да продължи да запазва поверителността на въпросните тайни.

В съответствие с член 2, точка 1 от Директивата за търговските тайни понятието „търговска тайна“ означава информация, която отговаря на три изисквания: а) да бъде тайна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация; и б) да има търговска стойност поради това, че е тайна; и в) да е била предмет на обосновани при дадените обстоятелства действия от страна на законно контролиращото информацията лице с цел запазването ѝ в тайна.

А. „Притежател на търговска тайна“ означава всяко физическо или юридическо лице, законно контролиращо такава търговска тайна.

Данните могат да бъдат идентифицирани като търговски тайни само ако са защитени като такива от държателя на данните или от притежателя на търговската тайна, когато е подадено искане за достъп до данни в съответствие с член 5 от Акта за данните.

Вж. клауза 4.1.1.

3. **Първоначално идентифициране на търговска тайна** — правата на държателите на данни по отношение на търговските тайни са (първоначално) приложими само ако и до степента, в която данните, защитени като търговски тайни, са посочени в договора.

Вж. клауза 4.1.2.

4. **По време на договора** — правата на държателите на данни по отношение на търговските тайни биха могли обаче да се прилагат и по време действието на договора по отношение на предоставянето на нови данни по него.

Вж. клауза 4.1.3.

5. **Права на одит** — с цел да се запази поверителността на данните, защитени като търговски тайни, могат да се разглеждат определени права на одит чрез включване на независими трети страни (като същевременно не се намесват в дейностите държателя на данни на данни или получателя на данни), включително механизми в случай на разногласия, свързани с резултатите от одитния доклад.

Вж. клауза 4.2.3.

6. **Права на притежателя на търговска тайна (1/4)** — държателят на данните (или трета страна, притежател на търговска тайна) може да се споразумее с получателя на данни относно изисквания за запазване на поверителността на търговските тайни като условие за споделяне на тези идентифицирани търговски тайни, като например предприемане на определени пропорционални технически и организационни мерки.

Вж. клаузи 4.2 и 4.3.

7. **Права на притежателя на търговска тайна (2/4)** — ако първоначалните мерки не са достатъчни, притежателят на търговска тайна може, за всеки отделен случай и за конкретни и установени данни, защитени като търговска тайна, едностранно да увеличи нивото на мерките или да поиска да бъдат договорени допълнителни мерки с получателя на данните. Ако не бъде постигнато споразумение относно необходимите мерки, държателят на данни може да спре споделянето на конкретни данни, защитени като търговски тайни, при условията, посочени в Акта за данните.

Вж. клауза 4.4.2.

8. **Права на притежателя на търговска тайна (3/4)** — притежателят на търговска тайна може също така, за всеки отделен случай и само при извънредни обстоятелства и при условията, посочени в Акта за данните, да откаже споделянето на конкретни идентифицирани търговски тайни.

Вж. клауза 4.4.3.

9. **Права на притежателя на търговска тайна (4/4)** — притежателят на търговската тайна може да се въздържи от споделянето на данни или да го преустанови, ако получателят на данни наруши задълженията си, свързани със защитата на търговски тайни.

Вж. клауза 4.4.4.

10. **Съхраняване на данни, съдържащи идентифицирани търговски тайни** — ако държателят на данни се въздържи от споделянето на данни или го преустанови в съответствие с клаузи 4.4.1, 4.4.2 или 4.4.3, държателят на данни все пак ще бъде задължен да поддържа свързаните данни, съдържащи идентифицирани търговски тайни, леснодостъпни, като ги съхранява до момент, в който могат да бъдат споделени в рамките на обхвата на договора.

Вж. клауза 4.5.

11. **Трета страна — притежател на идентифицирана търговска тайна** — ако притежателят на търговската тайна е трета страна, държателят на данните трябва да се увери, че клауза 4 защитава също и нейните търговски тайни и да получи всички съответни разрешения от въпросната трета страна — притежател на търговската тайна.

Вж. клауза 4.1.2.

4.1. **Приложимост на договореностите за търговска тайна**

4.1.1. Защитните мерки, договорени в клаузи 4.2 и 4.3 на настоящия договор, както и свързаните с тях права, договорени в клауза 4.4, се прилагат изключително за данни или метаданни, включени в данните, които ще бъдат предоставени от държателя на данните на получателя на данни, които са защитени като търговски тайни (съгласно определението в член 2, точка 1 от Директивата за търговските тайни), съхранявани от държателя на данните или друг притежател на търговска тайна (съгласно определението в член 2, точка 2 от посочената директива).

4.1.2. Идентификацията на данни, защитени като търговски тайни, и самоличността на притежателя на търговска тайна са посочени в допълнение 4.

Държателят на данни заявява пред получателя на данни, че има всички свързани права от всяка трета страна — притежател на търговска тайна, за да сключи настоящия договор относно данните, защитени като търговски тайни.

В съответствие с член 5, параграф 9 от Акта за данните *държателят на данни или, ако те не са едно и също лице, притежателят на търговска тайна идентифицира данните, които са защитени като търговски тайни, включително в съответните метаданни*.
Следователно държателят на данни следва да идентифицира данните, защитени като търговска тайна, в **допълнение 4**. Държателят на данни обаче не следва да бъде задължаван да описва самата търговска тайна. Достатъчно е да се идентифицират данните, които трябва да бъдат защитени, за да се гарантира поверителността на търговската тайна, защото анализът на такива данни би могъл да разкрие търговската тайна.

4.1.3. Ако по време на действието на настоящия договор на получателя на данни бъдат предоставени нови данни, които са защитени като търговски тайни, както е описано в клауза 4.1.1, по искане на държателя на данни допълнение 4 ще бъде съответно изменено.

Докато допълнение 4 не бъде изменено или договорено между страните, държателят на данни може да се въздържи от или временно да преустанови споделянето на новите данни, защитени като търговски тайни. В такъв случай решението на държателя на данните се обосновава надлежно и своевременно се предоставя в писмен вид на ползвателя. Държателят на данни също така уведомява компетентния орган, посочен съгласно член 37 от Акта за данните, че се е въздържал от или е преустановил споделянето на данни, и посочва кои мерки не са били договорени или приложени.

4.1.4. Задълженията, посочени в клаузи 4.2 и 4.3 остават в сила след прекратяване на договора, освен ако страните не се договорят за друго.

4.2. **Защитни мерки, предприети от получателя на данни**

4.2.1. Получателят на данни трябва да приложи защитните мерки, посочени в **допълнение 4** (наричани по-нататък: „мерки за защита, предприети от получателя на данни“).

Страните, в отделно допълнение, следва да посочат всички подробности за тези мерки, включително за ситуации, в които получателят на данни сподели данните с трети страни. Мерките могат да бъдат както технически (напр. криптиране, защитни стени, разделено съхранение и др.), така и организационни (напр. вътрешно управление, подходящо управление на самоличността и проверки на достъпа, включване на доверена трета страна).

Тъй като мерките трябва да бъдат пропорционални, тяхното съдържание ще варира в зависимост от естеството на търговските тайни. Мерките ще зависят също и от това дали i) ще бъде предоставен достъп до мястото, където се съхраняват данните, или ii) данните ще бъдат изцяло прехвърлени на получателя на данни. В първия случай държателят на данни има по-висока степен на контрол и може сам да прилага част от защитните мерки, докато получателят на данни може да е с по-ниско ниво на използване на данните. В който и да е случай и двете страни ще трябва да са насочени към постигане на желаното въздействие на Акта за данните. По тази причина е необходимо различните интереси да бъдат балансирани, без да се подрива желаното въздействие.

4.2.2. Ако в настоящия договор и в договора, сключен между получателя на данни и ползвателя, на получателя на данни е разрешено да предоставя данните на трета страна, той може да споделя защитените като търговски тайни данни, ако:

а) информира държателя на данни без ненужно забавяне относно факта, че данни, защитени като търговска тайна, ще бъдат предоставени на трета страна, посочи конкретните засегнати данни и предостави на държателя на данни самоличността, мястото на установяване и данните за контакт на третата страна.

б) третата страна приложи защитните мерки, посочени в допълнение 4.

4.2.3. [ОПЦИЯ] [За да се провери дали и до каква степен получателят на данни е внедрил и поддържа мерките за защита, предприети от получателя на данни, получателят на данни се съгласява или i) да получава ежегодно доклад от одит за оценяване на съответствието по отношение на сигурността от независима трета страна, избрана от получателя на данните, или ii) да позволява ежегодно одит за оценяване на съответствието по отношение на сигурността от независима трета страна, избрана от държателя на данни, при условие че тази независима трета страна е подписала споразумение за поверителност, което е предоставено от получателя на данни. Такъв доклад от одит на сигурността трябва да демонстрира спазването от страна на получателя на данни на клаузи 4 и допълнение 4, според приложимото към този момент. Резултатите от одитните доклади ще бъдат представени на двете страни без ненужно забавяне.

Получателят на данни може да избере между точки i) и ii). Ако една от страните счете, че докладът от одита на сигурността е неточен, тя си запазва правото да получи доклад от одит на сигурността от друга независима трета страна. Ако това право бъде упражнено, двамата независими одитори — трети страни, заедно със страните, ще обсъдят разликите между двата доклада и ще се стремят да разрешат всички неразрешени въпроси, като спазват принципите на добросъвестност.]

Разходите за такива доклади от одити ще се поемат, както следва: (*посочете споразуменията за плащането на тези разходи*).

Тази клауза е отбелязана като опция, тъй като страните могат да се споразумеят за други мерки, целящи да потвърдят спазването от страна на ползвателя на задълженията му за прилагане и поддържане на мерките за защита, предприети от получателя на данни.

4.3. **Защитни мерки, предприети от притежателя на търговска тайна**

4.3.1. Държателят на данни може да приложи мерките, договорени в **допълнение 4**, за да запази поверителността на данните, защитени като търговски тайни (наричани по-нататък: „Мерки за защита, предприети от притежателя на търговска тайна“).

4.3.2. Държателят на данни може също едностранно да внедри подходящи технически и организационни решения за защита, като например актуализация на софтуера, ако не въздействат неблагоприятно върху получателя на данни по настоящия договор.

4.3.3. Получателят на данни се задължава да не променя или премахва мерките за защита, предприети от притежателя на търговска тайна, нито мерките, предприети в съответствие с клауза 4.3.2, освен ако страните не са се договорили за друго.

4.4. **Задължение за споделяне и право на отказ, въздържане или прекратяване**

4.4.1. Когато мерките за защита, предприети от получателя на данни и от притежателя на търговска тайна не са достатъчни за адекватна защита на определена част от данните, защитени като търговска тайна, държателят на данни може, като изпрати официално уведомление на получателя на данни с подробно описание на неадекватността на мерките, да поиска договарянето на допълнителни необходими технически или организационни мерки. Ако не бъде постигнато споразумение относно такива мерки след разумен срок и ако необходимостта от такива мерки е надлежно обоснована, например в доклад от одит на сигурността, държателят на данни може да откаже или да преустанови споделянето на въпросните конкретни данни. В такъв случай държателят на данни трябва да представи предизвестие на получателя на данни и на компетентния орган, определен съгласно член 37 от Акта за данните. Предизвестието трябва да бъде надлежно обосновано, да посочва по кои мерки не е постигнато споразумение, когато е приложимо, засегнатите търговски тайни и да бъде предоставено в писмена форма без ненужно забавяне. Държателят на данни е длъжен да продължи да споделя всички данни, защитени като търговска тайна, различни от тези конкретни данни.

4.4.2. Ако при извънредни обстоятелства държателят на данни успее да докаже, че е много вероятно да претърпи сериозни икономически вреди от разкриването на конкретни данни, защитени като търговска тайна, на получателя на данни, въпреки че са били приложени мерките за защита, предприети от получателя на данни, както и, ако е приложимо, мерките за защита, предприети от притежателя на търговската тайна, държателят на данни може да преустанови споделянето на въпросните конкретни данни.

Той може да направи това само ако предостави надлежно обосновано предизвестие на получателя на данни и на компетентния орган, определен съгласно член 37 от Акта за данните.

Държателят на данни обаче е длъжен да продължи да споделя всички данни, защитени като търговска тайна, различни от тези конкретни данни.

Отказът или прекратяването на споделянето на данни съгласно член 5 от Акта за данните е ограничено до извънредни обстоятелства. Следователно уведомлението трябва да е надлежно обосновано. Аспекти, които трябва да се вземат предвид, могат да бъдат например липсата на приложимост на защитата на търговските тайни в страни извън ЕС, естеството и нивото на поверителност на въпросната търговска тайна или уникалността и новостта на съответния свързан продукт.

4.4.3. Ако получателят на данни не спази или не поддържа своите мерки за защита, предприети от получателя на данни, и ако това неспазване е надлежно доказано от държателя на данни, например в доклад за одит на сигурността, държателят на данни има право да откаже или да преустанови споделянето на конкретните идентифицирани търговски тайни, докато получателят на данни не разреши случая.

В този случай държателят на данни трябва да предостави без ненужно забавяне надлежно обосновано предизвестие в писмен вид на получателя на данни и на компетентния орган, определен съгласно член 37 от Акта за данните.

4.4.4. Клауза 4.4.1 не дава право на държателя на данни да прекрати договора. Клаузи 4.4.2 или 4.4.3 дават право на държателя на данни да прекрати договора само по отношение на конкретните идентифицирани търговски тайни и ако:

а) са спазени всички условия в клауза 4.4.2 или клауза 4.4.3;

б) от страните не е намерено разрешение след разумен срок, въпреки опит за намиране на взаимно решение, включително след намеса на компетентен орган, определен съгласно член 37 от Акта за данните; както и

в) получателят на данните не е получил съдебно решение от компетентен съд, което да задължава държателя на данните да предостави данните и няма съдебно производство за такова решение, което да е в ход.

4.5. **Съхраняване на данни, защитени като идентифицирани търговски тайни**

4.5.1. Когато държателят на данните упражнява правото си да се въздържи от споделянето на данни или да го преустанови в съответствие с клаузи 4.4.1, 4.4.2 и 4.4.3, той трябва да се увери, че въпросните данните се съхраняват, за да могат те да бъдат предоставени на получателя на данните:

а) когато бъдат договорени и приложени подходящите защити; или

б) когато бъде издадено обвързващо решение от компетентен орган или съд, съгласно което от държателя на данните се изисква да предостави данните на получателя на данните.

Това задължение за съхранение приключва, когато компетентен орган или съд позволи, чрез обвързващо решение, изтриването на такива съхранявани данни или когато договорът бъде прекратен в съответствие с клауза 4.4.4.

4.5.2. Държателят на данни ще поеме необходимите разходи за съхранение на данните съгласно клауза 4.5.1. Такива разходи обаче ще се покриват от получателя на данни, доколкото въздържането от или преустановяването на споделянето на данни е в съответствие с клауза 4.4.3.

5. **Използване на данните и споделяне с трети страни**

5.1. **Допустимо използване от получателя на данни**

Получателят на данни се съгласява да обработва предоставените му по силата на договора данни само за целите и съгласно условията, договорени с отправящия искането ползвател.

Получателят на данни трябва да изтрие данните, когато те вече не са необходими за договорената цел, освен ако не е договорено друго с отправящия искането ползвател във връзка с неличните данни.

5.2. **Споделяне на данни с трети страни**

5.2.1. Получателят на данни не трябва да предоставя данните на трета страна, освен ако за това е постигнато договорно съгласие с отправилия искането ползвател, съвместимо е с всички мерки за защита, договорени с държателя на данни, както и с приложимото право на ЕС и национално право.

Получателят на данни в никакъв случай не трябва да предоставя получените от него данни на предприятие, определено като контролиращо достъпа предприятие съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1925 (Акта за цифровите пазари).

5.2.2. Когато на получателя на данни е разрешено да предостави данни на трета страна, той трябва да предприеме подходящи договорни, технически и организационни мерки, за да гарантира, че:

а) *(ако е приложимо)* третата страна прилага поне същите мерки за защита, които получателят на данни е длъжен да прилага съгласно клауза 4.2, и се съобразява с мерките за защита, предприети от държателя на данни съгласно клауза 4.3;

б) третата страна използва данните изключително по начин, който е съвместим с клаузи 5.1 и 5.3;

в) държателят на данни разполага с поне същите средства за защита срещу третата страна като срещу получателя на данни за забранено използване или разкриване на данни съгласно клауза 5.3.

5.2.3. Независимо от клаузи 5.2.1 и 5.2.2 получателят на данни може да използва услуги за обработка, например услуги в облак (включително инфраструктура като услуга, платформа като услуга и софтуер като услуга), хостинг услуги или подобни услуги, за да постигне, за своя сметка и на своя отговорност, договорените цели съгласно клауза 5.1. Третите страни също могат да използват такива услуги, за да постигнат, за своя сметка и на своя отговорност, целите, за които данните са споделени с тях.

5.3. **Неразрешено използване или споделяне на данни**

5.3.1. Получателят на данни не трябва:

а) (за целите на получаването на данни) да представя невярна информация на държателя на данни, да използва подвеждане или принуда или да злоупотребява с пропуски в техническата инфраструктура на държателя на данни, предназначена за защита на данните; или

б) да не спазва договорните технически или организационни мерки, уредени съгласно клаузи 4.2 и 4.3; или

в) да променя или премахва, без съгласието на държателя на данни, мерки за техническа защита, които държателят на данни прилага, за да предотврати неразрешен достъп до данните и да осигури спазването на настоящия договор; или

г) да използва данните, които получава, за неразрешени цели в нарушение на клауза 5.1; или

д) да използва данните за разработване на продукт, който да се конкурира с продукта, или да споделя данните с трета страна с тази цел;

е) да използва данните, за да извлича информация относно икономическото положение, активите и производствените методи на държателя на данни или за използването на данните от негова страна;

ж) да използва данните по начин, който влияе неблагоприятно върху сигурността на продукта или свързана услуга;

з) да използва данните за профилиране на физически лица, освен ако това е необходимо за предоставяне на услугата, поискана от отправящия искането ползвател;

и) да разкрива данните на друга трета страна по незаконен начин или в нарушение на клаузи 5.2.1 и 5.2.2.

Ако получателят на данни извърши което и да е от изброените неща, това представлява съществено неизпълнение, както е описано в клауза 8.1.1, и носи допълнителните последици, описани в клауза 5.3.2.

5.3.2. В посочените в клауза 5.3.1 случаи получателят на данни трябва да изпълни, без ненужно забавяне, исканията на държателя на данни или отправящия искането ползвател да:

а) информира отправящия искането ползвател за неразрешеното използване или разкриване на данни и за мерките, които са предприети, за да бъде спряно;

б) изтрие данните, предоставени от държателя на данни по силата на настоящия договор, или придобити по непозволен начин или чрез злоупотреба, и всички копия от тях;

в) компенсира държателя на данни, отправящия искането ползвател или друга защитена трета страна за всякакви вреди, претърпени от неразрешеното използване или разкриване; както и

г) да преустанови производството, предлагането, пускането на пазара или употребата на стоки, производни данни или услуги, произведени въз основа на знания, получени чрез тези данни, или вноса, износа или съхранението на нарушаващи правилата стоки за тези цели; както и

д) да унищожи всички нарушаващи правилата стоки, ако i) съществува сериозен риск незаконното използване на данните да причини значителна вреда на държателя на данни, притежателя на търговска тайна или ползвателя или ii) когато тази мярка не би била несъразмерна, предвид интересите на държателя на данни, притежателя на търговска тайна или ползвателя.

6. **Компенсация за предоставяне на достъп до данни**

Страните следва да определят подробна информация относно компенсацията в самия договор или в отделно допълнение.

Те следва да се споразумеят най-малко за следното:

— размерът на дължимата компенсация и валутата;

— срокът, в който се дължи плащане;

— условията за плащане.

В съответствие с Акта за данните тази компенсация винаги може да включва компенсация за разходите, направени при предоставянето на данните. Може също да включва марж, освен когато получателят на данните е МСП или организация с нестопанска цел. При всички случаи тя трябва да е разумна.

В съответствие с член 9, параграф 2 от Акта за данните при определяне на компенсацията трябва да се вземат предвид „разходите, направени за предоставяне на данните, включително по-специално разходите, необходими за форматирането на данните, разпространението им по електронен път и съхранението им“, както и, ако компенсацията включва марж, „инвестициите в събирането и изготвянето на данни, когато е приложимо, като се взема предвид дали други страни са допринесли за получаването, генерирането или събирането на въпросните данни“.

Съгласно член 9, параграф 3 от Акта за данните компенсацията може да зависи също от обема, формата и естеството на данните. Съгласно член 9, параграф 7 от Акта за данните държателят на данни при всички случаи трябва да предостави достатъчно подробна информация, по която се определя основата за изчисляване на компенсацията, позволяваща на получателят на данни извърши оценка дали са изпълнени законовите изисквания.

6.1. **(Приложимо ако получателят на данни се квалифицира като МСП/организация с нестопанска цел)**

6.1.1. Получателят на данни декларира, че е МСП съгласно определението в Препоръка 2003/361/ЕО *или* научноизследователска организация с нестопанска цел. Освен това декларира, че няма партньорски или свързани дружества („предприятия“) съгласно определението в член 3 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО, които не се квалифицират като МСП.

[ОПЦИЯ] [Доказателства за гореизложеното са предоставени в **допълнение 3**.]

6.1.2. Страните се съгласяват, че получателят на данни ще компенсира държателя на данни [ОПЦИЯ 1] [както следва: (*посочете*)] [ОПЦИЯ 2] [както е посочено в **допълнение 3**].

6.1.3. Държателят на данни декларира, че договореното възнаграждение не надвишава разходите, които са пряко свързани с предоставянето на данните на получателя на данни и които са свързани с искането. Тези разходи включват разходите, необходими за възпроизвеждане и разпространение чрез електронни средства и съхранение на данни, но не и за събиране или изготвяне на данни.

Информация, чрез която се определя основата за изчисляване на компенсацията, позволяваща на получателя на данни да провери дали тези изисквания са изпълнени, е предоставена от държателя на данни в **допълнение 3**.

6.1.4. Получателят на данни ще информира незабавно държателя на данните за всякакви промени, които поставят под въпрос категоризацията му като МСП.

Когато получателят на данни престане да се квалифицира като МСП, страните се задължават да започнат преговори относно размера на разумна компенсация. Ако след разумен срок не бъде постигнато съгласие, държателят на данни може да преустанови споделянето на данни, като връчи предизвестие на получателя на данни.

В този случай държателят на данни трябва да гарантира, че данните се запазват, така че посочените данни да бъдат предоставени на получателя на данни, след като обезщетението бъде договорено или бъде издадено обвързващо решение от компетентен орган или съд, съгласно което от държателя на данни се изисква да предостави данните на получателя на данни.

Държателят на данни ще поеме необходимите разходи за съхранение на данните. Получателят на данни обаче трябва да компенсира държателя на данни за всяка икономическа вреда, претърпяна поради това, че получателят на данни не е информирал държателя на данни.

6.2. **(Приложимо ако получателят на данни не се квалифицира като МСП/организация с нестопанска цел)**

6.2.1. Страните се съгласяват, че получателят на данни ще компенсира държателя на данни [ОПЦИЯ 1] [както следва: *(посочете)*] [ОПЦИЯ 2] [както е посочено в **допълнение 3**].

Информация, чрез която се определя основата за изчисляване на компенсацията, позволяваща на получателя на данни да провери дали тези изисквания са изпълнени, е предоставена от държателя на данни в **допълнение 3**.

6.2.2. (*приложимо в случай на парична компенсация*) Ако плащането на компенсацията се забави, получателят на данни следва да плати на държателя на данни лихва върху просрочената компенсация от момента, от който плащането е дължимо, до момента на плащане, съгласно изискванията на приложимото право.

6.2.3. Ако получателят на данни се започне да се квалифицира като МСП и информира съответно държателя на данни, страните се задължават да променят размера на разумното обезщетение в съответствие с член 9, параграф 4 от Акта за данните.

7. **Дата на влизане в сила, срок на договора и прекратяване**

7.1. **Дата на прилагане и срок на действие**

7.1.1. Настоящият договор [ОПЦИЯ 1] [влиза в сила незабавно] [ОПЦИЯ 2] [влиза в сила от *(посочете дата)*].

7.1.2. [ОПЦИЯ] [Настоящият договор се сключва за [ОПЦИЯ 1] [неопределен срок] [ОПЦИЯ 2] [фиксиран срок от (*посочете*)], при спазване на всички основания за изтичане или прекратяване по силата на настоящия договор.]

Когато се определя срока на договора, страните следва да се ръководят предимно от искането на ползвателя и договора, сключен между ползвателя и получателя на данни. Ако искането е за **еднократно предоставяне** на данни, е достатъчно да се договори датата за изпълнението му.

Ако искането е за **продължително предоставяне** на данни, страните ще трябва да се споразумеят за срока на действие на договора и да изберат или неопределен период от време, или фиксиран срок, в зависимост от това дали отправящият искането ползвател е посочил конкретен срок.

7.1.3. [ОПЦИЯ] [Държателят на данни трябва да започне да предоставя данните на получателя на данни [ОПЦИЯ 1] [без ненужно забавяне след влизане в сила на договора] [ОПЦИЯ 2] [на *(посочете дата и, когато е приложимо, допълнителна информация относно времето)*].]

Обикновено страните биха искали изпълнението да започне веднага след влизането в сила на договора. Не е задължително да е така обаче, например ако едната или двете страни все още имат да извършват приготовления, за да започне изпълнението.

7.2. **Прекратяване**

7.2.1. Независимо от уговорения срок на договора в клауза 7.1.1 и без да се засяга клауза 2.4.3, настоящият договор се прекратява:

а) когато продуктът бъде унищожен или свързаната услуга е трайно прекратена, или когато продуктът или свързаната услуга необратимо загуби способността си да генерира данните; или

б) когато двете страните се споразумеят за това.

7.2.2. Получателят на данни може да прекрати договора по всяко време от срока на договора, като представи на държателя на данни предизвестие от (*въведете срок*). Получателят на данни трябва да уведоми отправящия искането ползвател, че договорът е прекратен.

[ОПЦИЯ] Когато получателят на данни прекрати договора по тази клауза преди (*въведете дата или минимален срок на договора),* трябва да предостави компенсация на държателя на данни за разходите, направени от него за предоставяне на информацията, както следва: *(посочете)*.

Може да има случаи, в които държателят на данни прави разходи, за да предостави данните на получателя на данни, например чрез адаптиране на цифровата си инфраструктура,очаквайки че тези разходи ще бъдат амортизирани с течение на времето.

В такъв случай държателят на данни може да искат да се увери, че ще получи обезщетение от получателя на данни.

7.3. **Ефекти от изтичането на срока и прекратяване**

7.3.1. Изтичането на срока на договора или прекратяването на настоящия договор освобождава и двете страни от задължението им да извършват и получават бъдещи действия по изпълнение, но не засяга правата и задълженията, възникнали до момента на изтичането на срок или прекратяването.

Изтичането на срока или прекратяването не засяга разпоредбите, които са в сила дори след прекратяване на договора, по-специално ограниченията върху позволеното използване и споделяне на данните от получателя на данни съгласно клауза 5, клауза 4 относно търговските тайни, клауза 9.1 относно поверителността, клауза 9.5 относно приложимото право и клауза 9.7 относно уреждането на спорове.

7.3.2. [ОПЦИЯ 1] [Държателят на данни трябва да предприеме подходящи мерки за подкрепа при излизане, каквито получателят на данни може разумно да очаква.] [ОПЦИЯ 2] [[Държателят на данни трябва да предприеме следните мерки за подкрепа при излизане: *(посочете)*]

Страните може да обмислят дали получателят на данни се нуждае от мерки за подкрепа при излизане.

Това ще е от значение, ако например на получателя на данни е било разрешено да извлича данни от носител, контролиран от държателя на данните, но все още не е извлякъл данните, тъй като не е очаквал договорът да бъде прекратен.

8. **Средства за правна защита при нарушение на договора**

Страните може да пожелаят да се споразумеят не само за специфичните за данните права и задължения (много от които вече произтичат от Акта за данните), но и по въпроси на общото договорно право, като например правата и средствата за правна защита на едната договаряща се страна, когато има неизпълнение от страна на другата договаряща се страна.

За такива въпроси от общото договорно право, страните може да пожелаят да разчитат на законови правила за неизпълнение или на други образци на договори.

Ако желаят да използват тези образци на договорни клаузи, следва да се уверят, че са съвместими с всяко задължително национално право, което може да е приложимо към договора.

8.1. **Случаи на неизпълнение**

8.1.1. Неизпълнение на задължение от някоя от страните е съществено, ако:

а) неизпълнението лишава другата страна в значителна степен от това, което е имала право да очаква по настоящия договор, освен ако неизправната страна не е предвидила и не е могла разумно да предвиди този резултат; или

б) от обстоятелствата е ясно, че не може да се разчита на бъдещо изпълнение от неизправната страна.

8.1.2. Неизпълнение от някоя от страните се оправдава, ако се дължи на пречка извън нейния контрол и ако от тази страна не е могло разумно да се очаква да вземе предвид пречката към момента на сключване на настоящия договор или да избегне или преодолее пречката или нейните последици.

Когато пречката е временна, оправдаването неизпълнението на страната има действие за периода, през който пречката съществува. Ако обаче забавянето представлява съществено неизпълнение, другата страна може да го третира като такова.

Неизправната страна трябва да гарантира, че другата страна е получила уведомление за пречката и за нейното въздействие върху способността ѝ своевременно да изпълни задълженията си, след като неизправната страна е узнала или е можело разумно да се очаква да е узнала за тези обстоятелства. Другата страна има право на обезщетение за икономически вреди, произтичащи от неполучаването на такова уведомление.

8.2. **Средства за правна защита при неизпълнение**

8.2.1. В случай на неизпълнение от някоя от страните, другата страна разполага със средствата за правна защита, изброени в следващите клаузи, без да се засягат средствата за правна защита, предвидени в приложимото право.

8.2.2. Средства за правна защита, които не са несъвместими, могат да се прилагат едновременно.

8.2.3. Една страна не може да прибягва до средство за защита, доколкото тя причинява неизпълнение от другата страна, например когато недостатък в собствената ѝ инфраструктура за данни не е позволил на другата страна да изпълни надлежно задълженията си. Също така страна не може да се позовава на иск за обезщетение за вреди, доколкото е можело да намали вредите чрез предприемане на разумни стъпки.

8.2.4. Засегнатата страна може:

а) да поиска от неизправната страна да изпълни без неоснователно забавяне задълженията си по настоящия договор, освен ако това би било незаконно или невъзможно или освен ако конкретното изпълнение би довело до разходи за неизправната страна, които са несъразмерни с ползата, която другата страна би получила;

б) да откаже да изпълнява задълженията си по настоящия договор, освен ако това би причинило предвидима вреда на неизправната страна, която е очевидно несъразмерна с оглед на тежестта на неизпълнението (ако е приложимо) [при условие че са изпълнени всички условия, посочени в клауза 4.4.4, ако получателят на данни не приложи или не поддържа мерките за защита, предприети от получателя на данни, договорени в клауза 4.2.1];

в) да прекрати договора с незабавно действие без неустойка, като връчи предизвестие на другата страна, ако:

i) неизпълнението на другата страна е съществено; или

ii) в случай на неизпълнение, което не е съществено, засегнатата страна е предоставила предизвестие, с което е определила разумен срок за отстраняване на неизпълнението и срокът е изтекъл, без другата страна да е изпълнила задълженията си;

iii) *(ако е приложимо)* [при условие, че са изпълнени всички други условия, посочени в клауза 4.4.5, в случаите, описани в клаузи 4.4.2 или 4.4.3;]

г) да претендира за обезщетение за икономическа вреда, причинена от неизпълнението на другата страна, което не е оправдано по клауза 8.1.2. неизправната страна носи отговорност само за вреди, които е предвидила или е можело разумно да се очаква да предвиди към момента на сключване на настоящия договор като последица от нейното неизпълнение, освен ако неизпълнението е било умишлено или вследствие на груба небрежност.

8.2.5. [ОПЦИЯ] Когато някоя от страните не изпълни задълженията си по настоящия договор, тя във всички случаи заплаща неустойките, посочени подробно в **допълнение 5**, които страните считат за обезщетение по смисъла на клауза 8.2.4, буква г). неизправната страна има право да поиска намаляване на неустойката до разумен размер, ако може да докаже, че неустойката е прекомерна спрямо вредата, произтичаща от неизпълнението.

Страните може да пожелаят да определят неустойки за определени видове неизпълнение, тъй като може да е твърде обременяващо за засегнатата страна да докаже размера на действителните вреди, причинени например от непредоставяне на данни. Неустойките следва да са пропорционални.

9. Общи разпоредби

9.1. Поверителност

9.1.1. Следната информация трябва да се счита за поверителна:

а) информация, която се отнася до търговски тайни, финансово състояние или друг аспект, свързан с дейността на някоя от страните, освен ако тази страна не е направила информацията публично достояние;

б) информация, спрямо която се определя основата за изчисляване на разумната компенсация;

в) информация, която се отнася до отправящия искането ползвател и всяка трета страна, освен ако те вече не са направили тази информация публично достояние.

9.1.2. И двете страни се съгласяват да предприемат всички разумни мерки за сигурно съхранение на поверителна информация и да не предоставят такава информация на трети страни, освен ако:

а) една от страните има правно задължение да предостави съответната информация, напр. за да спази задължението си да предостави информация, показваща, че не е налице дискриминация, в съответствие с член 8, параграф 3 от Акта за данните; или

б) е необходимо една от страните да предостави съответната информация, за да изпълни задълженията си по настоящия договор; или

в) едната от страните е получила предварително съгласие от другата страна или от страната, която предоставя поверителната информация или е засегната от нейното разкриване.

9.1.3. При всички случаи държателят на данните може да разкрие или предостави [ОПЦИЯ 1] [договора на отправилия искането ползвател] [ОПЦИЯ 2] [на отправилия искането ползвател информацията, необходима за доказване от страна на държателя на данните на спазването на неговите задължения i) по отношение на получателя на данните съгласно член 5 от Акта за данните или ii) произтичащи от договор, сключен с отправилия искането ползвател съгласно член 4, параграф 6 от Акта за данните].

9.1.4. Тези задължения за поверителност остават приложими след прекратяване на договора за срок от *(посочете срока)*.

9.1.5. Тези задължения за поверителност не премахват по-строги задължения съгласно i) ОРЗД, ii) разпоредбите за изпълнение на Директива 2002/58/ЕО или Директива (ЕС) 2016/943 или iii) друг закон на Съюза или на държава членка.

9.2. **Недискриминация**

Държателят на данните декларира, че клаузите на настоящия договор и всички практики, свързани с изпълнението му, не дискриминират сравними категории получатели на данни, включително техни партньори или свързани („предприятия“), както са определени в член 3 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО, при предоставянето на данни.

Ако получателят на данните счита, че условията, при които са му били предоставени данни, са дискриминационни, държателят на данните трябва, при поискване от получателя на данните, своевременно да предостави информация, показваща, че не е налице дискриминация.

9.3. **Средства за комуникация**

Всяко уведомление или друга комуникация, изисквана по настоящия договор, трябва да бъде в писмена форма и може да бъде предадена на ръка или изпратена с предплатена поща или по електронен път, включително имейл, при условие че подателят запази доказателство за изпращане на адресите, посочени по-долу:

Страна	Лице за контакт	Електронна поща	Телефонен номер	Адрес
Ползвател	[име]/[длъжност]	[електронна поща]	[телефон]	[адрес]
Получател на данни	[име]/[длъжност]	[електронна поща]	[телефон]	[адрес]

Всички такива уведомления и комуникации ще се считат за получени:

а) ако са предадени на ръка, от датата на предаване;

б) ако са изпратени с предплатена поща, на третия работен ден след изпращането;

в) ако са изпратени по електронен път, на датата на предаване, при условие че подателят не е получил съобщение за грешка, указващо, че доставката е била неуспешна.

9.4. **Целият договор, поправките и делимостта му**

9.4.1. Настоящият договор (заедно с неговите **допълнения**, посочени в договора) представлява целия договор между страните по отношение на предмета на настоящия договор и замества всички предходни договори и разбирателства между страните, устни или писмени, по отношение на предмета на настоящия договор.

9.4.2. Изменения на настоящия договор ще са валидни само ако са договорени между страните в писмен вид, включително в електронен формат.

9.4.3. Ако се установи, че някоя от разпоредбите на настоящия договор е нищожна, недействителна, унищожима или неизпълняема по каквато и да е причина и ако тази разпоредба може да бъде отделена от останалите клаузи на договора, останалите разпоредби ще останат валидни и приложими. Всички произтичащи от това пропуски или неясноти в настоящия договор трябва да се разглеждат в съответствие с клауза 9.6.

9.5. **Приложимо право**

Настоящият договор трябва да се урежда от правото на *(посочете държавата членка)*.

9.6. **Тълкуване**

9.6.1. Настоящият договор се сключва от страните в контекста на правата и задълженията на страните съгласно Акта за данните. Всички разпоредби в настоящия договор трябва да се тълкуват така, че да са в съответствие с Акта за данните и останалото право на Съюза или националното законодателство, прието в съответствие с правото на Съюза, както и с всяко приложимо национално право, което е съвместимо с правото на Съюза и което не може да бъде предмет на дерогация по силата на споразумение.

9.6.2. Ако даден пропуск или неяснота в настоящия договор не може да бъде разрешена по начина, посочен в клауза 9.6.1, настоящият договор трябва да се тълкува в контекста на правилата за тълкуване, предвидени от приложимото право (вж. клауза 9.5).

9.7. **Уреждане на спорове**

9.7.1. Страните се съгласяват да положат максимални усилия за разрешаване на споровете по взаимно съгласие и, преди да отнесат случая пред съд или правораздавателен орган, да отнесат спора си до *(посочете име и данни за контакт на конкретен орган за уреждане на спорове или, за спорове в рамките на неговата компетентност, се обърнете към всеки орган за уреждане на спорове в държава членка, който отговаря на условията на член 10 от Акта за данните).*

[ОПЦИЯ] [Съдилищата на *(посочете държавите членки)* ще имат изключителна компетентност да разглеждат делото, свързано с настоящия договор.]

Допълнение 1

(доказателства за искането и, ако е приложимо, за правомощия)

[Да се изготви от страните]

Допълнение 2

(подробна информация относно данните, обхванати от договор, и условията за достъп)

В настоящото допълнение страните следва да предоставят подробна информация за данните, обхванати от договора, за правилата за достъп и за средствата и информацията, необходими за достъп и използване на данните, както е договорено в клаузи 3.1 и 3.2.

Това споразумение съдържа само списък с ключови елементи, по които страните следва да се споразумеят. Както формата му, така и съдържанието му трябва да бъдат адаптирани от страните, така че да отговарят на техните нужди. Страните могат да допълнят по-конкретно този списък.

А. **Спецификация на съдържанието на данните**

В допълнението следва да се сортират и изброят данните от продукта и данните от свързаните услуги, обхванати от договора, като се посочи съдържанието на данните и честотата на събиране (структуриран списък с точки от данни или точни категории данни).

Б. **Срок на съхранение**

В допълнението следва да се посочи срокът на съхранение, така че ползвателят да бъде информиран за срока, в който ще са достъпни данните. Това може да бъде направено в подробности за всяка точка от данни или група от точки от данни.

В. **Режим на данните**

Тук в допълнението следва да се посочи дали всички данни или част от тях са конкретни данни, регулирани от специален режим. В допълнението може например да се посочи дали и кои данни се квалифицират като лични данни.

Г. **Структура и форма на данните**

На това място в допълнението следва да се посочи в какъв структуриран, често използван и машинночетим формат се предоставят данните.

Д. **Средство за прехвърляне/осъществяване на достъп**

Тук в допълнението следва да се посочи чрез какъв сигурен и лесен за ползване електронен носител ще бъдат предоставени данните от държателя на данни на получателя на данни или чрез прехвърляне, или чрез предоставяне на достъп.

Е. **Времеви интервал за достъп до данните**

В допълнението следва да се посочат темповете, честотата и други, свързани с времето, параметри за достъп до данните, като например в реално време, почти в реално време, непрекъснато, без ненужно забавяне, с определена честота.

Ж. **Начална дата**

В допълнението следва да се посочи началната дата, от която държателят на данни ще започне да предоставя данните на получателя на данни.

З. **Информация, необходима за упражняване на правата на достъп на получателя на данни**

Тук в допълнението може да се посочи информация, която е необходима, за да може получателят на данни да упражнява правата си на достъп. Тя може да включва лице за контакт за разрешаване на технически проблеми както от страна на държателя на данни, така и от страна на получателя на данни.

Допълнение 3

(доказателства за размера на получателя на данни и подробна информация относно изчисляването на компенсацията)

[Да се изготви от страните]

Допълнение 4

(търговски тайни)

[Да се изготви от страните]

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ОБРАЗЦИ НА ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

за договори за доброволно споделяне на информация между субекти, споделящи данни, и получатели на данни

Настоящите образци на договорни клаузи са разработени за договори, при които споделянето на данни между субект, споделящ данни, и получател на данни се извършва на доброволна основа, т.е. Субектът, споделящият данни, не е задължен да споделя данни съгласно Регламент (ЕС) 2023/2854 (наричан по-долу „Акт за данните“) или съгласно друго правно задължение, съдържащо се в правото на Съюза (като например член 6, параграф 9 и член 6, параграф 10 от Акта за цифровите пазари) или националното право.

Основната новост в Акта за данните за подобни взаимоотношения е, че в член 13 се съдържа контрол на неравноправните договорни клаузи. Договорни клаузи относно достъпа до данните и използването им или отговорността и средствата за правна защита при нарушение или прекратяване на свързани с данните задължения, които са били наложени едностранно на едно предприятие от друго предприятие, са необвързващи, ако са неравноправни.

Въпреки че този договор не е предназначен да замени вече съществуващите договори за доброволно споделяне на данни, той може да се използва като референтен показател за оценка на справедливостта на клаузите в съществуващите договори.

В случаи на задължително споделяне на данни от продукта и свързани услуги съгласно Акта за данните, моля, използвайте или *Образци на договорни клаузи за договори между държатели на данни и получатели на данни относно предоставянето на данни по искане на ползватели на свързани продукти и свързани услуги* (член 5 Акта за данните), или *Образци на договорни клаузи за договори относно достъп до данни и използването им между държатели на данни и ползватели на свързани продукти и свързани услуги* (член 4 от Акта за данните).

Други сценарии за задължително споделяне на данни следва да се разглеждат отделно от страните, като се гарантира, че са спазени както задълженията съгласно конкретната правна норма, така и задълженията съгласно глава III от Акта за данните. За сценарий на задължително споделяне на данни от този вид може да се прилагат специализирани набори от условия, разработени от Европейската комисия или държава членка.

1. **Страни по договора**

Настоящият договор относно достъпа и използването на данни се изготвя между

(*въведете име, данни за контакт и допълнителна информация*) („субект, споделящ данни“ или „споделящ данни субект“)

и

(*въведете име, данни за контакт и допълнителна информация*) („получател на данни“)

наричани в настоящия договор заедно „страните“, а поотделно „страната“.

Споделящ данни субект може да е всяко предприятие, което:

— държи данни,

— има правото да предоставя тези данни доброволно и

— контролира, в зависимост от случая, характеристиките на данните или средствата за достъп до данните по такъв начин, че да може да спазва задълженията, предвидени в настоящите образци на договорни клаузи (ако това не е така, друг договор може да е по-подходящ).

Моля, имайте предвид, че за споделянето на лични данни е необходимо спазване на приложимото право в областта на защитата на данните (включително необходимостта от правно основание и, когато данните се споделят с получател на данни в трета държава, спазване на изискванията за международно прехвърляне на данни).

За случаи на използване, свързани с Акта за данните, субектът, споделящ данни, може да бъде например:

— държател на данни съгласно член 2, точка 13 от Регламент (ЕС) 2023/2854, който има право да споделя данни от продукта или данни от свързана услуга или който иска да споделя изведени или извлечени данни;

— ползвател на свързан продукт или свързана услуга, на когото са били прехвърлени данни от държател на данни (включително например данни от виртуален асистент, взаимодействащ с продукта или свързаната услуга);
— бивш получател на данни съгласно член 2, точка 14 от Регламент (ЕС) 2023/2854, който вече има правото да използва и предоставя данни в съответствие със споразуменията си с ползвателя и държателя на данни.

За други случаи на използване субектът, споделящ данни, може да бъде например:

— земеделски производител, който иска да споделя данни за почвата с доставчик на изкуствен интелект за подобряване на моделите на своите растения или за обучение, подобряване или разработване на нови системи с ИИ с друг доставчик на изкуствен интелект;

— дружество, което желае да продаде част от своите корпоративни данни на друго предприятие;

— университет, който иска да продаде данни на институт за социологически проучвания за създаване на статистика;

— ИТ дружество, което иска да участва в мрежа за данни за инциденти в областта на киберсигурността, за да подобри времето за реагиране при инциденти.

Получател на данни може да бъде всяко предприятие, на което субектът, споделящи данни, предоставя данни и което получава и използва данните за свои собствени стопански цели в рамките на обхвата на настоящия договор като контрагент на субекта, споделящ данни.

Определението за „получател на данни“ в настоящия договор обхваща всяка получаваща страна на всякакъв вид споделяне на данни, не само получателите на данни в рамките на сценариите за задължително споделяне на данни съгласно Акта за данните.

2. **Обхванати от договора данни**

Данните, обхванати от настоящия договор, се състоят от данните, посочени в **допълнение 1** („Данните“). В случай че всички или част от данните, предоставени по настоящия договор, са обхванати от специален режим (с изключение на личните данни, както е изрично упоменато в клауза 3.2), споделящият данни субект се ангажира да идентифицира тези данни в **допълнение 2**, както и да предприеме подходящи мерки за защита на тези данни в съответствие с приложимия режим.

Идентифициране на специални режими

Тъй като настоящите условия се отнасят до изцяло доброволно споделяне на данни, споделящият данни субект няма задължение да споделя каквито и да е данни, които биха били обхванати от специален правен режим (особено и противно на задължителното споделяне на данни съгласно Акта за данните, няма задължение за споделяне на данни, защитени като търговски тайни). Ако данните, обхванати от специален режим, не се споделят, не е необходимо да бъдат вписвани в допълнение 2. Ако се споделят обаче, трябва да бъдат вписани и подобаващо защитени.

Данни, идентифицирани като такива в допълнение 2 могат да бъдат например:

— защитени като търговска тайна от субекта, споделящ данни, като в такъв случай ще бъдат обхванати от клаузата относно търговските тайни;

— считани от субекта, споделящ данни, за поверителни, като в такъв случай ще бъдат защитени съгласно клаузата за поверителност;

— защитени съгласно правото sui generis върху база данни или друг права върху интелектуалната собственост, като в такъв случай ще се прилага клаузата относно интелектуалната собственост;

— обхванати от специфична за сектора регулация (напр. енергетика, отбрана, сигурност, финанси, клинични изпитвания и др.), включително регулации, свързани с общите европейски пространства на данни;

— засегнати от ограничения от конкурентното право; или

— защитени от всеки друг свързан правен режим, който страните биха искали да изтъкнат.

Описанието на данните, обхванати от съответния правен режим, следва да бъде допълнено с информация, необходима за законното и безопасно използване на данните от получателя на данните (например в случай на защита на интелектуална собственост, информация за лицензиране и авторски права на трети страни).

Специфичният случай на общи европейски пространства на данни

В някои случаи данните биха могли да се споделят в контекста на специфично за дадена област общо европейско пространство на данни. Такова споделяне на данни следва да се извършва в съответствие с разпоредбите на съответния регламент, приложим за такова пространство на данни, когато се касае за задължително споделяне на данни съгласно такъв регламент. Извън обхвата на задължителното споделяне на данни съгласно съответния регламент, приложим за дадено пространство на данни, доброволното споделяне на данни остава възможно. В този случай може да се използва настоящият набор от условия.

3. **Основание за договора**

3.1. **Произход на данните**

3.1.1. С настоящото споделящият данни субект декларира, че данните, предоставени по този договор, произхождат от следните източници: *(Моля, посочете всички източници на данни и, ако е възможно, данните, предоставени от всеки източник)*

Страните могат да посочват различни видове източници, като например:

— данни от продукта или данни от свързана услуга съгласно Акта за данните;

— други данни, произтичащи от продукт или свързана услуга, които не се квалифицират като данни от продукта или данни от свързана услуга съгласно Акта за данните (напр. изведени данни или данни, произлизащи от друг софтуер, като например демографски данни, въведени в приложение от неговия ползвател);

— данни, произтичащи от външни източници, например данни, предоставени на споделящия данни субект от трета страна във връзка с продуктите или ползвателите на такава трета страна;

— данни, създадени от субекта, споделящ данни (автономно), например регистър с клиенти, създаден от служителите на субекта, споделящ данни, в неговата система за управление на взаимоотношенията с клиенти, таблици, обработени данни, извлечени данни, изведени данни, обединени данни и т.н.

Гаранциите обикновено се дават вследствие на това, че споделящия данни субект предоставя данни на получателя на данни, който не може да провери легитимността им или техния произход. В такива случаи получателят на данни трябва да разчита на споделящия данни субект и може да иска да получи определени гаранции в това отношение. Гаранциите обаче може да не са подходящи в ситуация, в която получателят на данни е в по-добра позиция да провери и/или поеме риска относно данните, например поради факта, че споделящият данни субект е МСП и/или че данните се извличат директно от продукта.

3.1.2. Споделящият данни субект декларира, че:

а) *(ако е приложимо)* тъй като данните съдържат нелични данни от продукти или свързани услуги (както е определено в Регламент (ЕС) 2023/2854 относно хармонизирани правила за справедлив достъп до данни и тяхното използване („Акт за данните“) и субектът, споделящ данни по настоящия договор, има достъп до данните в качеството си на държател на данни, обработката и споделянето на тези данни, в съответствие с член 4, параграф 13 от Акта за данните, е предмет на договор със съответния ползвател, както е определено в член 2, точка 12 от Акта за данните („ползвател“), и че настоящият договор позволява споделянето на данните за целите, разглеждани в настоящия договор;

б) *(ако е приложимо)* тъй като данните съдържат данни от продукт или свързани услуги и субектът, споделящи данни по настоящия договор, е получил достъп до тях в ролята си на получател на данни съгласно член 5 от Акта за данните, настоящият договор не е в нарушение на договорните задължения с ползвателя и държателя на данни и задълженията съгласно Акта за данните;

в) притежава или разполага със достатъчни законови и/или договорни права върху данните без каквото и да е нарушаване на правата на други лица и няма висящо дело, съдебен иск или производство срещу споделящия данни субект, което, ако бъде решено неблагоприятно за него, би имало съществено неблагоприятно въздействие върху способността му да предостави правата, дадени с настоящото;

г) освен когато е посочено друго в **допълнение 2** и без да се засягат разпоредбите на клауза 3.2, той е получили и ще поддържат за срока на действие и за целите на договора, и за своя сметка всички разрешения, лицензи и оторизации, необходими за споделяне и използване на всякакви данни от получателя на данни, получени от или предоставени от трета страна.

3.1.3. (*ако е приложимо)* Тъй като данните съдържат данни от продукт или свързана услуга (както е определено в Акта за данните) и споделящият данните субект по силата на настоящия договор е получил достъп до тях в съответствие с член 4 от Акта за данните в качеството си на ползвател, получателят на данни декларира, че не е определен като контролиращо достъпа предприятие съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1925 („Акт за цифровите пазари“).

3.1.4. [ОПЦИЯ] [Всяка от страните се задължава да гарантира, че всички данни, файлове или софтуер, предадени на другата страна по настоящия договор, нямат вируси, зловреден софтуер, софтуер за изнудване или друг вреден код, който би могъл да компрометира целостта, сигурността или функционалността на системите на другата страна.]

3.1.5. [ОПЦИЯ] [Всяка от страните се задължава да гарантира, че всички данни, файлове или софтуер, предадени на другата страна по настоящия договор, произтичат от дейности по събиране на данни, които отговарят на приложимите *(посочете:* стандарти за *професионализъм, етична индустрия, киберсигурност, научноизследователска дейност и/или ИИ).*]

3.2. **Съответствие със законодателството за защита на данните и неприкосновеността на личния живот**

3.2.1. Доколкото данните се квалифицират като лични данни, всяка от страните декларира, че е в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД) и, когато е приложимо, Директива 2002/58/ЕО, както и всеки друг приложим закон за защита на данните.

3.2.2. Страните трябва да изложат в **допълнение 3** подробна информация относно това кои данни се квалифицират като лични данни, както и съответните задължения на страните по отношение на обработката на такива лични данни съгласно настоящия договор.

Роли на страните и споразумения съгласно ОРЗД

Понятието „лични данни“ съгласно ОРЗД е много широко. То обхваща всички данни, които се отнасят до лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано. Неличните данни могат да станат лични данни, например когато са част от смесен набор от данни, където се обединяват с нови данни и резултатът от това обединяване прави възможно свързването на данните с физическо лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано. Това може да се случи и когато се появят нови възможности за обработка на данни. Страните следва да оценят собствената си роля в съответствие с ОРЗД.

Основни концепции на ОРЗД:

— „субект на данни“ е физическото лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано, до което се отнасят данните;

— „администратор“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни;

— „обработващ лични данни“ е физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която обработва лични данни от името на администратора.

Тези клаузи се прилагат, когато споделящият данни субект е администратор или съвместен администратор с друга страна съгласно ОРЗД. За да определят кой каква роля има съгласно ОРЗД, страните трябва да обмислят дали те решават защо (целта) и как (с използването на какви средства) се обработват личните данни.

— Ако споделящият данни субект споделя данни с получателя на данни, който използва данните за свои собствени цели, двете страни са отделни администратори и носят своята отговорност за спазването на ОРЗД.

— Ако субектът, споделящ данни, споделя данни с получателя на данни с цел постигане на съвместна цел, споделящият данни субект и получателят на данни са съвместни администратори съгласно член 26 от ОРЗД. Трябва съвместно да уреждат спазването на ОРЗД.

— Когато са необходими допълнителни договорни клаузи, за да се осигури съответствие с ОРЗД (напр. съгласно член 26 или член 46), те могат (и следва) да се използват заедно с настоящите образци на договорни клаузи. Страните могат да се позовават на тях в **допълнение 3**, в което следва като цяло да се уточнява как се изпълняват изискванията, посочени в ОРЗД, включително по отношение на съответните роли и отговорности на страните съгласно ОРЗД.

Валидно правно основание

Следва да съществува валидно правно основание съгласно член 6, параграф 1 от ОРЗД за споделяне на данните и субектът на данните трябва да бъде информиран за това (допълнително) обработване съгласно член 13 или 14 от ОРЗД.

— Валидно правно основание за това споделящият данни субект и получателят на данни да действат като двама отделни или съвместни администратори може да бъде съгласието на съответния субект на данни, договор със или в интерес на съответния субект на данни или законният интерес на администраторите или трета страна (при условие че не надделяват интересите или правата на засегнатия субект на данни).

— Данните могат да се споделят само за конкретна, изрично определена и законна цел. Тя може да е например споделяне на данни с цел подобряване на продукта, когато страните са се споразумели да използват данните за съвместно разработване на нова функционалност.

— Субект, споделящ данни, действащ като администратор, може също така да споделя — въз основа на своя законен интерес за подобряване на задържането на клиентите си в бъдеще — данните с дружеството майка, което също действа като независим администратор на данни и използва данните за създаване на глобална статистика — въз основа на своя законен интерес да подобри услугите, предоставяни от групата в световен мащаб.

Получателят на данни следва да получи достатъчно информация от субекта, споделящ данни, за да може да докаже спазването на ОРЗД. Например страните могат да се споразумеят да посочат в **допълнение 3** първоначалната цел на събирането на данните. Това може да е необходимо, за да се установи дали обработването за друга цел е съвместимо с целта, за която личните данни са били събирани първоначално съгласно член 6, параграф 4 от ОРЗД в случай на съвместно администриране. Всички необходими подробности относно съответните задължения на страните по отношение на обработката на такива лични данни по настоящия договор следва да бъдат посочени в **допълнение 3**.

Повече информация за ОРЗД:

— Обяснение на ключови понятия в ОРЗД:

https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/data-protection-explained_en

— Ръководство за защита на данните за малките предприятия:

https://www.edpb.europa.eu/sme-data-protection-guide/home_bg

— Насоки, препоръки и най-добри практики на Европейския комитет по защита на данните:

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/general-guidance/guidelines-recommendations-best-practices_bg

— Можете да намерите допълнителни насоки от националните органи за защита на данните във всяка държава членка. Списък с националните органи за защита на данните:

https://www.edpb.europa.eu/about-edpb/about-edpb/members_bg

— Стандартни договорни клаузи съгласно член 28 от ОРЗД:
https://commission.europa.eu/publications/publications-standard-contractual-clauses-sccs_en

— Информация в случай на прехвърляне на лични данни извън ЕС/ЕИП:
https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection_en

3.3. **Неточност на декларациите**

3.3.1. Всяка страна, която узнае, че някоя от декларациите, посочени в настоящата клауза, е неточна или вече е станала неточна, или няма да остане точна в обозримо бъдеще, уведомява без неоснователно забавяне другата страна, освен ако другата страна вече е наясно или би трябвало да е наясно с този факт.

3.3.2. Когато узнае за тази ситуация, съответната страна трябва да предприеме подходящи действия, за да коригира неточността на декларацията, доколкото това е възможно. Ако ситуацията не бъде разрешена и не може да бъде разрешена, настоящият договор трябва да бъде прекратен чрез писмено предизвестие за прекратяване, в което се упоменават причините и което се връчва от едната от страните на другата. Прекратяването е с незабавен ефект. Когато неточността засяга само част от данните, обхванати от настоящия договор, прекратяването трябва да породи действие само за съответната част.

3.3.3. Допълнителните последици от прекратяването се уреждат от клауза 9.3.

4. **Предоставяне на данните**

4.1. **Характеристики на данните**

Споделящият данни субект може да поеме ангажимент в различни степени относно предоставените данни — от най-базовия ангажимент те да бъдат предоставени с метаданни, които да ги правят разбираеми, до най-стриктния ангажимент да отговарят на целите, предвидени от получателя на данни, и/или да бъдат изчерпателни и точни. Страните могат да изберат опции измежду следните.

Освен това е възможно страните да добавят всякакви допълнителни изисквания, които са разумни от гледна точка на конкретната ситуация на споделяне на данни: например, когато данни се споделят за изследователски цели, за целта за възпроизводимост на изследванията може да се изисква да се посочи честотата и срокът на съхранение на всяка актуализирана версия на набор от данни, в който случай тези елементи могат да бъдат добавени в раздела „специфични изисквания по отношение на качество“ по-долу.

Споделящият данни субект предоставя данните на получателя на данни:

а) със същото качество, с което са достъпни за субекта, споделящ данни; както и

б) заедно със съответните метаданни, таблици на домейни, семантика, информация за лицензи и друга информация, необходима, за да бъдат данните разбираеми за получателя на данни.

[ОПЦИЯ] в) [и *(Моля, изберете, ако е приложимо, една или повече подходящи опции*)

i) Данните се предоставят в изчерпателен, структуриран, широко използван и машинночетим формат. Страните считат това изискване за изпълнено чрез следните спецификации относно данните: *(Моля, посочете)*

ii) Данните се предоставят в съответствие с принципите FAIR (лесно намиране, достъпност, оперативна съвместимост и многократно използване), както е описано по-подробно в www.go-fair.org/fair-principles: [ОПЦИЯ] [(*Моля, опишете как да се изпълнят критериите FAIR*)]

Спазването на принципите FAIR може да се постигне чрез изпълнение на няколко измерими изисквания. Моделът на зрелостта по FAIR на RDA (Research Data Alliance — Алианс за изследователски данни) (https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC140764) осигурява рамка за оценка на степента, в която тези показатели са изпълнени. Споделящият данни субект следва да приведе практиките си за споделяне на данни в съответствие с нивото на зрялост, което е подходящо за неговите специфични нужди.

Като минимум споделящият данни субект трябва да гарантира, че метаданните са налични и отговарят на всички показатели, отбелязани като „съществени“ от модела на зрялост. Освен това споделящият данни субект може да използва специфични за контекста инструменти, добри практики и насоки, като например предлаганите на https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/0b4e188f-edac-11ef-b5e9-01aa75ed71a1, за да опрости и конкретизира прилагането на принципите FAIR.

iii) Данните са адаптирани към следния контекст на обработка от субекта, споделящ данни, в съответствие с обичайните очаквания: (*Моля, добавете кратко описание*)

iv) Данните са подходящи за целите на получателя на данни: (*Моля, добавете кратко описание*)

v) Споделящият данни субект предоставя следното на получателя на данни: (*Моля, добавете/премахнете/допълнете специфични изисквания по отношение на качество*)

— Изчерпателен набор от данни — т.е. данните съдържат всички данни, попадащи в обхвата на настоящия договор, с които споделящият данни субект разполага; и/или

— Актуален набор от данни — т.е. данните отразяват данните, с които споделящият данни субект разполага към датата на подписване на настоящия договор; и/или

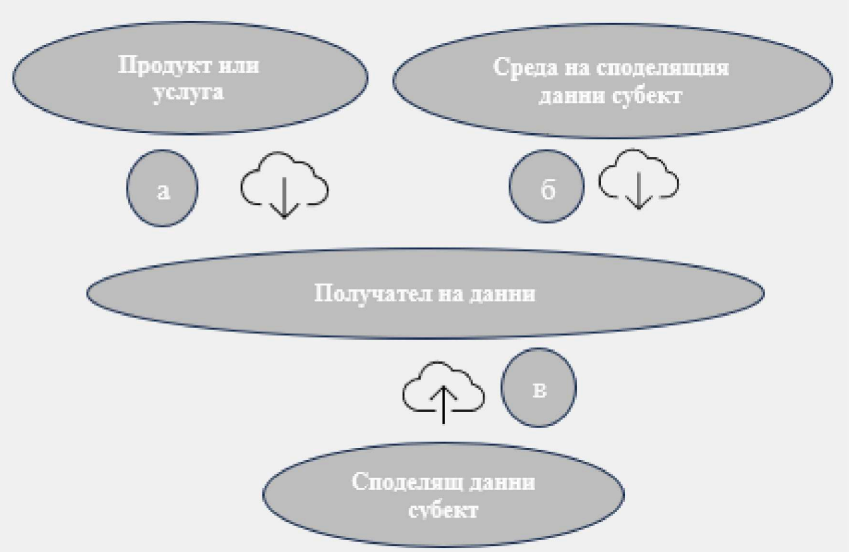
— Точен набор от данни — т.е. данните са били селектирани от споделящия данни субект и, доколкото му е известно, са без грешки, верни и надеждни; и/или

— Набор от данни, който е в съответствие със следните стандарти: *(посочете — например оперативна съвместимост, достъпност, сигурност и др.)*

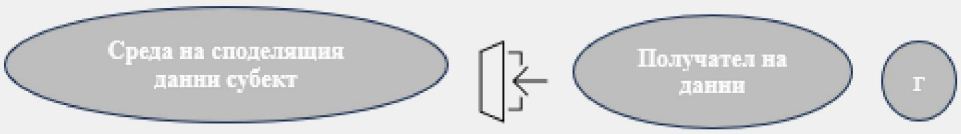
— Набор от данни, достъпен във формат, който е отворен, т.е. формат, който не е патентован и може да се използва от всеки, а именно: *(посочете)*].

4.2. **Задължения на споделящия данни субект по отношение на достъпа до данните**

Споделящият данни субект може да предоставя данните по различни начини, като предостави или запази техническия контрол върху данните (без да се засягат предоставените или запазени права върху интелектуална собственост). Например страните могат да се споразумеят получателят на данни да извлича данните от продукта или услугата (опция „а“) или от средата на споделящия данни субект (опция „б“), или споделящият данни субект да прехвърля данните към средата на получателя на данни (опция „в“).

Страните също така могат да се споразумеят данните да не бъдат прехвърляни на получателя на данни, а да бъдат предоставяни за обработка в средата на субекта, споделящ данни. Това би било от особено значение в ситуация, свързана с лични данни (опция „г“).

При предоставяне на данни, използвайки една или повече от тези опции, страните трябва да въведат различни мерки за сигурност на данните, за да гарантират първоначалната поверителност и запазването ѝ, целостта и достъпността на данните. Освен правните гаранции относно личните данни, описани в 3.2. (съответно в допълнение 3), мерките за сигурност (както са описани по-подробно в допълнение 4) следва да обхващат и технически и организационни аспекти, например относно:

— поверителност на данните чрез контрол на достъпа и защитен поток от данни;

— разпоредби за съхраняване и заличаване на данните;

— мерки за цялост на данните и мониторинг;

— разпоредби за сигурността на данните.

4.2.1. Споделящият данни субект предоставя данните на получателя на данни чрез:

а) [ОПЦИЯ: Извличане от получателя на данни от продукти или услуги] [осигуряване на директно извличане от следните продукти и/или услуги, които не се стопанисват от споделящия данни субект, включително чрез предоставяне на всички необходими технически спецификации (напр. комуникационен протокол) при следните технически условия: (*Въведете метод и продукти/услуги, които не се стопанисват от споделящия данни субект*);]

б) [ОПЦИЯ: Извличане от получателя на данни от средата на субекта, споделящ данни] [осигуряване на извличане директно от средата на субекта, споделящ данни, включително чрез предоставяне на всички технически спецификации, при следните технически условия: (*Въведете метод, напр. изтегляне на файл или използване на API (приложно-програмен интерфейс) за взаимодействие с услугите на споделящия данни субект*);]

(Приложимо, ако бъде избрана опция „а“ или „б“) [Споделящият данни субект с настоящото упълномощава получателя на данни да използва спецификациите с цел извличане на данните единствено както е определено в настоящия договор. С изключение на горепосоченото право, получателят на данни с настоящото се съгласява и потвърждава, че няма да има други права, интереси или лиценз за спецификациите.]

в) [ОПЦИЯ: Прехвърляне от страна на субекта, споделящ данни, към получателя на данни] [осигуряване на пълното прехвърляне на данните от средата на споделящия данни субект към средата на получателя на данните при следните технически условия: *(Въведете метод — напр. еднократно прехвърляне или периодични прехвърляния на компресирани файлове към получателя на данни);*]

г) [ОПЦИЯ: Достъп на получателя на данни до средата на субекта, споделящ данни] [предоставяне на достъп до данните в средата на субекта, споделящ данни, при следните технически условия: *(Въведете метод — напр. регистриране в платформа, разрешени функции, включително функции за експортиране, в зависимост от случая);*]

С настоящото споделящият данни субект предоставя на получателя на данни непрехвърлимото и неподлежащо на подлицензиране право на достъп до данните в описаната по-горе среда само за целта и срока, посочени в настоящия договор. Споделящият данни субект си запазва правото да преустанови достъпа до средата, ако бъде установено използване, което не отговаря на изискванията.

4.2.2. За целите на клауза 4.2.1 се счита, че средата на субекта, споделящ данни, и средата на получателя на данни включват:

а) средата на всяка трета страна, определена от съответната страна да съхранява или получава данните от нейно име (включително, когато е уместно, всяка защитена среда за обработване, както е определено в член 2, точка 20 от Регламент (ЕС) 2022/868);

б) всяко приложение или софтуер, стопанисван от съответната страна директно или чрез доставчици на услуги.

В случаите, когато трябва да се разработват приложения за машинно обучение или изкуствен интелект, могат да се използват нови технологии като федеративно обучение и диференциална неприкосновеност, както е описано по-подробно на https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC141298, за да се гарантира, че получателят на данни осъществява достъп до данните по начин, запазващ поверителността.

В случай на федеративно обучение, данните се „посещават“ от алгоритъма на получателя на данни, който се изпълнява в рамките на защитената среда за обработване на споделящия данни субект или на трета страна. Този подход предотвратява директен достъп и видимост на данните от страна на получателя на данните. В случай на диференциална неприкосновеност към оригиналните данни се добавя шум, за да се защитят определени чувствителни характеристики.

4.2.3. Споделящият данни субект предоставя данните на получателя на данни в съответствие със следните времеви изисквания/календар: (*Въведете времеви интервал — напр. ежедневно, конкретно време, честота, в реално време) и/или подробен календар или срок*)

[ОПЦИЯ] [Ако в рамките на срока на действие на настоящия договор споделящият данни субект получи актуализирана или коригирана версия на данните, той се задължава да предостави тази актуализирана или коригирана версия на получателя на данните без ненужно забавяне, след като тя стане достъпна за споделящия данни. Когато данните се актуализират и коригират непрекъснато, те ще бъдат предоставяни на получателя на данни *(посочете: всеки ден/веднъж седмично/веднъж месечно).*]

[ОПЦИЯ] Споделящият данни субект ще гарантира, че всяка нова версия на набора от данни е правилно обозначена и че предишните версии остават достъпни за получателя за срока на договора и за период от *(посочете)* след това.

[ОПЦИЯ] Данните се съхраняват от споделящия данни субект за срок от *(посочете)*, след който повече няма да са достъпни за получателя на данни.

4.2.4. Споделящият данни субект е длъжен да предостави на получателя на данни средствата и информацията, необходими за осъществяване на достъп до данните или получаването им, в съответствие с настоящия договор. Това включва по-специално:

а) [ОПЦИЯ, когато данните не са предоставени в стандартен формат] [предоставяне на софтуер и съпътстващ лиценз, необходими за използване на данните за договорената цел, които не са леснодостъпни на пазара, но биха могли да бъде предоставен от субекта, споделящ данни, и/или съпоставяне от наличния формат към отворена и често използвана спецификация/речник;]

б) предоставянето на информация, която е леснодостъпна за споделящия данни субект, относно произхода на данните и всички права, които трети страни биха могли да имат по отношение на данните, или факти, които могат да доведат до такива права.

[ОПЦИЯ] С настоящото страните се съгласяват, че тези средства и информация включват следното: *(посочете)*.

4.3. **Задължения на получателя на данни по отношение на достъпа до данните**

4.3.1. Получателят на данни предоставя на споделящия данни субект техническата информация и съответните данни, необходими за изпълнението на посочените по-горе изисквания от страна на споделящия данни.

4.3.2. (Ако е приложимо в случай на достъп до данните в средата на субекта, споделящ данни) Получателят на данни:

а) ще гарантира, че само служители, които работят за или с получателя на данни и чиито задължения изискват достъп за изпълнението на настоящия договор („принципът „необходимост да се знае“), имат достъп до средата на споделящия данни субект и тези служители ще спазват настоящия договор, неговите допълнения и приложимото законодателство;

б) няма да:

i) позволява или осигурява достъп на трета страна до средата на субекта, споделящ данни;

ii) създава производни изделия или осъществява достъп до средата на субекта, споделящ данни, за да разработва конкурентен продукт или услуга или да копира елемент, функция или графика от средата на споделящия данни;

iii) копира, създава реплики, извършва обратен инженеринг, декомпилира, демонтира или опитва да извлече какъвто и да е изходен код, алгоритми, методи или техники, използвани в средата на споделящия данни субект [ОПЦИЯ] [освен до степента, строго необходима за тестване за съвместимост или оптимизация за интеграция];

iv) заобикаля или прескача механизъм за сигурност в средата на субекта, споделящ данни; или

v) използва техническата среда на субекта, споделящ данни, за да получи достъп до данни, различни от данните, обхванати от настоящия договор, или при различни условия от посочените в настоящия договор.

4.4. **Мерки за сигурност**

4.4.1. Всяка от страните ще гарантира поверителността, целостта и достъпността на данните, като приложи подходящите мерки за сигурност, описани в **допълнение 4**, когато предоставя данните съгласно споразуменията за достъп съгласно 4.2.1.

4.4.2. Ако промени в данните или тяхната среда могат да засегнат сигурността на данните, споделящият данни субект и получателят на данни се съгласяват да извършват оценяване на мерките за сигурност (посочете: периодично/при поискване от другата страна/в специални случай) и да се договорят добросъвестно за всички необходими адаптации.

4.4.3. Всяка от страните при поискване предоставя на другата страна подробна информация относно мерките за прилагане, предприети в съответствие с настоящата клауза 4.4 и допълнение 4.

4.4.4. Всяка от страните ще докладва на другата за всяко нарушение на сигурността, което води до случайно или неправомерно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до данните в рамките на 24 часа от установяването му.

4.4.5. [ОПЦИЯ] [Споделящият данни субект си запазва правото да провежда периодични одити или да изисква документация, за да провери спазването на изискванията за сигурност, наложени на получателя на данни.]

4.4.6. (ако е приложимо) Споделящия данни субект се задължава да не пази информация относно достъпа на получателя на данни до заявените данни, отвъд необходимото за:

а) осъществяването на достъп до данните;

б) (ако е приложимо) сигурността и поддръжката на инфраструктурата за данни; както и

в) спазване на законовите задължения, с които е обвързан споделящият данни субект.

Споделящият данни субект ще информира получателя на данни за информацията, съхранявана от споделящия данни субект, в съответствие с приложимото право или ако бъде поискано от получателя на данни.

4.5. **Задължение за предоговаряне, канал за обратна връзка и едностранни промени**

4.5.1. Ако данните са предоставени в съответствие с договорните споразумения относно характеристиките на данните, процедурите за достъп или необходимите средства и информация за достъп и използване на данните, и ако се окаже, че направените договорни споразумения са недостатъчни за достъп и използване на данните, както е договорено в настоящия договор, страните се задължават добросъвестно да започнат преговори и да адаптират договорните споразумения.

4.5.2. Ако получателят на данни открие инцидент, свързан с клауза 2 относно данните, обхванати от договора, или клауза 4.1 и 4.2 относно характеристиките на данните и условията за достъп, и ако получателят на данни уведоми споделящия данни субект с подробно описание на инцидента, споделящият данни субект и ползвателят трябва добросъвестно да си сътрудничат, за да установят причината за инцидента. Ако инцидентът е причинен от неспазване на задълженията на споделящия данни субект, той е длъжен да отстрани нарушението без ненужно забавяне. Ако споделящия данни субект не го направи, това се счита за съществено нарушение и получателят на данни може се позове на клауза 10 от настоящия договор относно средства за правна защита при нарушение на договора.

4.5.3. Ако е невъзможно или прекомерно трудно да бъде постигнато някое от договорните споразумения, сключени в съответствие с клаузи 4.1—4.2, поради извънредна промяна в обстоятелствата, настъпила след сключването на договора, споделящият данни субект трябва да предостави на получателя на данни подробно описание за тази ситуация, а страните ще започнат преговори добросъвестно и ще адаптират договорните споразумения. По-конкретно всяка от страните трябва да предостави на другата достатъчно информация, за да може да се оцени, обсъди и разреши конкретната ситуация. Настоящата клауза не засяга правата на получателя на данни да търси средства за защита в съответствие с клауза 10.

4.5.4. Споделящият данни субект добросъвестно може едностранно да променя подробности относно договорните условия за данните и условията за достъп, ако това е обективно оправдано с оглед на нормалното осъществяване на дейност от споделящия данни субект, например поради техническо изменение вследствие на непосредствена уязвимост в сигурността на гама от продукти или свързани услуги, предлагани от субекта, споделящ данни, или промяна в инфраструктурата на субекта, споделящ данни. Всички промени трябва да отговарят на основните изисквания на клаузи 4.1 и 4.2.

4.5.5. Споделящият данни субект трябва да предизвести получателя на данни поне (*посочете разумен срок*) преди промяната да влезе в сила.

Може да е достатъчен по-кратък срок на предизвестие:

а) когато промяната не въздейства неблагоприятно върху достъпа до данните и използването им от получателя на данни; или

б) когато такова предизвестие би било невъзможно или неразумно при дадените обстоятелства, например когато се изискват незабавни промени поради току-що открита уязвимост по отношение на сигурността.

Когато промяната въздейства неблагоприятно върху достъпа до данни и използването им от получателя на данни, страните се задължават да работят заедно за смекчаване на това въздействие. Получателят на данни при всички случаи има право да прекрати (съответната част от) договора, без да се дължи обезщетение на споделящия данни субект, независимо от всички други права или средства за защита, които получателят на данните може да има.

5. **Използване на данните и споделяне с трети страни**

5.1. **Използване на данните**

5.1.1. Разрешени цели (*поля, изберете само една опция*)

[ОГРАНИЧАВАЩА ОПЦИЯ] [Получателят на данни може да обработва данните само за целите на: *(посочете разрешените цели)* („разрешени цели“)].

или

[ШИРОКА ОПЦИЯ само за нелични данни] [Получателят на данни може да обработва данните за всяка законна цел („разрешени цели“) [ОПЦИЯ] [различна от (*посочете — напр. да използва получените данни, за да извлече информация за икономическото положение, активите и методите на производство или използването им от споделящия данни субект*)].]

(*ако е приложимо, когато данните съдържат данни от продукт или свързана услуга и споделящият данни субект по настоящия договор е получил достъп до тях в съответствие с член 4 или член 5 от Акта за данните в качеството си на ползвател или получател на данни*) При всички случаи получателят на данни не трябва да използва данните, които получава, за да разработва продукт, който да се конкурира с продукта, от който произхождат данните.

Когато се договарят за разрешените цели, страните следва да вземат предвид всички ограничения, произтичащи от приложимото право или договорните им задължения към трети страни. Например, ако данните са данни от продукта, съгласно определението в Акта за данните, и ако споделящият данни субект е ползвател на продукта или получател на данни по смисъла на Акта за данните, той следва да спазва забраната за разработване на конкурентен продукт, предвидена в членове 4, параграф 10 и 6, параграф 2, буква д) от Акта за данните. Ако споделящият данни субект е ползвател от този вид и се е споразумял с държателя на данни за специфични ограничения върху своите законни права съгласно Акта за данните, настоящият договор следва да е в съответствие с тези ограничения.

5.1.2. Разрешени операции с данните (*поля, изберете само една опция*)

[ОГРАНИЧАВАЩА ОПЦИЯ] [Получателят на данни може да извършва единствено следните операции с данните: (*посочете разрешени операции, например осъществяване на достъп и копиране на данни за създаване на обобщена статистика във връзка с разрешените цели*) („разрешени операции“).]

или

[ШИРОКА ОПЦИЯ само за нелични данни] [Получателят на данни може да извършва с данните всяка законна операция („разрешени операции“) [ОПЦИЯ] [различна от (*посочете — например стопанисване или по друг начин прехвърляне или предоставяне на достъп до данни извън Европейския съюз или опит за идентифициране на субектите на данните*)]

(*ако е приложимо, когато данните съдържат данни от продукт или свързана услуга и споделящият данните субект по силата на настоящия договор е получил достъп до тях в съответствие с член 4 или 5 от Регламент (ЕС) 2023/2854 в качеството си на ползвател или получател на данни*) При всички случаи получателят на данни не трябва да използва данните, които получава, по начин, който влияе неблагоприятно върху сигурността на продукта или свързана услуга.]

5.1.3. Освен това получателят на данни се задължава да не извършва следните действия с цел получаване на данни:

а) да предоставя невярна информация на споделящия данни субект;

б) да използва подвеждане или принуда;

в) да злоупотребява с пропуски или да експлоатира уязвимости в техническата инфраструктура на субекта, споделящ данни, предназначена да защитава данните.

5.1.4. Правото да използва данните в съответствие с настоящата клауза се предоставя на получателя на данни *(посочете: завинаги/за срока на действие на договора/за срок от (посочете))*.

5.1.5. (Ако е приложимо в случай на извличане на данните от/прехвърляне на данните към получателя на данни и ако страните се споразумеят за ограничение във времето на използване на данните) При прекратяване или изтичане на правото да използва данните получателят на данни се задължава да изтрие окончателно данните (включително всяко копие или резервно копие) и да гарантира, че всички трети страни, на които данните са били разкрити, ще ги изтрият окончателно. Получателят на данни предоставя писмено удостоверение за такова изтриване по искане на споделящия данни субект без ненужно забавяне.

5.2. **Споделяне на данни с трети страни**

5.2.1. Получателят на данни не споделя или прехвърля каквито и да е данни на трети страни, независимо дали са в идентифицирана, анонимизирана, псевдонимизирана или агрегирана форма [ОПЦИЯ] [но получателят на данни може да споделя данните единствено за следния вид използване на данните: *(посочете)*. Третата страна не споделя или прехвърля допълнително каквито и да е данни, [OPTION] [освен за следното използване на данните: *(посочете)*]].

5.2.2. (ако е приложимо, когато данните съдържат данни от продукт или свързана услуга и споделящият данни субект по силата на настоящия договор е получил достъп до тях в съответствие с член 4 или 5 от Акта за данните в качеството си на ползвател или получател на данни) Получателят на данни не трябва да предоставя данните, които получава, на предприятие, определено като контролиращо достъпа предприятие съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2022/1925 (Акт за цифровите пазари).

5.2.3. Когато на получателя на данни е разрешено да предоставя данни на трета страна въз основа на настоящия договор, получателят на данни трябва да:

а) [ОПЦИЯ] [информира споделящия данни субект за факта, че данните ще бъдат предоставени на трета страна, да посочи въпросните данни и да предостави на споделящия данни субект самоличността и данните за контакт на третата страна;]

б) предприеме подходящи договорни, технически и организационни мерки, за да гарантира, че третата страна спазва същите или равностойни по същество задължения, които възникват за получателя на данни по силата на настоящия договор. Това включва по-конкретно задълженията на получателя на данни:

i) да гарантира, че третата страна прилага поне същите мерки за сигурност и задължения, договорени от получателя на данните съгласно клаузата „Мерки за сигурност“; както и

ii) да гарантира, че третата страна използва данните изключително по начин, който е съвместим с клауза 5.1 относно използването на данните; както и

iii) [ОПЦИЯ] [да гарантира, че субектът, споделящ данни, разполага с поне същите средства за защита срещу третата страна във връзка с неразрешено използване или разкриване на данни, както срещу получателя на данни съгласно настоящия договор; както и]

iv) *(приложимо, ако третата страна има право да предоставя данните на други страни в съответствие с клауза 5.2.1)* [да изисква от третата страна да гарантира, че всички допълнителни трети страни, получаващи данните, спазват задълженията, посочени в настоящия договор].

5.2.4. Независимо от клаузи 5.2.1—5.2.3 получателят на данни може да използва услуги за обработка, например услуги в облак (включително инфраструктура като услуга, платформа като услуга и софтуер като услуга), хостинг услуги или подобни услуги, за да използва данните съгласно договореното в клаузи 5.1.1 и 5.2.1, за своя сметка и на своя отговорност. Третите страни могат също да използват такива услуги, за да използват данните, както е договорено съгласно клауза 5.2.1, за своя сметка и на своя отговорност.

6. **(ако данните са защитени като търговски тайни) Търговски тайни**

Относно търговските тайни:

Търговските тайни представляват поверителна информация, която предоставя конкурентно предимство на дадено дружество.

Съгласно член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/943 понятието „търговска тайна“ означава информация, която отговаря на три изисквания: а) да бъде тайна в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация; б) да има търговска стойност поради това, че е тайна; и в) да е била предмет на обосновани при дадените обстоятелства действия от страна на законно контролиращото информацията лице с цел запазването ѝ в тайна.

„Притежател на търговска тайна“ означава всяко физическо или юридическо лице, законно контролиращо такава търговска тайна.

По отношение на данните споделящият данни субект има право на защита на търговската тайна, особено когато цифровата информация обхваща:

— техническа информация (технология на продукта, данни от научноизследователска и развойна дейност, ноу-хау относно процесите, непатентовани технологии…);

— търговска информация (пазарни стратегии, финансова информация…).

Следователно, по отношение на цифровата информация, споделящият данни субект трябва да идентифицира потенциална търговска тайна. За повече информация относно търговските тайни в цифровия сектор вижте ръководството на СОИС за търговски тайни и иновации:

https://www.wipo.int/web-publications/wipo-guide-to-trade-secrets-and-innovation/en/part-vii-trade-secrets-and-digital-objects.html

Ограниченият достъп за други, криптирането или споразуменията за неразкриване на информация биха били методи за запазване на тайната на данните, като по този начин се дава възможност за защита на търговската тайна.

Какво да предприемете с търговските тайни?

Ако споделящият данни субект идентифицира определени търговски тайни като част от споделянето на данни съгласно договора, той не е задължен да споделя тези данни, за разлика от посоченото в член 4, параграф 6 и член 5, параграф 9 от Акта за данните.

Ако споделящият данни субект реши да сподели такива данни, той може да определи и договори с получателя на данни изисквания като условие за споделяне на данни, защитени като търговски тайни, като например предприемане на някои допълнителни технически и организационни мерки за запазване на поверителността. Споделящият данни субект и получателят на данни следва да включат всички подробности за данните, които са защитени като търговски тайни, в **допълнение 2** като част от договора.

6.1. **Приложимост на договореностите за търговска тайна**

6.1.1. Защитните мерки, както и свързаните с тях права, договорени по-долу, се прилагат изключително за включени в данните, които ще бъдат предоставени от споделящия данни субект на получателя на данни, данни или метаданни, които са защитени като търговски тайни (съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/943) относно търговските тайни), държани от държателя на данни или друг притежател на търговска тайна (съгласно определението в член 2, точка 2 от посочената директива).

6.1.2. Данните, защитени като търговски тайни, и самоличността на притежателя на търговската тайна са посочени в **допълнение 2**.

6.1.3. Задълженията, посочени в клаузи 6.2 и 6.3, остават в сила след прекратяване на договора, освен ако страните не се договорят за друго.

6.2. **Защитни мерки, които да бъдат предприети от получателя на данни**

Получателят на данни прилага защитните мерки, посочени в **допълнение 4** (наричани по-нататък: „мерки за защита, предприети от получателя на данни“).

Страните следва да включат всички подробности относно мерките за защита в **допълнение 4**. Мерките могат да бъдат както с технически характер (напр. криптиране, защитни стени, разделено съхранение и др.), така и с организационен (напр. вътрешно управление, подходящо управление на самоличността и контрол на достъпа, включване на доверена трета страна).

Тъй като мерките трябва да бъдат пропорционални, тяхното съдържание ще варира в зависимост от естеството на търговските тайни. Мерките ще зависят също и от това дали i) ще бъде предоставен достъп до мястото, където се съхраняват данните, или ii) данните ще бъдат изцяло прехвърлени на получателя на данни. В първия случай държателят на данни има по-висока степен на контрол и може сам да прилага част от защитните мерки, докато получателят на данни може да е с по-ниско ниво за използване на данните. В който и да е случай и двете страни ще трябва да са насочени към постигане на желаното въздействие на договора.

6.3. **Защитни мерки, предприети от притежателя на търговска тайна**

6.3.1. Споделящия данни субект може да приложи мерките, договорени в допълнение 4, за да запази поверителността на данните, защитени като търговски тайни (наричани по-нататък: „мерки за защита, предприети от споделящия данни субект“).

6.3.2. Субектът, споделящ данни, може също да добавя едностранно подходящи технически и организационни мерки за защита, ако не въздействат неблагоприятно върху достъпа и използването на данните от страна на получателя на данни по настоящия договор.

6.3.3. Получателят на данни се задължава да не променя или премахва мерките за защита, предприети от споделящия данни субект, нито мерките, предприети в съответствие с клауза 6.3.2, освен ако страните не са се договорили за друго.

6.4. **Идентифицирани трети страни — притежатели на търговски тайни**

6.4.1. Споделящият данни субект заявява пред получателя на данни, че има всички свързани права от всяка трета страна — притежател на търговска тайна, за да сключи настоящия договор относно данните, защитени като търговски тайни.

6.4.2. Мерките за защита, предприети от получателя на данни, и мерките за защита, предприети от споделящия данни субект, отразяват договорните задължения на споделящия данни субект спрямо първоначалния държател на данни. В случай че тези задължения от страна на споделящия данни субект спрямо първоначалния държател на данни се променят, получателят на данни се задължава да спазва всички нови мерки, договорени между споделящия данни субект и първоначалния държател на данни.

7. **Права върху интелектуалната собственост**

„Права върху интелектуална собственост“ означава авторско право (включително авторски права („droit d'auteur“), права върху компютърен софтуер и други сродни права), права върху дизайни (включително регистрирани дизайни и права върху дизайни), търговски марки, марки за услуги, търговски имена или наименование на предприятието, имена на марки, имена на домейни и URL адреси, права върху търговски тайни, ноу-хау и поверителна и неразкрита информация (като изобретения, независимо дали могат да бъдат патентовани, или не), права върху лога и патенти, права sui generis върху бази данни и всякакви подобни права, признати съгласно приложимото законодателство.

Данните в обхвата на настоящия договор и разрешеното им използване от получателя на данни трябва да бъдат регулирани от настоящия договор, за да се защитят правата върху интелектуална собственост на споделящия данни субект, трети страни или нововъзникващите права върху интелектуална собственост на получателя на данни. Относно споделянето на данни най-важните права на интелектуална собственост, които трябва да бъдат взети предвид, когато се сключва договор, са правата sui generis на Директивата за базите данни и авторското право.

Право sui generis:

Съгласно член 43 от Акта за данните *правото sui generis, предвидено в член 7 от Директива 96/9/ЕО, не се прилага, когато данните са получени или генерирани от свързан продукт или от свързана услуга, попадащи в обхвата на настоящия регламент, по-специално във връзка с членове 4 и 5 от него*. Обаче *Това не засяга възможното прилагане на правото sui generis съгласно член 7 от Директива 96/9/ЕО за бази данни, съдържащи данни, които попадат извън обхвата на настоящия регламент, при условие че са изпълнени изискванията за защита съгласно параграф 1 от посочения член* (съображение 112).

Правото *sui generis* от Директивата за бази данни защитава създателя на базата данни, тъй като това е лицето, което е направило значителни инвестиции по отношение на качеството или количеството за придобиването, проверката или представянето на нейното съдържание. Създателят може да забрани извличането и повторното използване на цялото или на съществена част от съдържанието, оценена качествено и/или количествено, на тази база данни. Отделните произведения или елементи от данни в базата данни, ако са оригинални, могат да бъдат защитени отделно с авторско право, въпреки че тази защита е различна от защитата, предоставена от Директивата за базите данни.

Авторско право:

Авторското право е форма на защита на интелектуалната собственост, предоставена от закона на създателите на оригинални авторски произведения. Тази защита обхваща широк спектър от произведения, включително потенциално архитектурата на база данни. Забележка: Защитата на авторските права не е напълно хармонизирана и следователно може да се различава между отделните държавите членки.

Патенти:

Споделянето на данни и използването им може да доведе до изобретения, тъй като те вдъхновяват нови идеи, оптимизират съществуващите технологии и ускоряват развитието на иновативни решения. Изобретения от техническо естество, които са нови и включват изобретателски стъпки, които могат да бъдат използвани в дадена индустрия, могат да бъдат патентовани. Затова страните следва да регулират изобретенията, както и кой има право да се възползва от тези подлежащи на патентоване резултати.

7.1. **Предходни права върху интелектуална собственост**

7.1.1. Освен ако изрично не е предвидено друго в договора, всяка от страните запазва собствеността върху всички права върху интелектуална собственост, притежавани от страните или предадени им с лиценз от трети страни, преди или напълно независимо от изпълнението на договора, включително всички изменения и/или подобрения в него („предварително съществуващи елементи“). При никакви обстоятелства не може да се счита, че договорът предоставя на която и да е от страните право на интелектуална собственост върху предварително съществуващите елементи на другата страна, освен ако изрично не е предвидено друго в договор.

7.1.2. *(приложимо, ако данните са обхванати от права върху интелектуална собственост)* Споделящият данни субект предоставя на получателя на данни за срока на договора лиценз, подлежащ на заплащане на възнаграждение (напр. лицензионни такси), който обхваща следните характеристики: (*моля уточнете — напр. в световен мащаб, неизключително, непрехвърляемо*, включително правото на (*моля уточнете — напр. използване, копиране, изменение, подобрение, поддържане*) на данните, които биха били обхванати от право върху интелектуална собственост, единствено до степента, в която е необходимо, съгласно договора. Подлицензирането на подизпълнители на получателя на данни е разрешено само за целите на подизпълнението и до степента, в която те не са несъвместими с разпоредбите на настоящия договор.

7.2. **Права върху интелектуална собственост върху резултатите**

7.2.1. В случай че използването на данните от получателя на данни по настоящия договор генерира материални работни продукти, които могат да бъдат защитени от права върху интелектуална собственост („резултати“), с настоящото се съгласява, че:

7.2.2. [ОПЦИЯ 1] [получателят на данни става единствен собственик на всички права върху интелектуална собственост, свързани с резултатите; само получателят на данни може, по своя преценка, да регистрира или да придобие такова право на интелектуална собственост;

7.2.3. [ОПЦИЯ 2] [на страните ще се полагат съвместни и равностойни права върху интелектуалната собственост върху резултатите и сключват отделен договор, описващ условията за упражняване на тези права;

7.2.4. [ОПЦИЯ 3] [получателят на данни се съгласява в рамките на необходимото да прехвърли на споделящия данни субект пълната законна и ефективна собственост върху резултатите и всички права върху интелектуалната собственост върху тях на изключителна основа срещу възнаграждение, което ще бъде допълнително договорено между страните, в световен мащаб, за целия срок на правата върху интелектуалната собственост.

7.2.5. Освен това страните се съгласяват, че допълнителни лицензи за резултатите се предоставят, както следва:

[ОПЦИЯ] [(*посочете страната, която не притежава права върху интелектуална собственост за резултатите*) с настоящото предоставя на (*посочете притежателя на права върху интелектуална собственост за резултатите*) за срока на закрила на правата върху интелектуална собственост изцяло платен в световен мащаб, неизключителен, непрехвърляем лиценз за използване, копиране, модифициране, подобряване и поддържане на неговите предварително съществуващи елементи единствено до степента, необходима за упражняване на правата му върху резултатите по настоящата клауза.]

[ОПЦИЯ] [(*посочете притежателя на права върху интелектуална собственост за резултатите*) с настоящото предоставя на (*посочете страната, която не притежава права върху интелектуална собственост за резултатите*) за срока на закрила на правата върху интелектуална собственост изцяло платен в световен мащаб, неизключителен, непрехвърляем лиценз за използване, копиране, модифициране, подобряване и поддържане на резултатите изключително за следните цели: (*попълнете приложимото*).]

8. **Възнаграждение за предоставяне на достъп до данни**

Страните могат в самия договор или в отделно допълнение да определят подробности относно възнаграждението, включително разходи за конфигуриране на API (използван за споделяне на данните) или други разходи, свързани с улесняване на споделянето на данни, включително всякакви авторски възнаграждения или лицензионни такси, в зависимост от случая. Страните следва да се споразумеят най-малко за следното: размера на дължимото възнаграждение и съответната валута; срок, в който се дължи възнаграждението; и процедурите за плащане.

Може да се споразумеят за допълнително възнаграждение, когато е приложимо, за допълнителни услуги, които ще подлежат на допълнително таксуване.

Страните се съгласяват, че получателят на данни ще възнагради споделящия данни субект, както следва: *(попълнете подходящото)*

Страните следва да се споразумеят най-малко за следното: размера на дължимото възнаграждение и съответната валута; срока, в който се дължи плащане; и процедурите за плащане.

9. **Дата на влизане в сила, срок на действие на договора и прекратяване**

9.1. **Дата на влизане в сила и срок на действие**

9.1.1. Настоящият договор [ОПЦИЯ 1] [влиза в сила незабавно] [ОПЦИЯ 2] [влиза в сила от *(посочете дата)*].

9.1.2. [ОПЦИЯ] [Настоящият договор се сключва за [ОПЦИЯ 1] [неопределен срок] [ОПЦИЯ 2] [фиксиран срок от (*посочете*)], при спазване на всички основания за изтичане на срока или прекратяване съгласно настоящия договор.]

9.1.3. [ОПЦИЯ] [Споделящият данни субект трябва да започне да предоставя данните на получателя на данни [ОПЦИЯ 1] без неоснователно забавяне след влизане в сила на договора. [ОПЦИЯ 2] на (*посочете дата и, когато е приложимо, допълнителна информация относно срока*).]

Ако искането е за еднократно предоставяне на данни, достатъчно е да се договори датата на влизане в сила в клауза 9.1.1. Ако искането е за продължително предоставяне на данни, страните ще трябва да се споразумеят за срока на действие на договора и да изберат или първата, или втората опция в клауза 9.1.2.

9.2. **Прекратяване за удобство**

9.2.1. Получателят на данни може да прекрати договора по всяко време от срока на договора, като представи на субекта, споделящ данни, предизвестие от (*въведете срок*).

9.2.2. [ОПЦИЯ] Когато получателят на данни прекрати договора по клауза 9.3.1 преди *(въведете дата или минимален срок на договора)*, трябва да предостави компенсация на споделящия данни субект за разходите, направени от него за предоставяне на информацията, включително, когато е приложимо, за предоставяне на допълнителна поддръжка, както следва: *(посочете)*

Може да има случаи, в които споделящият данни субект прави разходи, когато предоставя данните на получателя на данни, например чрез адаптиране на цифровата си инфраструктура,очаквайки че тези разходи ще бъдат амортизирани с течение на времето.

В такъв случай споделящият данни субект може да искат да се увери, че ще получи обезщетение от получателя на данни.

9.3. **Последици от изтичането на срока или прекратяването**

9.3.1. Изтичането на срока на договора или прекратяването на настоящия договор освобождава и двете страни от задължението им да извършват и получават бъдещи действия, но не засяга правата и задълженията, възникнали до момента на прекратяването.

Изтичането на срока или прекратяването не засяга никоя от разпоредбите на настоящия договор за уреждане на спорове по клауза 11.6 или която и да е друга разпоредба, която е в сила дори след прекратяване на договора.

9.3.2. [ОПЦИЯ 1] [Субектът, споделящ данни, трябва да предприеме подходящи мерки за подкрепа при излизане, каквито получателят на данни може разумно да очаква.] [ОПЦИЯ 2] [Субектът, споделящ данни, трябва да предприеме следните мерки за подкрепа при излизане: (посочете).]

Страните може да обмислят дали получателят на данни се нуждае от мерки за подкрепа при излизане.

Това ще е от значение, ако например на получателя на данни е било разрешено да извлича данни от носител, контролиран от споделящия данни субект, но все още не е извлякъл данните, тъй като не е очаквал договорът да бъде прекратен.

10. **Средства за правна защита при нарушение на договора**

10.1. **Случаи на неизпълнение**

10.1.1. Неизпълнение на задължение е съществено, ако:

а) неизпълнението лишава другата страна в значителна степен от това, което е имала право да очаква по настоящия договор, освен ако неизправната страна не е предвидила и не е могла разумно да предвиди този резултат; или

б) от обстоятелствата е ясно, че не може да се разчита на бъдещо изпълнение от неизправната страна.

10.1.2. Неизпълнение от някоя от страните се оправдава, ако се дължи на пречка извън нейния контрол и ако от тази страна не е могло разумно да се очаква да вземе предвид пречката към момента на сключване на настоящия договор или да избегне или преодолее пречката или нейните последици.

Когато пречката е временна, оправдаването неизпълнението на страната има действие за периода, през който пречката съществува. Ако обаче забавянето представлява съществено неизпълнение, другата страна може да го третира като такова.

Неизправната страна трябва да гарантира, че другата страна е получила уведомление за пречката и за нейното въздействие върху способността ѝ своевременно да изпълни задълженията си, след като неизправната страна е узнала или е можело разумно да се очаква да е узнала за тези обстоятелства. Другата страна има право на обезщетение за икономически вреди, произтичащи от неполучаването на такова уведомление.

10.2. **Средства за правна защита при нарушение**

10.2.1. В случай на неизпълнение от някоя от страните, другата страна разполага със средствата за правна защита, изброени в следващите клаузи, без да се засягат средствата за правна защита, предвидени в приложимото право.

10.2.2. Средства за правна защита, които не са несъвместими, могат да се прилагат едновременно.

10.2.3. Една страна не може да прибягва до средство за защита, доколкото тя причинява неизпълнение от другата страна, например когато недостатък в собствената ѝ инфраструктура за данни не е позволил на другата страна да изпълни надлежно задълженията си. Също така страна не може да се позовава на иск за обезщетение за вреди, доколкото е могла да намали вредите чрез предприемане на разумни стъпки.

10.2.4. Засегнатата страна може:

а) да прекрати настоящия договор с незабавно действие без неустойка, като връчи предизвестие на другата страна, ако:

i) неизпълнението от другата страна е съществено неизпълнение; или

ii) в случай на неизпълнение, което не е съществено, засегнатата страна е отправила предизвестие, с което изисква неизпълнението да бъде отстранено без ненужно забавяне, а другата страна не е направила това.

б) да претендира за обезщетение за икономически вреди, причинени от неизпълнението на другата страна, което не е оправдано по клауза 10.1.2; неизправната страна носи отговорност само за вреди, които е предвидила или е можело разумно да се очаква да предвиди към момента на сключване на настоящия договор като вероятна последица от нейното неизпълнение, освен ако неизпълнението е било умишлено или вследствие на груба небрежност;

в) да поиска от неизправната страна да изпълни без неоснователно забавяне задълженията си по настоящия договор, освен ако това би било незаконно или невъзможно или конкретното изпълнение би довело до разходи за неизправната страна, които са несъразмерни с ползата, която другата страна би получила.

10.2.5. [ОПЦИЯ] [Когато някоя от страните не изпълни задълженията си по настоящия договор, тя във всички случаи заплаща неустойките, посочени подробно в допълнение 5, които страните считат за обезщетение по смисъла на клауза 10.2.4, буква б). Неизправната страна има право да поиска намаляване на неустойката до разумен размер, когато може да докаже, че неустойката е прекомерна спрямо вредата, произтичаща от неизпълнението.]

11. **Общи разпоредби**

11.1. **Поверителност**

11.1.1. Следната информация трябва да се счита за поверителна:

а) информация, която се отнася до търговски тайни, финансово състояние или друг аспект, свързан с дейността на някоя от страните, освен ако другата страна не е направила тази информация публично достояние;

б) информация, спрямо която се определя основата за изчисляване на разумната компенсация;

в) информация, която се отнася до трета страна, освен ако тя вече не е направили тази информация обществено достояние.

11.1.2. Двете страни се съгласяват да предприемат всички разумни мерки за сигурно съхранение и запазване в пълна поверителност на информацията, посочена в клауза 11.1.1., и да не разкриват или предоставят такава информация на трети страни, освен ако:

а) една от страните има правно задължение да оповестява или предоставя съответната информация; или

б) е необходимо една от страните да оповести или предостави съответната информация, за да изпълни задълженията си по настоящия договор; или

в) едната от страните е получила предварително съгласие от другата страна или от страната, която предоставя поверителната информация или е засегната от нейното разкриване.

11.1.3. Тези задължения за поверителност остават приложими след прекратяване на договора за срок от *(посочете срока)*.

11.1.4. Тези задължения за поверителност не премахват по-строги задължения съгласно i) Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД), ii) разпоредбите за изпълнение на Директива 2002/58/ЕО или Директива (ЕС) 2016/943 или iii) друг закон на ЕС или на държава членка.

11.2. **Средства за комуникация**

Всяко уведомление или друга комуникация, която е изисквана или позволена по настоящия договор, трябва да бъде в писмена форма и може да бъде предадена на ръка, изпратена с предплатена поща или предадена по електронен път, включително имейл, при условие че подателят запази доказателство за изпращане на адресите, посочени по-долу:

Страна	Лице за контакт	Електронна поща	Телефонен номер	Адрес
Ползвател	[име]/[длъжност]	[електронна поща]	[телефон]	[адрес]
Получател на данни	[име]/[длъжност]	[електронна поща]	[телефон]	[адрес]

Всички такива уведомления и комуникации ще се считат за получени:

а) ако са предадени на ръка, от датата на предаване;

б) ако са изпратени с предплатена поща, на третия работен ден след изпращането;

в) ако са изпратени по електронен път, на датата на предаване, при условие че подателят не е получил съобщение за грешка, указващо, че доставката е била неуспешна.

11.3. **Целият договор, поправките и делимостта му**

11.3.1. Настоящият договор (заедно с неговите допълнения, посочени в договора) представлява целия договор между страните по отношение на предмета на настоящия договор и замества всички предходни договори или споразумения и разбирателства между страните, устни или писмени, по отношение на предмета на настоящия договор.

11.3.2. Изменения на настоящия договор ще са валидни само ако са договорени между страните в писмен вид, включително в електронен формат.

11.3.3. Ако се установи, че някоя от разпоредбите на настоящия договор е нищожна, недействителна, унищожима или неизпълняема по каквато и да е причина и ако тази разпоредба може да бъде отделена от останалите клаузи на договора, останалите разпоредби няма да бъдат засегнати и ще останат валидни и приложими, освен ако разпоредбата не може да бъде отделена от останалите разпоредби в настоящия договор. Всички произтичащи от това пропуски или неясноти в настоящия договор трябва да се разглеждат в съответствие с клауза 11.5.

11.4. **Приложимо право**

Настоящият договор се урежда от правото на *(посочете държавата членка)*.

11.5. **Тълкуване**

11.5.1. Всички разпоредби в настоящия договор трябва да се тълкуват така, че да са в съответствие с правото на Съюза или националното законодателство, прието в съответствие с правото на Съюза, както и с всяко приложимо национално право, което е съвместимо с правото на Съюза и което не може да бъде предмет на дерогация по силата на споразумение.

11.5.2. Ако даден пропуск или неяснота в настоящия договор не може да бъде разрешена по начина, посочен в клауза 11.5.1, настоящият договор трябва да се тълкува в контекста на правилата за тълкуване, предвидени от приложимото право (вж. клауза 11.4).

11.6. **Уреждане на спорове**

11.6.1. Страните се съгласяват да положат максимални усилия за решаване на споровете по взаимно съгласие и, преди да отнесат случая пред съд или правораздавателен орган, да отнесат спора си до [посочете наименованието и данните за контакт на конкретен орган за уреждане на спорове].

11.6.2. [ОПЦИЯ] [Съдилищата на (*посочете държавите членки*) ще имат изключителна компетентност да разглеждат делото, свързано с настоящия договор.]

Допълнение 1 съдържа описание на данните

[изготвя се от страните]

Допълнение 2 съдържа допълнителна подробна информация относно данните, обхванати от режим, при който се изискват специфични мерки

[изготвя се от страните]

Допълнение 3 съдържа подробна информация относно личните данни и съответните задължения на страните

[изготвя се от страните]

Допълнение 4 съдържа приложимите мерки за сигурност за споделянето на данни

[изготвя се от страните]

[ОПЦИЯ] Допълнение 5 съдържа подробна информация за неустойките

[изготвя се от страните]

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

СТАНДАРТНИ ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

относно смяна на доставчика и излизане

Основните цели на Регламент (ЕС) 2023/2854 (наричан по-долу „Акт за данните“) във връзка със смяната на доставчика на услуги в облак включват даване на възможност на клиентите на услуги за обработка на данни (услуги за изчисления в облак и периферни услуги): i) да преминават от един доставчик към друг доставчик, който предлага същия вид услуга, ii) да преминават към локална инфраструктура за ИКТ; или iii) да използват няколко услуги от различни доставчици едновременно. Затова в Акта за данните са определени правата и задълженията на доставчиците и клиентите във връзка с този процес. В този контекст клиентите също следва да оценят своите цели, свързани със смяната на доставчика, и по-конкретно специфичните нужди, допълнителните разходи и времето. Изпращащият доставчик, клиентът и приемащият доставчик си сътрудничат добросъвестно, за да направят процеса на смяна на доставчика ефективен, да позволят навременното прехвърляне на данни и да поддържат непрекъснатостта на услугата за обработка на данни (член 27 от Акта за данните).

Настоящите стандартни договорни клаузи (СДК) превръщат новите права и задължения, въведени с Акта за данните по отношение на процеса на смяна на доставчика и излизане, в договорни клаузи. Актът за данните изисква доставчиците да предоставят на клиентите писмен договор, в който се определят условията за процеса на смяна на доставчика. В договора трябва също да се посочат сроковете за смяна на доставчика (максимален преходен период от 30 дни) и подробна информация за всички свързани с това разходи (включително санкции за предсрочно прекратяване, стандартни такси за услуги (член 29, параграф 4 от Акта за данните и такси за прехвърляне на данни). Съществуват и задължения, свързани със самия процес на смяна на доставчика, които следва да бъдат посочени в договора: предоставяне на разумно съдействие на клиента (и на третите страни, упълномощени от клиента), поддържане на непрекъснатост на дейността и гарантиране на високо ниво на сигурност по време на целия процес на смяна на доставчика.

Такси за смяна на доставчика

Съгласно член 29 от Акта за данните доставчик може да налага такси за смяна на доставчика до 12 януари 2027 г., но те не могат да надвишават разходите, направени от доставчика, които са пряко свързани с процеса на смяна на доставчика. За смяна на доставчика след 12 януари 2027 г. доставчикът няма право да налага такси за смяна на доставчика. Таксите за смяна на доставчика включват такси за прехвърляне на данни и други разходи за дейности, които доставчикът е длъжен да извърши като част от процеса на смяна на доставчика. Това включва например разходи за използването на автоматизирани инструменти за смяна на доставчика или инструменти за тестване, когато те се използват от доставчика, за да изпълни задълженията си съгласно Акта за данните.

Когато услуга за обработка на данни се използва успоредно с друга услуга за обработка на данни, доставчиците могат — дори след 12 януари 2027 г. — да продължат да прехвърлят разходи, направени за прехвърляне на данни, върху клиента (член 34 от Акта за данните).

Докато в Акта за данните „такси за смяна на доставчика“ се определят като такси, *налагани на клиента от доставчик на услуги за обработка на данни за действията, изисквани съгласно настоящия регламент за преминаване към системата на друг доставчик или към локална инфраструктура за ИКТ* […], в член 25, параграф 2, буква а), точка i) от Акта за данните също така се посочва, че доставчикът трябва да *предоставя разумно съдействие на клиента и на третите страни, упълномощени от клиента, в процеса на смяна на доставчика*. Всички такси, свързани с предоставянето на това „разумно съдействие“ следва да се премахнат с течение на времето, както е посочено в член 29.

В Акта за данните се посочват случаи, при които стандартният подход е невъзможен:

— член 29, параграф 5: *Когато е целесъобразно, доставчиците на услуги за обработка на данни предоставят на клиент информация за услугите за обработка на данни, които включват изключително сложна или скъпоструваща смяна на доставчика или за които смяната не е възможна без значителна намеса в данните, цифровите активи или архитектурата на услугите*

— и член 29, параграф 6: *Когато е приложимо, доставчиците... правят информацията... публично достъпна.*

Към настоящия документ са приложени и други стандартни договорни клаузи, препоръчани от Комисията, които обхващат специфични теми, различни от смяна на доставчика и излизане. Страните се насърчават да обмислят използването и на тези други клаузи, тъй като те са разработени така, че да са съгласувани и да се подсилват взаимно.

Специален режим

Подходящо е да се отбележи, че в член 31 от Акта за данните се предвиждат някои изключения от определени задължения, предвидени в СДК за смяна на доставчика и излизане. Например прилага се специален режим за смяна на доставчика на услуга за обработка на данни, ако:

а) повечето от основните характеристики на услугата за обработка на данни са специално разработени за специфичните нужди на отделен клиент ИЛИ всички компоненти са разработени за целите на отделен клиент; и

б) тези услуги за обработка на данни не се предлагат в големи търговски мащаби чрез каталога за услуги на доставчика; както и
в) когато доставчикът надлежно е уведомил клиента, че задълженията за смяна на доставчика не се прилагат за тази конкретна услуга.

В зависимост от конкретното изключение някои правни задължения може да не се прилагат. Зависи обаче от клиента и доставчика дали ще се споразумеят да включат тези клаузи в споразумението си. Въпреки че настоящите стандартни договорни клаузи не са изготвени, за да обхващат подобни ситуации, те все пак могат да послужат като източник на идеи за страните по споразумение/договор относно такива услуги.

Доставчикът следва да информира потенциалните клиенти достатъчно време преди сключването на споразумение относно конкретни услуги, за които се прилага специалният режим, предвиден в член 31 от Акта за данните.

Нищо не възпрепятства доставчика в крайна сметка да започне да предлага такива услуги в големи мащаби, като в този случай той ще трябва да спазва всички задължения, отнасящи се до смяната на доставчика, предвидени в Акта за данните.

Подходи към смяната на доставчика

Все по-голям брой доставчици предлагат инструменти за самостоятелна смяна на доставчика както за постъпване на данни, когато клиентите започнат да използват услуга, така и за прехвърляне на данни, когато клиентите спрат да използват услуга и преминат към локална система или към нов (приемащ) доставчик. За някои услуги за обработка на данни може да няма такива инструменти или те може да не позволяват пълна смяна на доставчика.

В настоящите стандартни договорни клаузи са предвидени два подхода за планиране и изпълнение на процеса на смяна на доставчика:
а) смяна на доставчика въз основа на план за смяна на доставчика и излизане (опция А); и
б) смяна на доставчика с помощта на автоматизирани инструменти (опция Б).

Опциите могат да се комбинират. Например в **допълнение 1** „План за смяна на доставчика и излизане“ страните могат също да предвидят използването на автоматизирани инструменти, които могат да се прилагат за някои видове услуги или някои данни.

И при двата подхода доставчиците са задължени да премахнат пречките пред ефективната смяна на доставчика, както е предвидено в Регламент (ЕС) 2023/2854, съгласно който доставчиците *предоставят на клиента: информация относно наличните процедури за смяна на доставчика и пренасяне към услугата за обработка на данни, включително информация за наличните методи и формати за смяна на доставчика и пренасяне, както и за ограниченията и техническите лимити, които са известни на доставчика на услуги за обработка на данни* (член 26, буква а); а *[и]зпращащият доставчик на услуги за обработка на данни улеснява процеса на смяна на доставчика чрез предоставяне на възможности, подходяща информация, документация, техническа помощ и когато е целесъобразно, необходимите инструменти* (член 30).

Важно е също да се отбележи, че от доставчика не се очаква да споделя или изброява каквито и да е данни, специфични за вътрешното функциониране на услугата за обработка на данни на доставчика, когато съществува риск от нарушаване на търговските тайни на доставчика. Съгласно договорните задължения, посочени в член 25, параграф 2, буква е) доставчикът е длъжен да предостави само изчерпателна спецификация на категориите данни от този вид.

СДК приложими ли са за всички модели на услуги в облак (напр. за договори за „инфраструктура като услуга“ (IaaS), „платформа като услуга“ (PaaS) и „софтуер като услуга“ (SaaS)?

Настоящите СДК са приложими за всички видове модели на договори за услуги в облак, когато въпросната услуга в облак отговаря на определението за услуга за обработка на данни в член 2, точка 8. Съгласно този член „услуга за обработка на данни“ е „цифрова услуга, предоставяна на клиент, даваща възможност за повсеместен мрежови достъп при поискване до споделен набор от подлежащи на конфигуриране, променливи по мащаб и еластични изчислителни ресурси с централизиран, разпределен или силно разпределен характер, които могат да се предоставят и използват по бърз начин с минимални управленски усилия или с минимално взаимодействие с доставчика на услуги“. Следователно разпоредбите на Акта за данните се прилагат за видовете услуги, които имат характеристиките, изброени в определението за услуги за обработка на данни:

— дават възможност за достъп до изчислителни ресурси, включително мрежи, сървъри, хранилища, приложения и услуги;

— дават възможност за мрежови достъп при поискване, което означава, че клиентът може едностранно да предоставя тези изчислителни ресурси, които са достъпни в мрежата и чрез стандартни механизми, например чрез мобилни телефони, лаптопи или работни станции;

— могат да се предоставят и използват по бърз начин с минимални управленски усилия или с минимално взаимодействие с доставчика на услуги, което предполага, че едностранното предоставяне може да се извърши без значителна намеса от страна на доставчика на услуги и може да бъде внедрено бързо, позволявайки на организациите да започнат да използват ресурсите почти веднага;

— еластични са и могат да се предоставят бързо, което означава, че мащабът на решенията може лесно да се промени, за да се отговори на променящите се нужди, и че ползвателите могат да надграждат или намалят търсенето въз основа на своите нужди.

Доставчик, предлаганите от когото услуги притежават тези характеристики, трябва да спазва разпоредбите на Акта за данните, за да позволява смяна на доставчика на услуги за обработка на данни. Това включва например привеждане на договорите за услуги в съответствие с член 25, намаляване и премахване на таксите за смяна на доставчика и прехвърляне на данни съгласно член 29 и спазване на техническите аспекти на смяната на доставчика, определени в член 30. Въпреки това не всички изисквания, наложени за услугите за обработка на данни съгласно Глава VI от Акта за данните, са приложими за SaaS. По-специално концепцията за функционална еквивалентност, установена в член 30, параграф 1, се прилага само за доставчици на IaaS, докато член 30, параграфи 2 и 3 се прилагат за доставчици на PaaS и SaaS. С последните две разпоредби се изисква доставчиците на PaaS и SaaS да предоставят отворени интерфейси и да гарантират съвместимост с отворените спецификации за оперативна съвместимост и хармонизираните стандарти, публикувани в сборник на ЕС.

Член 30 от Акта за данните прави разлика между:
1. IaaS, определени като *услуги за обработка на данни, които се отнасят до променливи по мащаб и еластични изчислителни ресурси, ограничени до инфраструктурни елементи, като сървъри, мрежи и виртуални ресурси, необходими за експлоатацията на инфраструктурата, но които не предоставят достъп до оперативните услуги, софтуер и приложения, които се съхраняват, обработват по друг начин или внедряват на тези инфраструктурни елементи,*

и
2. други видове услуги в облак.

Освен това в съображение 81 от Акта за данните се уточнява, че общото понятие „услуги за обработка на данни“ обхваща значителен брой услуги с много широк спектър от различни цели, функционалности и технически характеристики, като съгласно общото разбиране те попадат в един или повече от трите модела за предоставяне на услуги за обработка на данни, а именно IaaS, PaaS и SaaS.

Капацитет на страните

В член 24 от Акта за данните се пояснява, че *отговорностите на доставчиците на услуги за обработка на данни, определени в членове 23, 25, 29, 30 и 34, се прилагат само за услугите, договорите или търговските практики, предоставяни от изпращащия доставчик на услуги за обработка на данни.*

Наред с други елементи е необходимо познаване на структурата на данните и връзката между тях, за да се определи последователността на операциите за експортиране на данните, които могат да бъдат експортирани. Затова със списъка по-долу се предоставят общи насоки на страните, за да се подпомогне взаимното им разбиране за капацитета на другата страна, който е в основата на различните части от процеса на смяна на доставчика. Списъкът обаче е само ориентировъчен и има важни нюанси, които могат да се различават както между категориите модели на услуги по-долу, така и в рамките на дадена категория, в зависимост от конкретната услуга за обработка на данни. Страните следва да обърнат специално внимание на тези различия.

IaaS

— Клиентът познава структурата на базата данни, която е определил. Доставчикът на IaaS не познава структурата на базата данни. Доставчикът на IaaS може да предостави подробна информация относно методите за пренасяне и, когато е уместно, необходимите инструменти.

— Клиентът може да определи последователността на операциите, времеви прозорец и необходимите ИТ ресурси.

— Доставчикът може да потвърди наличието на необходимите ИТ ресурси в рамките на времевия прозорец.

— Клиентът може да започне процеса на смяна на доставчика в уговореното време.

— Клиентът е отговорен за импортирането на данните в приемащата среда и внедряването им там.

PaaS

— Клиентът познава структурата на базата данни, която е определил.

— Доставчикът на PaaS също познава характеристиките на базата данни, тъй като клиентът е поискал от него предоставяне на услуги като разпределяне на пространство, оптимизация, реорганизация и резервни копия.

— Доставчикът на PaaS има практически опит с процедури за извършване на операции като създаването на резервни копия. Той познава необходимите ресурси и знае колко време е изминало. Доставчикът на PaaS може да предостави подробна информация относно методите за пренасяне и, когато е уместно, необходимите инструменти и информация относно времето и необходимите ИТ ресурси.

— Клиентът може да определи последователността на операциите, времеви прозорец (период от време, например събота и неделя, през които клиентът възнамерява да направи системите си недостъпни за ползвателите и не се извършват актуализации, така че данните да бъдат замразени и клиентът да може да извърши смяната на доставчика) и необходимите ИТ ресурси.

— Доставчикът може да потвърди наличието на необходимите ИТ ресурси в рамките на времевия прозорец.

— Клиентът започва процеса на смяна на доставчика в уговореното време.

SaaS

— Клиентът не познава структурата на базата данни.

— Доставчикът на SaaS познава структурата на базата данни, която е определил.

— Доставчикът на SaaS познава процедурите и знае колко време е необходимо за операции като създаване на резервни копия, оптимизации и реорганизации.

— В случай на инсталиране на нова версия на софтуера на SaaS с нова версия на структурата на базата данни не е необичайно да има пълно експортиране от старата структура, последвано от пълно импортиране в новата структура. Тази процедура дава на доставчика на SaaS практическа представа за процедурата, ресурсите и времето, необходими за експортиране на данните.

— Доставчикът на SaaS може да предостави подробна информация относно методите за пренасяне и, когато е уместно, необходимите инструменти,

— информация относно времето и необходимите ИТ ресурси,

— както и да предложи методите и форматите за експортиране и последователността на операциите.

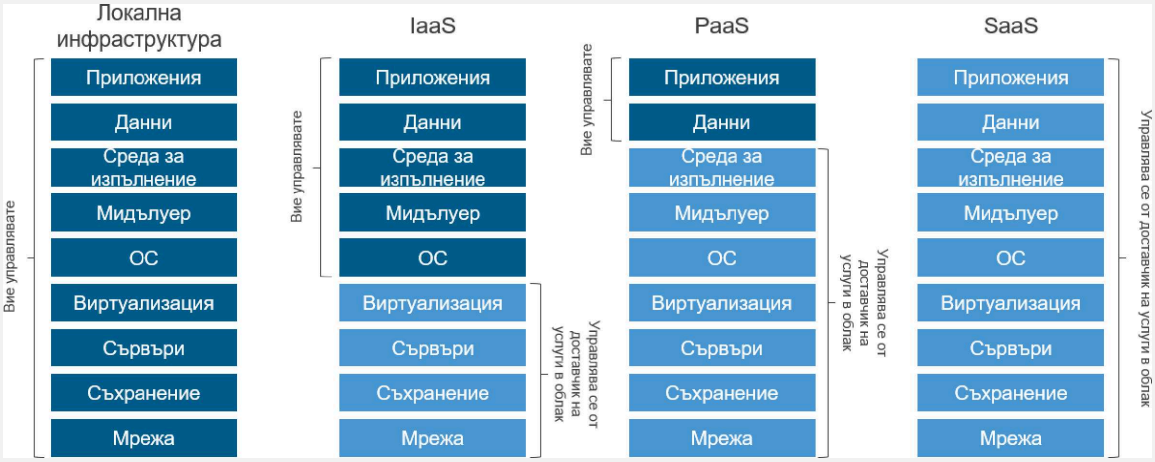
— Клиентът е отговорен за импортирането на данните в приемащата среда и може да има изисквания и забележки относно предложената последователност.

— Доставчикът на SaaS и клиентът могат да се договоря относно последователността на операциите, времевия прозорец и необходимите ИТ ресурси.

— Доставчикът може да потвърди наличието на необходимите ИТ ресурси в рамките на времевия прозорец.

— В зависимост от инструмента и договорената последователност доставчикът или клиентът започват смяната на доставчика в уговореното време.

— Клиентът е отговорен за импортирането на данните в приемащата среда.

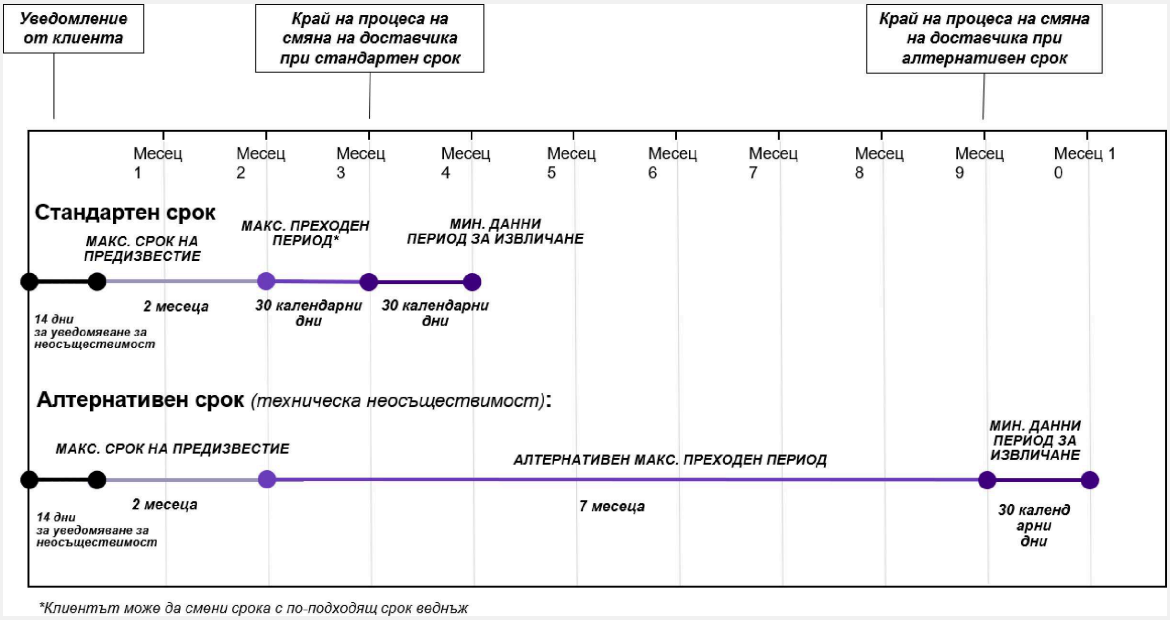
Действия по време на максималния срок на предизвестие и преходния период

Започване на смяната на доставчика: Съгласно член 25, параграф 2, буква г) от Акта за данните се изисква в договорите да се предвижда максимален срок на предизвестие за започване на процеса на смяна на доставчика, който не трябва да надвишава два месеца. Тази клауза определя каква информация доставчикът следва да предостави на клиента през този период и какви действия ще предприеме доставчикът след започване на процеса на смяна на доставчика.

Преходен период: В член 25, параграф 2, буква а) от Акта за данните се изисква договорите да включват разпоредби, които позволяват на клиента при поискване да премине към друга услуга за обработка на данни или да прехвърли всички данни, които могат да бъдат експортирани, към локална инфраструктура за ИКТ без неоснователно забавяне и при всички случаи не след изтичането на задължителния максимален преходен период от 30 календарни дни, който да започва след изтичане на максималния срок на предизвестие.

Също така в член 25, параграф 2, буква ж) от Акта за данните се изисква договорът да съдържа минимален срок за извличане на данни от най-малко 30 календарни дни, считано от края на преходния период, договорен между страните.

Когато задължителният максимален преходен период от 30 дни за смяна на доставчика е технически неосъществим, доставчикът трябва да уведоми клиента в срок от 14 работни дни след подаването на искането за смяна на доставчика, да обоснове техническата неосъществимост и да посочи алтернативен преходен период, който не може да надвишава седем месеца (член 25, параграф 4 от Акта за данните). Клиентът има право да удължи задължителния максимален преходен период веднъж за период, който клиентът счита за по-подходящ (член 25, параграф 5 от Акта за данните).

Споразумението за обработка на данни се счита за прекратено след извършване на успешна смяна на доставчика или след изтичане на максималния срок на предизвестие, ако клиентът не желае да смени доставчика, а да изтрие своите данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи при прекратяване на услугата. Не е необходимо предизвестие за прекратяване от клиента, тъй като споразумението ще бъде прекратено автоматично. С оглед на правната сигурност и за да се гарантира защитата на интересите на страните обаче, доставчикът е длъжен да уведоми клиента за прекратяването на договора (член 25, параграф 2, буква в) от Акта за данните).

Опция А: План за смяна на доставчика и излизане като приложение към споразумението

Преди сключването на договора страните биха могли да обмислят изготвянето на подробен план за смяна на доставчика и излизане. Това може да бъде полезно, особено в случай на сложни услуги за обработка на данни. Включеният тук план за смяна на доставчика и излизане дава на страните ясна представа от самото начало на договорните отношения относно процеса на смяна на доставчика, включително по отношение на това какви видове информация, данни и процеси ще трябва да бъдат споделяни между страните, за да се осъществи смяната без забавяне и без да се засягат услугите или бизнеса на клиента.

Образецът на „План за смяна на доставчика и излизане“ в **допълнение 1** е само пример за такъв план, който дава на клиента представа за въпросите, които ще трябва да зададе на своя доставчик, и за структурата на тези дискусии.

Разделянето на отговорностите по време на изпълнението на процеса на смяна на доставчика е пример, съобразен, когато е уместно, с правата и задълженията, залегнали в Акта за данните. Страните могат да се споразумеят за различно разделяне или за включване на допълнителни подробности, стига да зачитат тези права и задължения.

Поради тази причина планът се различава от стандартните договорни клаузи. Един от вариантите е той да се запази като отделно техническо приложение към договора, което самостоятелно може да бъде изменяно/актуализирано от страните. Като алтернатива страните може да искат да направят приложението част от самия договор.

Това приложение може да бъде стандартен план за смяна на доставчика и излизане, предложен от доставчика и съгласуван с клиента, или може да бъде персонализиран план за смяна на доставчика и излизане, предложен от доставчика за клиента.

Страните биха могли да актуализират плана за смяна на доставчика и излизане по време на действието на споразумението, когато се налага поради развитието на услугите за обработка на данни и данните, обхванати от споразумението, през определени периоди от време, договорен от страните. Такава актуализация би могла да засегне и договорения преходен период, например в рамките на ограниченията, определени в Акта за данните.

Планът за смяна на доставчика и излизане се прилага само когато клиентът сменя доставчика си или преминава към локална инфраструктура за ИКТ, а не когато иска данните му да бъдат изтрити в края на срока на предизвестието.

Опция Б: Автоматизирани инструменти за самостоятелна смяна на доставчика

Въпреки че използването на автоматизирани инструменти за самостоятелна смяна на доставчика е широко разпространено, то може да е свързано с определени предизвикателства. Конкретно опасение е например, че в случая на SaaS някои бази данни и техните настройки може да не бъдат мигрирани правилно и/или напълно, което да доведе до необходимост от ръчна намеса от страна на доставчика. Ако доставчикът използва такова решение за самостоятелна смяна, клаузите в опция Б дават възможност на клиента да се увери, че споразумението съдържа достатъчно информация относно процеса и инструмента. Включените в опция А елементи (План за смяна на доставчика и излизане като приложение към споразумението) може да послужат като източник на идеи.

Ако доставчик използва инструменти за смяна на доставчика, за да извърши действията, изисквани съгласно Акта за данните за преминаване към системата на друг доставчик или към локална инфраструктура за ИКТ, начисляването на такса на клиента за използването на тези инструменти за смяна на доставчика ще се счита за такса за смяна на доставчика.

Какво става, ако смяната на доставчика е неуспешна? В клауза 1.7 от опция А и клауза 2.6 от опция Б се предвижда ситуация, в която смяната на доставчика е неуспешна, като се посочват стъпките, които клиентът (и неговият приемащ доставчик) и изпращащият доставчик ще трябва добросъвестно да предприемат, за да постигнат успешна смяна на доставчика и/или да задействат опцията за изтриване на данни, предвидена в Акта за данните.

Пример: Изпращащият доставчик предлага решение А за SaaS, а приемащият доставчик предлага решение Б за SaaS. Клиентът иска от изпращащия доставчик да му помогне да премине към приемащия доставчик чрез експортиране и прехвърляне на техните данни, които могат да бъдат експортирани, на конкретен сървър. Възможни са следните сценарии:

1. Изпращащият доставчик не предлага ефективни инструменти и процедури за експортиране и прехвърляне на всички данни, които могат да бъдат експортирани, към конкретния сървър;
2. Данните са доставени до конкретния сървър, но клиентът или приемащият доставчик не могат правилно да качат данните.

1. Опция А: Смяна на доставчика и излизане с план като приложение към споразумението

1.1. Информация

1.1.1. Страните потвърждават, че доставчикът е предоставил на клиента в приложение към споразумението или на своя уебсайт ясна информация относно:

а) стандартните такси за услуги и, когато е приложимо, санкции за предсрочно прекратяване;

б) таксите за смяна на доставчика;

в) услугите за обработка на данни, които са свързани с изключително сложна или скъпоструваща смяна на доставчика или за които смяната не е възможна без значителна намеса в данните, цифровите активи или архитектурата на услугите, когато е приложимо;

г) конкретни услуги, за които задълженията за смяна на доставчика и излизане не се прилагат, когато е относимо.

В член 31 от Акта за данните е предвиден специален режим за определени услуги за обработка на данни. За специално разработени или силно персонализирани услуги някои задължения за смяна на доставчика не се прилагат. Страните трябва да се споразумеят за това как би могла да бъде извършена такава смяна на доставчика (включително относно разходите). За услуги за обработка на данни, предоставяни като непроизводствена версия за целите на изпитването и оценката и за ограничен период от време, задълженията за смяна на доставчика не се прилагат. Въпреки че настоящите стандартни договорни клаузи не са изготвени, за да обхващат подобни ситуации, те все пак могат да послужат като източник на идеи за страните по споразумение относно такива услуги.

Съгласно член 30, параграф 6 от Акта за данните от доставчиците няма да се изисква да разработват нови технологии или услуги, нито да разкриват или прехвърлят към клиент или към друг доставчик на услуги за обработка на данни цифрови активи, които: i) са защитени от права на интелектуална собственост; ii) съставляват търговска тайна; или iii) застрашават сигурността и целостта на услугата за клиента или доставчика.

1.2. **Смяна на доставчика и излизане**

1.2.1. Страните се споразумяват за „план за смяна на доставчика и излизане“ („планът“) с помощта на формуляра, посочен в допълнение 1, който представлява неразделна част от споразумението и ще бъде изпълняван от страните. Планът съдържа:

а) изчерпателна спецификация на всички категории данни и цифрови активи, които могат да бъдат прехвърлени, включително най-малко всички данни, които могат да бъдат експортирани (член 25, параграф 2, буква д) от Акта за данните);

б) изчерпателна спецификация на категориите данни, специфични за вътрешното функциониране на услугата за обработка на данни на доставчика, които ще бъдат извадени от данните, които могат да бъдат експортирани, когато съществува риск от нарушаване на търговските тайни на доставчика (член 25, параграф 2, буква е) от Акта за данните);

в) ясна информация относно известните рискове за непрекъснатостта на предоставянето на функциите или услугите от страна на изпращащия доставчик (член 25, параграф 2, буква а), точка iii) от Акта за данните);

г) подробна информация относно помощта при смяна на доставчика и излизане, включително методи и формати за пренасяне и необходимите стъпки за извършване на процеса на смяна на доставчика;

д) името и данните за контакт на представителя, определен от клиента и доставчика за изпълнение на плана;

е) прогноза за необходимото време за експортиране и прехвърляне на данните и цифровите активи извън средата на изпращащия доставчик;

Изпращащият доставчик може да подпомогне процеса на смяна на доставчика от клиента, като предостави прогноза за необходимото времето за експортиране и пренос на данните, които могат да бъдат експортирани, извън неговата среда, въз основа на необходимото време за импортиране на данните, прогнозния обем, капацитета на мрежата и предишен опит или тестове. По подобен начин клиентът може да направи прогноза за необходимото време за импортиране и внедряване на данните в приемащата среда. Двете страни следва да използват тази информация, за да преценят дали е необходим алтернативен преходен период.

ж) ограничения и технически лимити, включително такива, произтичащи от съхранението на данни извън Европейския съюз;

з) описание на последователността на дейностите по смяна на доставчика, предложена от доставчика;

и) описание на метода за тестване, предложен от доставчика, ако се провеждат тестове.

1.2.2. Доставчикът предоставя на клиента препратка към онлайн регистъра със структурите и форматите на данни, съответните стандарти и отворени спецификации за оперативна съвместимост, където данните, които могат да бъдат експортирани, са достъпни на [*посочете връзка към мястото*] (член 26, буква б) от Акта за данните).

1.2.3. Ако бъде поискано от клиента, доставчикът е длъжен да предостави чрез подходящи електронни средства информация, обясняваща съответните процедури, на определения от клиента персонал (или упълномощени трети страни).

1.2.4. Ако това бъде поискано от клиента, доставчикът ще организира тест или ще помогне на клиента да проведе тест, както е договорено в допълнение 1, за да провери дали планът работи на практика за данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи. Ако по-време на теста бъдат забелязани проблеми, страните добросъвестно ще анализират причините и ще се споразумеят за решение.

1.2.5. Доставчикът и клиентът следва да актуализират плана, когато е необходимо или по искане на клиента, което е подкрепено от обосновка за необходимите промени.

1.3. **Започване на процеса на смяна на доставчика**

1.3.1. Клиентът започва смяната на доставчика, като изпраща до доставчика предизвестие за смяна на доставчика, както е посочено в клауза 1.10, при спазване на срока на предизвестие от [*страните да посочат договорения срок на предизвестие, който не може да надвишава два месеца]*. Ако клиентът желае да смени доставчика само по отношение на някои услуги и съответните данни или цифрови активи, това трябва да бъде посочено в предизвестието за смяна на доставчика. [ОПЦИЯ] [Клиентът дава предизвестие, като използва формуляра в **допълнение 3**].

При спазване на условията на споразумението клиентът може да избере да смени доставчика само за определен набор от услуги, хоствани от изпращащия доставчик. В такъв случай задълженията за смяна на доставчика се отнасят само до тези услуги и съответните данни и цифрови активи; за останалите продължават да се прилагат договорените преди това договорни условия.

1.3.2. В предизвестието за смяна на доставчика клиентът информира доставчика дали възнамерява:

а) да премине към друг доставчик на услуги за обработка на данни. В такъв случай клиентът предоставя необходимата подробна информация относно приемащия доставчик (член 25, параграф 3, буква а) от Акта за данните);

б) да премине към локална инфраструктура за ИКТ на клиента (член 25, параграф 3, буква б) от Акта за данните); или

в) да не сменя доставчика, а просто да изтрие своите данни, които могат да бъдат експортирани, и цифровите си активи (член 25, параграф 3, буква в) от Акта за данните).

г) [ОПЦИЯ] [Клиентът ще даде предизвестие, като използва формуляра в **допълнение 4**]

1.3.3. Доставчикът потвърждава на клиента получаването на предизвестието за смяна на доставчика не по-късно от [в рамките на три работни дни], като използва същите средства за комуникация, използвани от клиента.

1.4. **Преходен период**

1.4.1. Клиентът има право да смени доставчика без неоснователно забавяне в рамките на максималния преходен период от 30 дни. Клиентът може да се споразумее с доставчика за преходен период от (*страните да посочат договорения преходен период, който може да бъде максимум 30 календарни дни*) (член 25, параграф 2, буква а) от Акта за данните).

1.4.2. Когато доставчикът не може да спази [задължителния максимален] преходен период, тъй като това технически е неосъществимо, доставчикът (член 25, параграф 4 от Акта за данните):

а) уведомява клиента в срок от 14 работни дни от [датата на предизвестието за смяна на доставчика];

б) посочва алтернативен преходен период, който не може да надвишава седем (7) месеца от датата на предизвестието за смяна на доставчика от клиента; и

в) надлежно обосновава техническата неосъществимост.

1.4.3. Клиентът потвърждава получаването на уведомлението за алтернативен преходен период [в рамките на три работни дни].

1.4.4. Клиентът може да удължи преходния период веднъж за период, който счита за по-подходящ за собствените си цели, за не повече от [*посочете брой месеци*] (член 25, параграф 5 от Акта за данните). В такъв случай клиентът уведомява доставчика съгласно договореното в клауза 1.11 за намерението си преди края на първоначалния преходен период и посочва алтернативния преходен период. Доставчикът потвърждава получаването на това уведомление за удължаване [в рамките на три работни дни].

1.4.5. [ОПЦИЯ] Клиентът подава уведомлението за алтернативен преходен период, като използва формуляра в допълнение 5.

1.5. **Задължения на доставчика по време на процеса на смяна на доставчика**

1.5.1. Доставчикът се задължава да предостави разумно съдействие на клиента и трети страни, упълномощени от клиента, в процеса на смяна на доставчика, след като процесът на смяна на доставчика започне и през целия му период, така че клиентът да може да извърши смяната на доставчика в рамките на преходния период. За тази цел доставчикът трябва по-конкретно да:

а) предостави възможности, подходяща информация (включително документация, необходима за завършване на смяната на доставчика) и техническа помощ; ако бъдат забелязани проблеми, доставчикът и клиентът добросъвестно ще анализират причините и ще се споразумеят за решения;

б) действа с дължимата грижа за поддържане на непрекъснатостта на дейността и продължава да предоставя функциите или услугите, предвидени в споразумението (член 25, параграф 2, буква а), точка ii) от Акта за данните);

в) поддържа високо ниво на сигурност по време на процеса на смяна на доставчика, по-конкретно за сигурността на данните по време на тяхното прехвърляне (член 25, параграф 2, буква а), точка iv) от Акта за данните).

1.6. **Задължения на клиента по време на процеса на смяна на доставчика**

1.6.1. Клиентът се задължава да предприеме всички разумни мерки за изпълнение на ефективна смяна на доставчика. Клиентът е отговорен за импортирането на данни и цифрови активи в собствените си системи или в системите на приемащия доставчик и за внедряването на тези данни и цифрови активи в тези системи, включително когато клиентът използва услугите на трета страна за тези действия.

1.6.2. Ако е приложимо и без да се засяга член 30, параграф 6 от Акта за данните, клиентът и доставчикът или трети страни, упълномощени от тях, се задължават да зачитат правата върху интелектуална собственост на всички материали, предоставени от доставчика в процеса на смяна на доставчика, както и търговските тайни на доставчика. Клиентът се задължава да предостави достъп до тези материали и да позволи използването им на упълномощени от него трети страни само дотолкова, доколкото е необходимо за завършване на процеса на смяна на доставчика и само с изричното разрешение на доставчика. Достъпът и използването на материалите на доставчиците, свързани с процеса на смяна на доставчика, които са защитени от права върху интелектуална собственост и/или търговски тайни, свързани с процеса на смяна на доставчика, ще бъдат прекратени не по-късно от края на договорения преходен период, включително алтернативния преходен период, при пълно спазване на задълженията за поверителност и правата върху интелектуална собственост, предоставени от доставчика.

1.6.3. Клиентът действа добросъвестно, за да приложи всички насоки, свързани с процеса на смяна на доставчика, предоставени от доставчика.

1.6.4. Клиентът може да се споразумее за показатели за успешна смяна на доставчика, както и за междинни цели от смяната с изпращащия доставчик и да информира изпращащия доставчик за степента, до която тези междинни цели са постигнати по време на процеса на смяна на доставчика. При всички случаи клиентът следва да информира доставчика, че е завършил успешно смяната на доставчика.

В допълнение към задълженията в настоящото споразумение, всички участващи страни, включително приемащите доставчици на услуги за обработка на данни, имат правно задължение, предвидено в член 27 от Акта за данните, да си сътрудничат добросъвестно, за да направят процеса на смяна на доставчика ефективен, да позволят навременното прехвърляне на данните и да поддържат непрекъснатостта на услугата за обработка на данни.

1.7. **Неуспешна смяна на доставчика**

1.7.1. Ако процесът на смяна на доставчика не бъде завършен успешно, страните трябва добросъвестно да си сътрудничат, за да установят причината и да завършат процеса успешно, да осигурят своевременно прехвърляне на данни и да поддържат непрекъснатост на услугите. По-конкретно по искане на клиента доставчикът подпомага клиента да установи причините за неуспешната смяна на доставчика и, доколкото установените причини са свързани със средата на доставчика или неговите процеси за смяна на доставчика, дава напътствия как могат да бъдат решени установените технически проблеми. Правилата за таксите за смяна на доставчика се прилагат за помощта, предоставена от доставчика, както и за други услуги от доставчика, упоменати в настоящия раздел.

1.7.2. Клиентът може да упълномощи приемащия доставчик да действа от негово име.

1.8. **Извличане на данни и изтриване на данни**

1.8.1. Клиентът може да извлече или изтрие своите данни по време на договорения период за извличане на данни, който е […] дни.

1.8.2. В края на договорения период за извличане на данни и ако процесът на смяна на доставчика е завършен успешно, доставчикът изтрива всички данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи, генерирани от клиента или пряко свързани с клиента. Доставчикът потвърждава [в рамките на x работни дни], че това изтриване е извършено, с изключение на личните данни, които могат да бъдат експортирани, които доставчикът е длъжен да съхранява съгласно правото на ЕС и националното право.

Извличането на данни започва след края на договорения преходен период и трябва да бъде най-малко 30 календарни дни след края на преходния период, договорен между клиента и доставчика. Клиентът може да реши да не се възползва от правото си да извлече данните. В такъв случай или ще изтрие данните самостоятелно (и може да информира доставчика за това, както е посочено в член 25, параграф 3, буква в) от Акта за данните), или доставчикът ще изтрие тези неизвлечени данни, както е посочено в клауза 1.8.2 от опция А и клауза 2.7.2 от опция Б.

1.9. **Такси за смяна на доставчика**

1.9.1. Таксите, които трябва да се платят от клиента за смяна на доставчика, са следните […]

В случай на успоредно използване на няколко услуги за обработка на данни (сценарий за внедряване в множество облаци), таксите за прехвърляне на данни не се считат за такси за смяна на доставчика и като такива могат да бъдат наложени на клиента с цел прехвърляне на тези разходи, направени от доставчика, без да се надвишават действителните разходи. При всички останали случаи на клиента не могат да бъдат налагани такси за смяна на доставчика след 12 януари 2027 г. (вижте обясненията относно таксите за смяна на доставчика, включени във въвеждащата информация към настоящите СДК).

1.10. **Прекратяване на процеса на смяна на доставчика**

[Вж. прекратяване на СДК]

1.11. **Уведомления**

Страните се съгласяват, че всички уведомления помежду им относно смяната на доставчика и излизането ще се правят (*страните попълват избраните средства за комуникация, включително чрез подходящи електронни средства*).

1.12. **Предимство**

В случай на противоречие или несъответствие между настоящите клаузи относно смяна на доставчика и излизане и други приложими договорни споразумения, условия или други приложими споразумения, свързани със смяна на доставчика на услуга за обработка на данни, настоящите клаузи ще имат предимство.

2. **Опция Б: Смяна на доставчика и излизане с автоматизирани инструменти за самостоятелна смяна на доставчика**

2.1. **Информация**

2.1.1. Преди да приеме поръчката за услуги за обработка на данни, доставчикът е предоставил на клиента ясна информация относно:

а) наличните автоматизирани инструменти за самостоятелна смяна на доставчика на такива услуги („инструменти за смяна на доставчика“) и условията за тяхното използване;

б) стандартните такси за услуги и, когато е приложимо, санкции за предсрочно прекратяване;

в) таксите за смяна на доставчика, включително таксите за използване на инструментите за смяна на доставчика.

В член 31 от Акта за данните е предвиден специален режим за определени услуги за обработка на данни. За специално разработени или силно персонализирани услуги някои задължения за смяна на доставчика не се прилагат. Страните трябва да се споразумеят за това как би могла да бъде извършена такава смяна на доставчика (включително относно разходите). За услуги за обработка на данни, предоставяни като непроизводствена версия за целите на изпитването и оценката и за ограничен период от време, задълженията за смяна на доставчика не се прилагат. Въпреки че настоящите стандартни договорни клаузи не са изготвени, за да обхващат подобни ситуации, те пак могат да послужат като източник на идеи за страните по споразумение за такива услуги.

Съгласно член 30, параграф 6 от Акта за данните от доставчиците няма да се изисква да разработват нови технологии или услуги, нито да разкриват или прехвърлят към клиент или към друг доставчик на услуги за обработка на данни цифрови активи, които: i) са защитени от права на интелектуална собственост; или ii) представляват търговска тайна; или iii) застрашават сигурността и целостта на услугата за клиента или доставчика.

2.1.2. Контролният списък за смяна на доставчика в **допълнение 2**, който представлява неразделна част от споразумението, включва:

а) изчерпателна спецификация на всички категории данни и цифрови активи, които могат да бъдат прехвърлени чрез инструменти за смяна на доставчика, включително най-малко всички данни, които могат да бъдат експортирани (член 25, параграф 2, буква д) от Акта за данните);

б) изчерпателна спецификация на категориите данни, специфични за вътрешното функциониране на услугата за обработка на данни на доставчика, които ще бъдат извадени от данните, които могат да бъдат експортирани, когато съществува риск от нарушаване на търговските тайни на доставчика (член 25, параграф 2, буква е) от Акта за данните);

в) информация относно процедурите за смяна на доставчика и пренасяне с помощта на инструменти за смяна на доставчика, включително методи и формати, ограничения и технически лимити (включително тези, произтичащи от съхранението на данни извън ЕС), процедури, документация, както и когато е приложимо, най-добри практики, възможности, техническа поддръжка, която доставчикът ще предостави на клиента (особено по време на тестване, подготовка за смяна на доставчика и смяна на доставчика), включително всички горещи линии, достъпни за клиентите по време на смяна на доставчика, или алтернативни комуникационни канали и тестови сценарии; тази информация трябва да обяснява как да се прехвърлят всички данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи по съгласуван и последователен начин, достатъчно бързо за ефективна смяна на доставчика;

г) прогноза за необходимото времето за експортиране и прехвърляне на данните и цифровите активи извън средата на изпращащия доставчик, когато инструментите за смяна на доставчика се използват в съответствие с документацията на доставчика;

д) ясна информация относно известните рискове за непрекъснатостта на предоставянето на функциите или услугите от страна на изпращащия доставчик (член 25, параграф 2, буква а), точка iii) от Акта за данните);

е) ресурсите, включително ИТ ресурси (като сървъри, централен процесор, памет, входно/изходни данни, честотна лента), които ще бъдат предоставени от доставчика, за да се осигури ефективна смяна на доставчика, и процедурата за получаване на допълнителни ИТ ресурси.

2.1.3. Доставчикът предоставя на клиента препратка към онлайн регистъра със структури и формати на данни, съответните стандарти и отворени спецификации за оперативна съвместимост, където данните, които могат да бъдат експортирани, са налични на [*посочете връзка към мястото*] (член 26, буква б), Акт за данните).

2.2. **Започване на процеса на смяна на доставчика**

2.2.1. Клиентът започва смяната на доставчика, като изпраща до доставчика предизвестие за смяна на доставчика, както е договорено в клауза 2.10, при спазване на срока на предизвестие от [*страните да посочат договорения срок на предизвестие, който не може да надвишава два месеца*]. Ако клиентът желае да смени доставчика само по отношение на някои услуги и съответните данни или цифрови активи, това трябва да бъде посочено в предизвестието за смяна на доставчика. [ОПЦИЯ] [Клиентът ще предостави предизвестие, като използва формуляра в **допълнение 3**.]

Предизвестието за смяна на доставчика е инструмент, който е различен от предизвестието за прекратяване на договора. Съгласно условията на споразумението клиентът може да избере да смени доставчика само за определен набор от услуги, предоставяни от изпращащия доставчик. В такъв случай задълженията за смяна на доставчика се отнасят само до тези услуги и съответните данни и цифрови активи; за останалите продължават да се прилагат договорените преди това договорни условия.

2.2.2. В предизвестието за смяна на доставчика клиентът информира доставчика дали възнамерява:

а) да премине към друг доставчик на услуги за обработка на данни; В такъв случай клиентът следва да предостави необходимата подробна информация относно приемащия доставчик;

б) да премине към локална инфраструктура за ИКТ на клиента; или

в) да не сменя доставчика, а просто да изтрие своите данни, които могат да бъдат експортирани, и цифровите си активи.

г) [ОПЦИЯ] [Клиентът ще даде предизвестие, като използва формуляра в **допълнение 4**]

2.2.3. В предизвестието за смяна на доставчика клиентът може да посочи също времевите прозорци за извършване на смяната и допълнителните ИТ ресурси, които ще са необходими на клиента в тези времеви прозорци. Ако доставчикът не е в състояние да осигури такива ИТ ресурси в посочените времеви прозорци, той следва да възрази не по-късно от [три работни дни] от получаване на предизвестието за смяна на доставчика, като предостави надлежна обосновка и предложи на клиента няколко алтернативни „времеви прозореца“, като същевременно се съобразява с максималния преходен период.

Времеви прозорец/прозорци е/са период от време, например уикенд, през който клиентът възнамерява да направи системите си недостъпни за ползвателите и да не се извършват актуализации, така че данните да бъдат замразени и клиентът да може да извърши смяната на доставчика.

2.2.4. Доставчикът потвърждава на клиента получаването на предизвестието за смяна на доставчика [в рамките на три работни дни], използвайки същите средства за комуникация, използвани от клиента.

Възможно е клиентът да трябва да извърши смяната на доставчика в определен интервал от време, за да сведе до минимум прекъсването на дейността. Освен това смяната на доставчика може да изисква допълнителни ресурси от страна на изпращащия доставчик. Следователно, ако е необходимо, клиентът следва да посочи времевия прозорец, в рамките на който възнамерява да извърши смяната на доставчика, и допълнителните ресурси (в съответствие с информацията, предоставена от изпращащия доставчик). Ако изпращащият доставчик не е в състояние да осигури такива ресурси в рамките на тези времеви прозорци по основателни причини (напр. насрочена поддръжка на услугите, която ще повлияе съществено на достъпността на ресурсите в този период от време), той следва да предостави на клиента алтернативни варианти, които да гарантират ефективната смяна на доставчика до края на максималния преходен период.

2.3. **Преходен период**

2.3.1. Когато доставчикът не може да спази [задължителният максимален] преходен период, тъй като това технически е неосъществимо, доставчикът се задължава да:

а) уведоми в писмена форма, включително чрез подходящи електронни средства, клиента в рамките на 14 работни дни от [датата на предизвестието за смяна на доставчика];

б) посочи алтернативен преходен период, който не може да надвишава седем (7) месеца от датата на предизвестието за смяна на доставчика от клиента; както и

в) обоснове надлежно техническата неосъществимост.

Клиентът потвърждава получаването на такова уведомление за удължаване [в рамките на три работни дни].

2.3.2. Клиентът може да удължи преходния период веднъж за период, който счита за по-подходящ за собствените си цели, за не повече от [*посочете брой месеци*]. В такъв случай клиентът уведомява доставчика в писмена форма, включително чрез подходящи електронни средства, за намерението си до края на първоначалния преходен период и посочва алтернативния преходен период. Доставчикът потвърждава получаването на това уведомление за удължаване [в рамките на три работни дни].

[ОПЦИЯ] [Клиентът ще предостави предизвестие, като използва формуляра в **допълнение 5**]

2.4. **Задължения на доставчика по време на процеса на смяна на доставчика**

2.4.1. Доставчикът се задължава да предостави разумно съдействие на клиента и трети страни, упълномощени от клиента, в процеса на смяна на доставчика, след като процесът на смяна на доставчика започне и през целия му период, така че клиентът да може да извърши смяната на доставчика в рамките на преходния период. За тази цел доставчикът трябва по-конкретно да:

а) действа с дължимата грижа за поддържане на непрекъснатостта на дейността и продължава да предоставя функциите или услугите, предвидени в споразумението;

б) поддържа високо ниво на сигурност по време на процеса на смяна на доставчика, по-конкретно за сигурността на данните по време на тяхното прехвърляне; както и

в) ако бъдат установени проблеми по време на смяната на доставчика и не могат да бъдат разрешени чрез техническа поддръжка, анализира причините заедно с клиента и да се споразумеят за решение.

Дори при опция Б „автоматизирани инструменти за самостоятелна смяна на доставчика“ доставчикът споделя отговорността за времето на смяна на доставчика, например ако инструментите са твърде бавни, за да осигурят успешна смяна, или ако доставчикът реагира с неоснователно забавяне, когато клиентът открие проблем, който изисква помощ от страна на доставчика.

2.5. **Задължения на клиента по време на процеса на смяна на доставчика**

2.5.1. Клиентът се задължава да предприеме всички разумни мерки за изпълнение на ефективна смяна на доставчика. Клиентът се задължава да отговаря за импортирането на данни и цифрови активи в собствените си системи или в системите на приемащия доставчик и за внедряването на тези данни и цифрови активи, включително когато клиентът използва услугите на трета страна за тези действия.

2.5.2. Ако е приложимо и без да се засяга член 30, параграф 6 от Акта за данните, клиентът и доставчикът или трети страни, упълномощени от тях, се задължават да зачитат правата върху интелектуална собственост на всички материали, предоставени от доставчика в процеса на смяна на доставчика, както и търговските тайни на доставчика. Клиентът се задължава да предостави достъп до тези материали и да позволи използването им на упълномощени от него трети страни само дотолкова, доколкото е необходимо за завършване на процеса на смяна на доставчика и само с изричното разрешение на доставчика. Достъп и използване на материалите на доставчика, свързани с процеса на смяна на доставчика, които са защитени от права върху интелектуална собственост и/или търговски тайни, свързани с процеса на смяна на доставчика, ще бъдат прекратени не по-късно от края на договорения преходен период, включително алтернативния преходен период, при пълно спазване на задълженията за поверителност и правата върху интелектуална собственост, предоставени от доставчика.

2.5.3. Клиентът може да се споразумее за показатели за успешна смяна на доставчика, както и за междинни цели от смяната с изпращащия доставчик и да информира изпращащия доставчик за степента, до която тези междинни цели са постигнати по време на процеса на смяна на доставчика. При всички случаи клиентът следва да информира доставчика, че е завършил успешно смяната на доставчика.

2.5.4. Клиентът действа добросъвестно, за да приложи всички насоки, свързани с процеса на смяна на доставчика, предоставени от доставчика.

В допълнение към задълженията в настоящото споразумение, всички участващи страни, включително приемащите доставчици на услуги за обработка на данни, имат правно задължение, предвидено в член 27 от Акта за данните, да си сътрудничат добросъвестно, за да направят процеса на смяна на доставчика ефективен, да позволят навременното прехвърляне на данните и да поддържат непрекъснатостта на услугата за обработка на данни.

Разумните мерки за постигане на ефективна смяна на доставчика от страна на клиента по-конкретно включват:

— вътрешна подготовка на процеса на смяна на доставчика (напр. спиране на всякакъв достъп до данните и информиране на ползвателя относно недостъпността на системата; ако процесът на смяна на доставчика е поверен на трета страна, предоставяне на подходящи инструкции на тази трета страна, така че тя да спазва споразумението между клиента и доставчика);

— наблюдение на процеса на смяна на доставчика (напр. проверка на експортираните данни и цифрови активи по време на смяната на доставчика, за да се идентифицират незабавно евентуални проблеми);

— подходящи договорни споразумения с приемащия доставчик или гарантиране на подходящи ресурси за преминаване към локална инфраструктура.

2.6. **Неуспешна смяна на доставчика**

2.6.1. Ако процесът на смяна на доставчика не бъде завършен успешно, страните трябва добросъвестно да си сътрудничат, за да установят причината и да завършат процеса успешно, да осигурят своевременно прехвърляне на данни и да поддържат непрекъснатост на услугите. По-конкретно по искане на клиента доставчикът подпомага клиента да установи причините за неуспешната смяна на доставчика и, доколкото установените причини са свързани със средата на доставчика или неговите процеси за смяна на доставчика, дава напътствия как могат да бъдат решени установените технически проблеми. Правилата за таксите за смяна на доставчика се прилагат за помощта, предоставена от доставчика, както и за други услуги от доставчика, упоменати в настоящия раздел.

2.6.2. Клиентът може да упълномощи приемащия доставчик да действа от негово име.

2.7. **Извличане на данни и изтриване на данни**

2.7.1. Страните се съгласяват, че клиентът извлича или изтрива своите данни по време на договорения период за извличане на данни, който е […] дни.

2.7.2. В края на договорения период за извличане на данни и ако процесът на смяна на доставчика е завършен успешно, доставчикът се задължава да изтрие всички данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи, генерирани от клиента или свързани директно с клиента, и да потвърди на клиента, че е направил това, с изключение на данните, които могат да бъдат експортирани, които доставчикът е задължен да съхранява съгласно задължителните разпоредби от правото на ЕС или на държавите — членки на ЕС, стига доставчикът да уведоми клиента, ако е позволено от закона, какви данни, които могат да бъдат експортирани, ще запази, за колко време и на какво основание.

Извличането на данни започва след края на договорения преходен период и трябва да бъде най-малко 30 календарни дни след края на преходния период, договорен между клиента и доставчика. Клиентът може да реши да не се възползва от правото си да извлече данните. В такъв случай или ще изтрие данните самостоятелно (и може да информира доставчика за това, както е посочено в член 25, параграф 3, буква в) от Акта за данните), или доставчикът ще изтрие тези неизвлечени данни, както е посочено в клауза 1.8 от опция А и клауза 2.7 от опция Б.

2.8. **Такси за смяна на доставчика**

Таксите, които трябва да се платят от клиента за смяна на доставчика, са следните […]

В случай на успоредно използване на няколко услуги за обработка на данни (сценарий за внедряване в множество облаци), таксите за прехвърляне на данни не се считат за такси за смяна на доставчика и като такива могат да бъдат наложени на клиента с цел прехвърляне на тези разходи, направени от доставчика, без да се надвишават действителните разходи. Инструментите за тестване за смяна на доставчика и разумната помощ от доставчика за клиента при тестване, както е договорено в плана, следва да се разглеждат като част от процеса на смяна на доставчика и следователно таксите за такива услуги следва да бъдат постепенно премахнати в съответствие с член 29 от Акта за данните.

2.9. **Прекратяване на процеса на смяна на доставчика**

Вж. клауза 1 в СДК за прекратяване

2.10. **Уведомления**

Страните се съгласяват, че всички уведомления помежду им относно смяната на доставчика и излизането ще се правят [*страните попълват избраните средства за комуникация, включително чрез подходящи електронни средства*].

2.11. **Предимство**

В случай на противоречие или несъответствие между настоящите клаузи относно смяна на доставчика и излизане и други приложими договорни споразумения, условия или други приложими споразумения, свързани със смяна на доставчика на услуги за обработка на данни, настоящите клаузи ще имат предимство.

Допълнение 1

План за смяна на доставчика и излизане

1. **Координати за връзка**

а) Данни за контакт с доставчика относно смяна на доставчика и излизане: …

б) Данни за контакт с клиента относно смяна на доставчика и излизане: …

2. **Клиентът трябва да предостави следната информация в писменото предизвестие:**

а) Данни, за които се отнася предизвестието, съгласно договорената идентификация в **допълнение 2.**

б) Местоназначение на данните: Локална инфраструктура за ИКТ на клиента или приемащ доставчик, включително съответни технически спецификации относно обекта по местоназначение.

в) Мястото, където данните следва да бъдат експортирани и пренесени.

3. **Задължения на доставчика за реакция на писменото предизвестие**

В срок от …. дни доставчикът ще отговори писмено на клиента със следната информация:

а) Изчерпателна спецификация на всички категории данни, които ще бъдат прехвърлени по време на процеса на смяна на доставчика

i) Данни, които могат да бъдат експортирани

— Всички данни, импортирани от клиента в началото на споразумението за услуга, включително метаданни (*входни данни*)

— А: с метаданни: ….. във формат ….

— Б: с метаданни: ….. във формат ….

— В: с метаданни: ….. във формат ….

— Всички данни, пряко или косвено генерирани от използването на услугата за обработка на данни от клиента:

— Г: с метаданни: ….. във формат ….

— Д: с метаданни: ….. във формат ….

— Е: с метаданни: ….. във формат ….

ii) Цифрови активи:

— Л, във формат …

— М, във формат …

б) Изчерпателна спецификация на категориите данни, специфични за вътрешното функциониране на услугата за обработка на данни на доставчика, които да бъдат извадени от данните, които могат да бъдат експортирани, когато съществува риск от нарушаване на търговските тайни на доставчика: ...

4. **Потвърждение на данните, които да бъдат прехвърлени**

Клиентът ще посочи кои данни и цифрови активи желае да получи в рамките на договорения (или алтернативния) преходен период.

5. **Ред, времеви интервал и тестване**

През преходния период:

а) Договореният ред и времеви интервал за експортиране и прехвърляне на избраните данни и цифрови активи са, както следва: …

б) Описание на метода за тестване, предложен от доставчика: ....

в) Доставчикът или клиентът, използвайки инструментите и процесите на доставчика, ще тества експортирането и прехвърлянето до договореното място с част от договорените данни и цифрови активи, за да потвърди или адаптира реда и времевия интервал;

г) Клиентът ще тества импортирането и внедряването на договорените данни и цифрови активи в собствените си системи или в системите на приемащия доставчик;

д) Ако има проблеми с тестването или резултатите от тестването, изпращащият доставчик и клиентът ще определят дали те произтичат от експортирането на договорените данни и цифрови активи и процесите на прехвърляне, за които отговаря доставчикът, или от процесите на тяхното импортиране и внедряване, за които отговаря клиентът.

6. **Изпълнение на процеса на смяна на доставчика**

а) Доставчикът е длъжен да експортира и пренесе по електронен или физически път данните или цифровите активи до мястото, посочено от клиента, а клиентът (или трети страни, упълномощени от клиента) е длъжен да импортира данните или цифровите активи в собствените си системи или в системите на приемащия доставчик и да внедри тези данни или цифрови активи в тези системи.

б) Клиентът (или трети страни, упълномощени от клиента) трябва да тества функционалностите в своята среда или в средата на приемащия доставчик в рамките на .... *[страните посочват договорения период за провеждане на теста]* и да документира за доставчика всички проблеми, произтичащи от i) качеството на експортираните данни или цифрови активи или ii) недостатъчната информация, предоставена от доставчика.

в) Доставчикът е длъжен да предприеме действия в отговор без неоснователно забавяне, за да може клиентът да извърши смяната на доставчика в рамките на задължителния преходен период.

7. **Успешна смяна на доставчика**

Веднага щом клиентът уведоми доставчика, че процесът на смяна на доставчика е завършен успешно, доставчикът се задължава да уведоми клиента без неоснователно забавяне, че договорът е прекратен. Ако клиентът не уведоми доставчика за успешната смяна на доставчика или за липсата на такава, въпреки че доставчикът има основания да смята, че смяната на доставчика е завършена успешно от клиента, доставчикът може да изпрати на клиента искане за потвърждение дали е извършена успешна смяна на доставчика. Ако клиентът не потвърди успешната смяна на доставчика в рамките на 30 календарни дни от такова искане, се приема, че смяната на доставчика не е била успешна и споразумението няма да бъде прекратено.

Допълнение 2

Контролен списък за смяна на доставчика

Необходимата информация или е изрично посочена по-долу, или може да бъде намерена на […]

а) Изчерпателна спецификация на всички категории данни и цифрови активи, които могат да бъдат прехвърляни, включително най-малко всички данни, които могат да бъдат експортирани: ...

б) Изчерпателна спецификация на категориите данни и цифрови активи, специфични за вътрешното функциониране на услугата за обработка на данни на доставчика, при които съществува риск от нарушаване на търговските тайни на доставчика, които се изваждат при смяна на доставчика: ...

в) Информация относно процедурите за смяна на доставчика и пренасяне с помощта на инструменти за смяна на доставчика: ...

г) Прогноза за необходимото време за експортиране и прехвърляне на данните и цифровите активи: ...

д) Известни рискове по отношение на непрекъснатостта на предоставянето на функциите или услугите от страна на изпращащия доставчик: …

е) ИТ ресурси, които ще бъдат гарантирани от доставчика за ефективна смяна на доставчика: ...

Допълнение 3

Предизвестие за смяна на доставчика

[Наименование на доставчика и адрес за връзка]

[Дата]

Предизвестие за смяна на доставчика

Наименование на клиента: […]

Договор: (*име и подробна информация за договора — напр. име на договора, номер, дата на изпълнение, съгласно изискванията на договора)*

Услуги, за които се извършва смяна на доставчика: [*Всички, обхванати от договора*] или [*посочете конкретните услуги или цифрови активи, които подлежат на смяна на доставчика, ако тя ще се извършва само за част от услугите*]

[ОПЦИЯ] [От името на клиента Ви информираме, че клиентът започва смяна на доставчика за услугите със сменен доставчик, считано от (*посочете начална дата*). Срокът на предизвестие е (*уточнява се от клиента: най-много два месеца, по желание на клиента може да е по-кратък*.]

[ОПЦИЯ] От името на клиента Ви информираме, че клиентът започва смяна на доставчика за следните услуги, данни или цифрови активи: …

[ОПЦИЯ] Клиентът Ви информира, че желае да смени доставчика с [*подробна информация относно новия доставчик/ локалната инфраструктура на клиента*].

[ОПЦИЯ] [(*Приложимо за автоматизирана смяна на доставчика*) Клиентът би искал да извърши смяната на доставчика в рамките на следния период/периоди от време): (*посочете дати и подробна информация*). Клиент изисква следните ИТ ресурси да са налични през тези времеви прозорци (*да се попълни от клиента*).]

Данни за връзка с лицето, отговарящо за смяната на доставчика: (*данни за представителя на клиента, отговорен за процеса на смяна на доставчика*).

_____

[подпис на упълномощения представител на клиента]

Допълнение 4

Предизвестие за излизане

Настоящият формуляр е приложим, ако клиентът не желае да смени доставчика, а само да изтрие своите данни, които могат да бъдат експортирани, или цифрови активи както съгласно опция А, така и съгласно опция Б.

[Наименование на доставчика и адрес за връзка]

[Дата]

Предизвестие за излизане

Наименование на клиента: […]

Договор: [*или и подробна информация за договора — напр. име на договора, номер, дата на изпълнение, съгласно изискванията на договора]*

Изтрити данни/цифрови активи: [(*Всички, обхванати от договора]* или [*посочете конкретните данни или цифрови активи, които подлежат на изтриване]*

[ОПЦИЯ] [От името на клиента Ви информираме, че клиентът започва смяна на доставчика, изразяваща се единствено в изтриване на изтритите данни/цифрови активи, считано от (*начална дата)*. Срокът на предизвестие е (*уточнява се от клиента: най-много два месеца, по желание на клиента може да е по-кратък*)].

[ОПЦИЯ] [Данни за връзка с лицето, отговарящо за смяната на доставчика: (*данни за представителя на клиента, отговорен за процеса на смяна на доставчика)*.]

_____

[подпис на упълномощения представител на клиента]

Допълнение 5

Уведомление за алтернативен преходен период

[Наименование на доставчика и адрес за връзка]

[Дата]

Уведомление за алтернативен преходен период

Наименование на клиента: […]

Договор: [*име и подробна информация за договора — напр. име на договора, номер, дата на изпълнение, съгласно изискванията на договора]*

Изтрити данни/цифрови активи: [*Всички, обхванати от договора]* или [*посочете конкретните данни или цифрови активи, които подлежат на изтриване]*

[ОПЦИЯ] [От името на клиента Ви информираме, че клиентът желае да удължи преходния период до не по-късно от (*дата*].

[ОПЦИЯ] [Данни за връзка с лицето, отговарящо за смяната на доставчика: (*данни за представителя на клиента, отговорен за процеса на смяна на доставчика*).]

_____

[подпис на упълномощения представител на клиента]

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

СТАНДАРТНИ ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

относно прекратяване

Регламент (ЕС) 2023/2854 (наричан по-долу „Акт за данните“) позволява на клиентите на услуги за обработка на данни (т.е. услуги за изчисления в облак и периферни изчисления) да преминават от един доставчик към друг или да прехвърлят данните си към собствена локална инфраструктура за ИКТ. Актът на смяна на доставчика ще окаже влияние върху това дали споразумението между страните ще остане в действие, или ще бъде прекратено.

Настоящите СДК уреждат прекратяването на споразумението между клиента и доставчика във връзка с определена услуга в контекста на смяна на доставчика. Настоящите СДК обхващат процеса на прекратяване на договора за услуги. Те са пряко свързани със СДК за смяна на доставчика и излизане и предвиждат различни възможности за прекратяване и свързани с това условия. Споразумението за обработка на данни обикновено се прекратява (изцяло или частично), след като процесът на смяна на доставчика е завършен успешно или ако клиентът не желае да премине към друг доставчик, а поиска всички данни да бъдат изтрити и това изтриване е успешно. В СДК са включени някои допълнителни опции, които да помогнат на страните при сценарии, които не са обхванати от Акта за данните.

Споразумението с доставчика може да обхваща няколко услуги. Ако настоящите СДК са добавени към споразумението и след това клиентът прехвърли една услуга към приемащ доставчик, докато останалите услуги останат при изпращащия доставчик, споразумението се прекратява само по отношение на тази конкретна услуга, освен ако страните не се споразумеят за друго.

В допълнение към прекратяването, свързано със смяна на доставчика, обхванато от настоящите СДК, споразумението може да бъде прекратено и на всяко друго основание за прекратяване, включено в основното споразумение или предвидено в приложимото право. Доставчикът може да реши да прекрати споразумението, ако клиентът наруши задълженията си, и да подаде предизвестие за прекратяване. В този случай клиентът може да даде предизвестие за смяна на доставчика, в резултат на което споразумението ще бъде удължено до успешното завършване на процеса на смяна на доставчика.

Прикачени към настоящия документ могат да бъдат намерени други стандартни договорни клаузи, препоръчани от Комисията, които обхващат специфични теми, различни от прекратяване на споразумението. Страните се насърчават да обмислят използването и на тези други клаузи, тъй като са разработени така, че да са последователни и да се подсилват взаимно.

Какво включват СДК относно прекратяване?

Сценарии, предвидени в Акта за данните: Споразумението ще бъде прекратено при определени обстоятелства, след като смяната на доставчика е приключила успешно (*случай А*) или ако клиентът не желае да смени доставчика, а поиска всички данни да бъдат изтрити и това изтриване е успешно (*случай Б*). Споразумението ще се счита за прекратено при успешно завършване на смяната на доставчика (*случай А*) или в края на максималния срок на предизвестие (*случай Б*). Не е необходимо да се връчва предизвестие за прекратяване или да се следва процедурата за прекратяване съгласно споразумението, тъй като споразумението ще бъде прекратено автоматично. Доставчикът обаче е задължен да уведоми клиента, че договорът се счита за прекратен (член 25, параграф 2, буква в) от Акта за данните). Това уведомление има информативен характер, тъй като споразумението вече е прекратено. Следователно дори ако забави уведомлението, доставчикът не може да начисли такса по прекратения договор.

Клиентът обаче следва да уведоми доставчика, че процесът на смяна на доставчика е завършен успешно, тъй като доставчикът може да не знае това. Ако доставчикът има основания да подозира, че клиентът вече е завършил успешно смяната на доставчика (напр. клиентът не влиза в услугата или няма никакви данни, съхранени в услугата), доставчикът може да се свърже с клиента и да поиска потвърждение за успешната смяна на доставчика. Ако не се получи отговор от клиента, се приема, че смяната на доставчика не е завършена успешно и договорът остава в сила (т.е. не се прекратява) при досегашните условия.

В Акта за данните не се дава определение за успешна смяна на доставчика. По принцип клиентът решава дали смяната на доставчика е била успешна. Може обаче клиентът или клиентът и доставчикът да се договорят да бъдат зададени определени критерии за оценка на това дали смяната на доставчика е била успешна, по-конкретно:

а) завършване на прехвърлянето на данни, т.е. дали всички данни, които могат да бъдат експортирани, и, ако е приложимо, цифрови активи са били прехвърлени в средата на приемащия доставчик, както и дали са запазени техните точност, цялост и пълнота; данните, които могат да бъдат експортирани, и цифровите активи следва да съответстват на оригиналните данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи без загуба или повреда;

б) внедряване на цифрови активи (ако е приложимо); ако смяната на доставчика включва прехвърляне на цифрови активи, например собствени или лицензирани приложения на клиента, клиентът следва да провери дали тези цифрови активи са инсталирани, конфигурирани и работят в средата на приемащия доставчик;

в) тестване на нови услуги: на този етап клиентът следва да провери дали услугите, предлагани от приемащия доставчик, работя, както е планирано преди да се извърши смяната на доставчика; по-конкретно клиентът следва да извърши тестове на ефективността, функционалността и действието на услугата на приемащия доставчик, включително на прехвърлените данни или цифрови активи, за да оцени дали са изпълнени критериите за потвърждаване на смяна на доставчика.

В случай на срочен договор смяната на доставчика може да приключи преди изтичането на договора или след това (за последното вж. случай Г). Ако смяната на доставчика завърши преди изтичането на срока на договора, споразумението също ще престане да действа. В такъв случай може да се дължат неустойки за предсрочно прекратяване (член 23, буква а), член 25, параграф 2, буква в) и член 29, параграф 4 от Акта за данните).

Какво става, ако смяната на доставчика е неуспешна?

Вж. СДК „Смяна на доставчика и излизане“

За да разрешат ситуация, в която смяната на доставчика е неуспешна и споразумението не може да бъде прекратено, страните могат да подадат жалба до компетентния орган съгласно Акта за данните, така че органът да вземе решение. Следва обаче да е ясно, че страните могат да използват и всички правни средства, налични в рамките на тяхната юрисдикция (напр. подаване на иск, искане за разпореждане от граждански съдилища и др.).

Два допълнителни сценария: Клаузи 1.4 и 1.5 не са задължителни и представляват два допълнителни сценария, които страните да вземат предвид. Въпреки че не са изрично посочени в Акта за данните, те могат да възникнат на практика и са включени в клаузите, за да помогнат на страните да разрешат подобни ситуации. Сценариите са, както следва:

— Клиентът желае да удължи периода на наличност на своите данни от изпращащия доставчик или да запази договора с изпращащия доставчик, използвайки опция за закупуване на нова услуга за по-дълъг период, независимо дали това е предшествано от смяна на доставчика, или просто от прекратяване на услугата без смяна на доставчика. Клиентът може да се нуждае само от услуга с ограничена функционалност от изпращащия доставчик, т.е. осигуряване на наличност на неговите данни за този удължен период или наличие на договор, така че да е възможно да поръча новата услуга (*случай В*).

В този случай, тъй като данните ще са достъпни с ограничена функционалност, изпращащият доставчик и клиентът следва да сключат ново споразумение за тази допълнителна услуга или да изменят съществуващото споразумение (вж. клауза 1.4.2). По-конкретно страните следва да се споразумеят за нов период за извличане на данни. В случай на общи (рамкови) споразумения клиентът може да пожелае да запази договорните отношения с изпращащия доставчик, за да може бързо да закупува нови услуги, без да преминава през процеса на сключване на нов договор, което при по-големите организации може да бъде дълъг и сложен процес.

Пример за случай В: Клиентът е експортирал и прехвърлил успешно своите данни от изпращащия доставчик към приемащия доставчик, в чиято среда данните са били успешно внедрени. Друг пример може да е, че клиентът може да реши да прекрати услугата с изпращащия доставчик, без да преминава към друг доставчик. И в двата примера обаче клиентът не желае данните му да бъдат изтрити, а предпочита те да бъдат надеждно архивирани при изпращащия доставчик и след изтичане на договорения срок за извличане на данните. Такива допълнителни услуги, предоставени от изпращащия доставчик, не възпрепятстват прекратяването на първоначалното споразумение и предоставянето на услугата би се основавало на ново споразумение или изменение на досегашното.

— Срочен договор изтича преди да е започнал процес на смяна на доставчика или да е бил завършен (случай Г)

Пример за случай Г: Пример за такава ситуация може да е, когато клиентът не е подал предизвестие достатъчно време по-рано. В този случай данните не са прехвърлени към приемащия доставчик на датата, на която изтича срокът на споразумението с изпращащия доставчик.

Страните следва да са наясно, че може да възникне прекъсване на услугите по време на процеса на смяна на доставчика. В този случай се прилага общата клауза за спиране на услугите, включена в споразумението.
Съществуват изключения за някои специално разработени услуги. Вж. обяснението към СДК за смяна на доставчика и излизане.

1. **Прекратяване**

1.1. **Процес на прекратяване**

1.1.1. Споразумението ще се счита за прекратено между страните, когато настъпи едно от следните събития:

а) когато е приложимо, при успешно приключване на процеса на смяна на доставчика. Ако настъпи успешно приключване на процеса смяна на доставчика преди изтичане на договорения срок на споразумението, ще се прилагат таксите за предсрочно прекратяване, посочени в настоящото споразумение; или

б) в края на максималния срок на предизвестие, когато клиентът не желае да смени доставчика, а да изтрие своите данни, които могат да бъдат експортирани, и своите цифрови активи при прекратяване на услугата.

1.1.2. Ако споразумението съдържа условия относно прекратяването, които са предмет на приложимото право, като споменатите по-долу:

а) някоя от страните подава молба за спиране на плащанията или някоя от страните е била обявена в несъстоятелност;

б) някоя от страните не е изпълнила своевременно някое от задълженията си, произтичащи от споразумението, което води или може да доведе (по договор или по закон) до прекратяване на споразумението;

в) някоя от страните е претърпяла промяна в собствеността или контрола, която по договор или по закон води или може да доведе до прекратяване на споразумението;

г) споразумението е обявено за нищожно поради нарушение или промяна в приложимите повелителни норми; или

д) каквато и да било друга ситуация, която по договор или по закон води до или може да доведе прекратяване на споразумението;

дори ако по време на процеса на смяна на доставчика възникне някакво основание за прекратяване, споразумението и договорените услуги и функции няма да бъдат прекратени или срокът им няма да изтече преди успешното завършване на процеса на смяна на доставчика (вж. клауза 1.1.1. буква а) или в края на максималния срок на предизвестие, когато клиентът желае само да изтрие своите данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи при прекратяване на услугата (вж. клауза 1.1.1, буква б), доколкото не е предвидено друго в повелителна норма. Това не засяга други права или средства за правна защита, с които страните разполагат спрямо другата страна. Това се прилага и ако процесът на смяна на доставчика започне, след като доставчикът е подал предизвестие за прекратяване на споразумението.

1.1.3. Без да се засягат други правни средства за защита, предвидени в приложимото право, споразумението няма да бъде прекратено или срокът му да изтече преди успешното завършване на процеса на смяна на доставчика или преди съответно решение, взето от компетентен съд, или споразумение между страните.

1.2. **Прекратяване при завършване на смяната на доставчика**

1.2.1. Споразумението не се прекратява, докато не бъде успешно завършен процесът на смяна на доставчика. Веднага щом клиентът уведоми доставчика, че процесът на смяна на доставчика е завършен успешно, доставчикът уведомява клиента без неоснователно забавяне, че споразумението е прекратено.

1.2.2. Ако клиентът не уведоми доставчика за успешната смяна на доставчика или за липсата на такава, въпреки че доставчикът има обосновани мотиви да смята, че смяната на доставчика е завършена успешно от клиента, доставчикът може да изпрати на клиента искане за потвърждение дали смяната на доставчика е завършена успешно. Ако клиентът не потвърди успешната смяна на доставчика в рамките на 30 работни дни от такова искане, се приема, че смяната на доставчика не е била успешна и споразумението не се прекратява, а остава в сила със съществуващите условия.

1.3. **Прекратяване без смяна на доставчика**

1.3.1. Ако клиентът не желае да смени доставчика, а да изтрие своите данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи при прекратяване на услугата, както е посочено в клауза 1.1.1, буква б), това може да се случи само когато и ще се счита за изпълнено само ако:

а) [максималният] договорен срок на предизвестие е изтекъл; и

б) клиентът изрично е поискал от доставчика да изпълни изтриването на данните, а в отговор данните са изтрити успешно и това е потвърдено от доставчика;

в) в края на договорения срок на предизвестие доставчикът е уведомил клиента за прекратяването на споразумението.

Други сценарии [незадължителни клаузи, които да бъдат обмислени]

1.4. **Удължено съхраняване на данни**

1.4.1. В края на преходния период клиентът може да реши да не изтрива всички свои данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи в края на [минималния]/договорения период за извличане на данни и да гарантира, че те ще бъдат достъпни, включително с цел предоставяне на услуга с ограничена функционалност, за определен удължен срок.

1.4.2. В такъв случай клиентът и доставчикът или се съгласяват да i) изменят съществуващото споразумение, за да обхване удължения срок за извличане на данни, или ii) да сключат ново споразумение за услуга с ограничена функционалност.

1.5. **Изтичане на срока на срочен договор преди смяна на доставчика**

1.5.1. Ако споразумението е сключено за определен срок и i) и датата на изтичане на срока настъпи, преди да е завършен процесът на смяна на доставчика, и ii) клиентът не е поискал неговите данни, които могат да бъдат експортирани, и цифрови активи да бъдат изтрити, тогава:

а) преходният период започва от датата на изтичане на срока на споразумението; доставчикът предоставя разумно съдействие, както е посочено в СДК за смяна на доставчика и излизане;

б) при успешно приключване на процеса на смяна на доставчика се прилага клауза 1.2;

в) при неуспешно завършване на процеса на смяна на доставчика се прилага клауза 1.7 от опция А или клауза 2.6 от опция Б от СДК за смяна на доставчика и излизане.

1.6. **Уведомления**

Страните се съгласяват, че всички уведомления помежду им във връзка с настоящите клаузи относно прекратяването ще се правят [*страните попълват избраните средства за комуникация, включително чрез подходящи електронни средства*].

1.7. **Предимство**

В случай на противоречие или несъответствие между настоящите клаузи относно прекратяването и други приложими договорни споразумения, условия или други приложими споразумения, свързани с прекратяването на споразумението, което е в основата на предоставянето на услуги за обработка на данни, настоящите клаузи ще имат предимство.

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII

СТАНДАРТНИ ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

относно сигурността и непрекъснатостта на дейността

В съображение 94 от Регламент (ЕС) 2023/285 (наричан по-долу „Акт за данните“) се заявява, че по време на целия процес на смяна на доставчика следва да се поддържа високо равнище на сигурност и че доставчикът следва да действа с дължимата грижа, за да поддържа непрекъснатостта на дейността и да гарантира предоставянето на функциите или услугите по споразумението, както и да предоставя ясна информация относно известните рискове за непрекъснатостта.

Актът за данните определя задължения за доставчика да осигури високо ниво на сигурност и непрекъснатост на дейността във връзка с процеса на смяна на доставчика. По-конкретно това се отнася до сигурността на данните по време на тяхното прехвърляне и продължаващата сигурност на данните по време на периода на извличане (член 25, параграф 2, буква а), точка iv) от Акта за данните). Въпреки че темите за сигурността и непрекъснатостта на дейността обикновено са включени в споразумението за обработка на данни и други договорни документи, настоящите СДК са насочени към сигурността и непрекъснатостта на дейността във връзка с процеса на смяна на доставчика и излизане съгласно правата и задълженията, въведени със Акта за данните.

Настоящите СДК комбинират клаузи по конкретни въпроси, свързани със сигурността и непрекъснатостта на дейността по време на целия процес на смяна на доставчика благодарение на сходния контекст и дух както по отношение на сигурността, така и на непрекъснатостта на дейността. Въпреки че в споразумението за услуги са включени разпоредби относно сигурността и непрекъснатостта на дейността, има някои особености, свързани с процеса на смяна на доставчика, които трябва да бъдат отразени.

Процесът на прехвърляне може да доведе до определени рискове за сигурността, които могат да се проявят по време на различни фази от процеса на смяна на доставчика по отношение на различните му аспекти, на които трябва да се обърне специално внимание, като например:

i. обработка на данните;
ii. управление на самоличността и контрол на достъпа;
iii. прехвърляне на данни;
iv. извличане на данни;
v. непрекъсната поверителност, цялост и наличност на данните; както и
vi. други рискове, свързани с подготовката и ефективното изпълнение на процеса на смяна на доставчика.

По подобен начин специфичните рискове за непрекъснатостта на дейността, свързани с процеса на смяна на доставчика, заслужават специално внимание и обмисляне. Те може да се отнасят до:

i. поддържане на непрекъснатостта на дейността, за да се гарантира високо ниво на сигурност на услугите;
ii. продължаване на предоставянето на услугите в съответствие със споразумението;
iii. предоставяне на ясна информация относно известните рискове за непрекъснатостта на предоставянето на услугите.

В това отношение член 25, параграф 2, буква а), точка ii) от Акта за данните задължава доставчика да действа с дължимата грижа, за да поддържа непрекъснатост на дейността и да гарантира предоставянето на функциите или услугите по договора. Доставчикът е задължен също така да предоставя ясна информация относно известните рискове за непрекъснатостта на предоставянето на функциите или услугите от страна на изпращащия доставчик на услуги за обработка на данни (член 25, параграф 2, буква а), точка iii) от Акта за данните).

Основана на риска сигурност и непрекъснатост на дейността: Когато СДК предвиждат договорни споразумения, подходът, основан на риска и обхващащ всички опасности по отношение на сигурността, предполага динамичен и подходящ в контекста подход към приложимите услуги и модели на внедряване и свързаното с тях използване, нужди и рискове. Клиентът и доставчикът са тези, които съвместно трябва да идентифицират, договорят, внедрят и наблюдават свързаните мерки и контроли, за да осигурят подобрена цялостна устойчивост и цялостност на услугата.

Например трябва да се обърне специално внимание на непрекъснатите, подходящи и отговорни нива на:

i. цялостност на данните;
ii. устойчивост на всички известни уязвимости при предоставяне на данни за извличане;
iii. цифрови подписи;
iv. специално многофакторно управление на достъпа;
v. потвърждаване на самоличността, включително упълномощаване;

vi. сигурност на уебсайта, портала, платформата и свързаните приложно-програмни интерфейси (API);
vii. сигурност от страна на доставчика;
viii. осигуряване и гарантиране на сигурността от страна на клиента, включително на съответните приемащи доставчици;
ix. мрежова активност;
x. регистрация с „груба сила“;
xi. протокол за сигурност на транспортния слой (TLS) и други мерки за сигурност при пренос;
xii. защита от разпределена атака тип „отказ от обслужване“ (DDOS); както и
xiii. строги политики и практики за изтриване на данни.

Доставчикът следва да може да демонстрира, в полза на клиента, че техническите, оперативните и организационните мерки за сигурност и защита на данните се осигуряват по непрекъснат и подходящ начин.

Идеята е сходна със структурата и подхода на i) член 25от ОРЗД и член 32 от ОРЗД съответно[Регламент — 2016/679]; ii) Директива МИС 2 [EUR-Lex)], iii) схема за сертифициране на киберсигурността съгласно Акта за киберсигурността (ЕС) 2019/881.

Примери за това какво следва да демонстрира доставчикът включват:
i. политики за вътрешна сигурност, мониторинг за гаранции и пробив на сигурността или други политики за справяне с инциденти
ii. спазване на определени отворени, непатентовани стандарти, каквито обикновено се използват в съответния сектор;
iii. сертифициране или друга гаранция съгласно съответното приложимо национално право или съответните европейски схеми за сертифициране на киберсигурността, или друго съответствие, разработени съгласно Регламент (ЕС) 2019/881 (Акта за киберсигурността); или
iv. регулаторен технически стандарт, ако и когато е приложимо в съответните сектори.

Базирани на риска разпоредби: За много доставчици, извършващи дейност в ЕС, както и за някои клиенти, може да се прилагат определени базирани на риска разпоредби. Като цяло това води до по-високи нива на задължения и отговорности за сигурност, като нарушенията и други инциденти водят до по-тежки последици от гледна точка на право, репутация и др. Поради тази причина вземането на тези базирани на риска разпоредби в предвид, преди да се сключи споразумение за услуги и по време на изпълнението му, е силно препоръчително.

Някои примери за базирани на риска разпоредби, които може да са приложими, са: Директива МИС 2 (МИС 2), Директива относно устойчивостта на критичните субекти (УКС), Регламент относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор (DORA), Акт за киберустойчивост (CRA), Акт за киберсигурността и Общ регламент относно защитата на данните (ОРЗД), както и евентуални правила от националното право.

В настоящите СДК терминът „инцидент“ се използва във връзка както със сигурността, така и с непрекъснатостта на дейността (*вж. раздел „Определения“*).

Клауза 1.4 например обхваща и уведомленията по член 33 от ОРЗД, член 23 от МИС 2.

Прикачени към настоящия документ могат да бъдат намерени други стандартни договорни клаузи, препоръчани от Комисията, които обхващат специфични теми, различни от сигурността и непрекъснатостта на дейността. Страните се насърчават да обмислят използването и на тези други клаузи, тъй като са разработени така, че да са съгласувани и да се подсилват взаимно.

1. Сигурност и непрекъснатост на дейността

1.1. Общи положения

1.1.1. Доставчикът се задължава да прилага най-подходящите технически и организационни мерки, за да гарантира, че нивото на сигурност и устойчивост е пропорционално на рисковете, които услугата носи, и тяхната целена и разумно предвидима употреба по отношение на процеса на смяна на доставчика.

1.1.2. Освен това доставчикът се задължава да предотврати прекъсването на услугите и да поддържа непрекъснатост на услугите по време на процеса на смяна на доставчика. Това включва поддържането на адекватно управление на непрекъснатостта на дейността, което включва планиране в извънредни ситуации и мерки за възстановяване след бедствия, базирани на установени най-добри практики и пазарни стандарти. Тези мерки трябва да се поддържат актуални и периодично да се преглеждат и тестват от доставчика.

1.2. **Сигурност**

1.2.1. В допълнение към клауза 1.1.1 доставчикът трябва да внедри подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира поддържането на високо ниво на сигурност по време на процеса на смяна на доставчика. По-конкретно това се отнася до сигурността на данните по време на тяхното прехвърляне и продължаващата сигурност на данните по време на периода за извличане на данни.

1.2.2. Доставчикът трябва да внедри подходящи технически и организационни мерки, за да поддържа ниво на сигурност, което да е пропорционално на това на риска, по време на процеса на смяна на доставчика. Това включва: съответните рискове, свързани със сигурността на обработката на данни, управлението на самоличността и контрола на достъпа, преносимостта на данните, извличането на данни, непрекъснатата поверителност, целостта и достъпността на данните, както и всички други рискове, свързани с ефективната смяна на доставчика.

1.2.3. Мерките, обхванати от клаузи 1.1.1 и 1.2.1, най-малко трябва да гарантират, но без да се изчерпва с това:

а) непрекъсната поверителност, цялост и достъпност на данните и устойчивост на услугите, активите, които могат да бъдат експортирани, и цифровите активи;

б) възстановяване на наличността и цялостта на данните и достъпа до тях в разумен срок в случай на инцидент; както и

в) непрестанно наблюдение, както и редовно тестване, оценка и анализ на ефективността на техническите и организационните мерки за гарантиране на сигурността на услугите, данните, които могат да бъдат експортирани, и цифровите активи.

1.3. **Непрекъснатост на дейността**

1.3.1. В допълнение към клауза 1.1.2 доставчикът трябва по-конкретно да:

а) действа с дължимата грижа за поддържане на непрекъснатостта на дейността и продължава да предоставя услугите, предвидени в споразумението; както и

б) предоставя ясна информация относно известните рискове за непрекъснатостта на предоставянето на услугите.

1.4. **Уведомления**

1.4.1. Страните се съгласяват, че всички уведомления помежду им във връзка с настоящите клаузи относно сигурността и непрекъснатостта на дейността [*страните попълват избраните средства за комуникация, включително чрез подходящи електронни средства*].

1.4.2. Доставчик трябва да уведомява клиента за всички инциденти. Доставчикът е длъжен да изпрати уведомление без неоснователно забавяне и във всички случаи в рамките на 72 (седемдесет и два) часа от узнаването за инцидента, освен ако съгласно регулаторните задължения не се изисква предупреждение или подобно уведомление в по-кратък срок.

1.4.3. Уведомлението от доставчика трябва да включва информация, която е необходима на клиента, за да оцени последиците от инцидента. Доставчикът е длъжен своевременно, ефективно, разумно и без допълнително таксуване да помогне на клиента (включително на трети страни, упълномощени от клиента) и да сътрудничи с него по отношение на всяко действие за разследване, което клиентът има право да предприеме в съответствие с приложимото право на ЕС и националното право.

1.4.4. Когато доставчикът е засегнат или е вероятно да бъде засегнат от инцидент, доставчикът е длъжен да предприеме най-подходящите действия, необходими за минимизиране на отражението на инцидента и предотвратяване на повторното му възникване. Това не засяга други права, които клиентът може да има съгласно споразумението или съгласно приложимото право на ЕС или националното право.

1.5. **Разни**

1.5.1. При поискване от клиента доставчикът е длъжен без неоснователно забавяне да предостави на клиента обобщение на ключовите елементи от мерките за сигурност на доставчика и свързаното с тях управление на сигурността, както и на непрекъснатостта на дейността му и свързаното с нея управление на извънредни ситуации, както и на всички съществени промени в някое от горепосочените.

1.5.2. При поискване от клиента доставчикът е длъжен без неоснователно забавяне да предостави на клиента допълнителна подробна информация, допълваща гореспоменатото обобщение, като например резултати от тестове и доказателства за увереност. В този случай доставчикът може да поиска от клиента да подпише споразумение за неразкриване на информация, преди да сподели такива подробни данни. Това споразумение за неразкриване на информация обаче трябва да включва обичайни изключения и да не засяга другите условия на настоящия параграф, споразумението или приложимото право на ЕС или националното право. Доставчикът има право да поиска данните да бъдат споделяни само въз основа на необходимостта от информация, включително с избраните доставчици или други съответни трети страни доставчици на клиента.

Такива обичайни изключения включват всяка (съответна част от) информация, i) която вече е обществено достояние, ii) която клиентът е задължен да оповести, когато това е задължително а) съгласно приложимото право или б) съгласно правителствен или друг регулаторен орган (последните две включват, без да се изчерпват с тях, съдебно разпореждане, ОРЗД, МИС 2).

1.6. **Предимство**

Без да се засягат стандартните договорни клаузи съгласно ОРЗД, в случай на противоречие или несъответствие между настоящите клаузи относно сигурността и непрекъснатостта на дейността и други приложими договорни споразумения, условия или други приложими споразумения, свързани със сигурността и непрекъснатостта на дейността, настоящите клаузи ще имат предимство.

ПРИЛОЖЕНИЕ IX

СТАНДАРТНИ ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

относно ограничаване на разпиляването

Споразуменията за обработка на данни често са съставени от различни спомагателни документи, отнасящи се до допълнителни материали и информация, които могат да бъдат силно разпръснати в различни хранилища. Това затруднява потенциалните клиенти да намират цялата информация, която им е необходима, за да оценят договорните и правни задължения, както и последиците от тях.

В контекста на смяна на доставчика прозрачността е много важна. Нужно е потенциалният клиент да има лесен достъп до съответна актуална информация, документи, материали и данни за контакт, още преди да сключи договор с доставчика. СДК относно ограничаване на разпиляването осигуряват симетрия в информацията и комуникацията.

Настоящите СДК спомагат за лесен и практичен достъп до съответна актуална информация, документи, материали и данни за контакт както от страна на клиента, така и на доставчика. Целта е чрез тях да се създаде среда на прозрачност между страните и да се гарантира, че не съществуват договорни пречки за смяна на доставчика, като се даде възможност на клиента да намери свързана и актуална информация относно своите права и задължения в споразумението. Това ще допринесе за справедливи и балансирани правни отношения между клиента и доставчика и като цяло за договорна справедливост, както е застъпено в Регламент (ЕС) 2023/285 (наричан по-долу „Акт за данните“).

Прикачени към настоящия документ могат да бъдат намерени други стандартни договорни клаузи, препоръчани от Комисията, които обхващат специфични теми, различни от ограничаване на разпиляването. Страните се насърчават да обмислят използването и на тези други клаузи, тъй като са разработени така, че да са последователни и да се подсилват взаимно.

1. **Ограничаване на разпиляването**

1.1. **Уводни условия и договорености**

1.1.1. Доставчикът гарантира, че всички договорни споразумения са лесно, бързо и непрекъснато достъпни за клиента а) на едно специално определено, защитено онлайн място и б) в разбираем, четим за хора, както и машинночетим формат. Освен това доставчикът гарантира, че договорните споразумения са достъпни за изтегляне или експортиране по друг начин от клиента в цялостен и структуриран вид.

1.1.2. Договорните споразумения трябва да включват най-малко:

а) **Име и адрес:** пълното официално търговско наименование на доставчика като юридическо лице, включително, но не само, неговата официална правна форма, национален регистрационен номер, пълен официален адрес и идентификационен номер по ДДС;

б) **Актуализирано споразумение:** актуалното споразумение с времеви печат (и когато са налични, копия за изпълнение от него), включващо всички условия, приети предложения, уговорки, политики, информация, документация, графици, доказателства и приложения, които са приложими между доставчика и клиента;

в) **Хронологичен архив:** хронологичен архив на споразуменията с времеви печат, съчетани, ако е възможно, с всички допълнителни условия, включително политики, информация, документация, графици, доказателства, приложения или други, които са били приложими между доставчика и клиента

i) включително доказателства за разрешени едностранни промени и съответните дати на влизане в сила на разрешените едностранни промени, както е посочено в условията на СДК за неизменение.

За позволени едностранни изменения и съответните дати на влизане в сила на позволените едностранни изменения вж. СДК за неизменение.

г) **Обработка на данни и екосистема на доставка:** актуален хронологичен архив и подробен списък на подизпълнители, обработващи данни и/или други заинтересовани страни от екосистемата на веригата на доставките на доставчика, включително имена и адреси, както е посочено в клауза 1.1.2, буква а) по-горе;

д) **Данни за връзка:** актуалните данни за контакт на доставчика, включително подробна информация за функциите на основното ключово лице за контакт, основното техническо лице за контакт и основното лице за контакт по договорни и административни въпроси, включително съответните длъжности, телефонни номера и имейл адреси, договорени от страните;

е) **Докладване на оперативната работа:** когато е технически осъществимо, актуален, както и хронологичен, преглед на отчетите за оперативната ефективност от доставчика по предоставената услуга и други задължения по споразумението; както и

ж) **Уведомление:** всички правни и други свързани уведомления с времеви печат между страните или към страна, свързана с договорните споразумения, както е посочено в клауза 1.1.2, букви с) и б).

В няколко ситуации Актът за данните задължава доставчика да предостави необходимата информация на клиента. Тези задължения са отразени в съответните СДК. Например, информация относно наличните процедури за смяна на доставчика и прехвърляне на данни (член 26 от Акта за данните) е включена в СДК относно смяна на доставчика и излизане; задължението за предоставяне на ясна информация относно известните рискове за продължаващото предоставяне на функции/услуги е отразено в СДК относно сигурността и непрекъснатостта на дейността и относно смяна на доставчика и излизане.

1.2. **Предимство**

В случай на противоречие или несъответствие между настоящите клаузи относно ограничаване на разпиляването на приложима договорни документи и други приложими договорни споразумения, условия или други приложими споразумения, свързани с темата на настоящите клаузи, настоящите клаузи ще имат предимство.

ПРИЛОЖЕНИЕ X

СТАНДАРТНИ ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

относно отговорността

Въпреки че в общото споразумение между клиента и доставчика обикновено е включена клауза относно отговорността, разпоредбите на настоящите СДК относно отговорността отразяват духа на регламент (ЕС) 2023/2854 (наричан по-долу „Акт за данните“) по отношение на значимостта на справедливите, разумни и недискриминационни права и задължения и затова могат да бъдат полезно допълнение към стандартните разпоредби на споразумението относно отговорността.

Следователно включването на такава клауза се препоръчва, тъй като тя е от съществено значение за баланса на договорните отношения между страните и осигурява стимули за спазване на правата и задълженията, договорени от страните. По-конкретно настоящите СДК може да са особено полезни за малките и средни предприятия и други организации, когато договарят разпоредбите относно отговорността в своите споразумения. Клиентът и доставчикът са свободни да се споразумеят за допълнителни права и задължения в договора си. Използването на настоящата клауза не освобождава страните от задължението да осигурят спазването на всички приложими задължителни разпоредби на правото на ЕС или на националното право и да ги адаптират в съответствие.

Преди да сключи споразумение клиентът може да провери застрахователния пазар за най-подходящия застрахователен продукт за неговите нужди. Препоръчва се да се потърси съвет от експерт в сферата на застраховането.

Прикачени към настоящия документ могат да бъдат намерени други стандартни договорни клаузи, препоръчани от Комисията, които обхващат специфични теми, различни от отговорността. Страните се насърчават да обмислят използването и на тези други клаузи, тъй като те са разработени така, че да са съгласувани и да се подсилват взаимно.

Неограничена отговорност

Като правило всяка страна по споразумението следва да носи неограничена отговорност в случаи на предумишленост, умишлено нарушение или груба небрежност, включително нарушение от страна на едната страна на задълженията за поверителност на данните на другата страна или задълженията да не използват данните за цели, различни от изрично договорените от страните.

В СДК се препоръчва разделяне на случаите, в които нарушението е предумишлено, от тези, в които е причинено от умишлено нарушение, за да е ясно посочено, че всички умишлени действия са обхванати, независимо от правото, съгласно което се урежда договорът. В някои юрисдикции умишлено нарушение може да е синоним на предумишлено. В тези случаи страните може да решат да не правят разграничение между умишлено нарушение и предумишлено.

Освобождаване от отговорност

Услугите за обработка на данни, предоставяни като непроизводствена версия за целите на изпитването и оценката и за ограничен период от време (член 31, параграф 2 от Акта за данните), обикновено не са предназначени за обработка на чувствителни данни (например търговски тайни, лични данни или действителни производствени данни). Подобни непроизводствени версии също така обикновено не са достатъчно разработени за такава обработка и им липсват възможности, контроли и конфигурация, които биха могли разумно да се очакват в производствената версия. Силно се препоръчва на клиента да не обработва действителни производствени данни в такива непроизводствени версии. В настоящите СДК се предлага, че ако клиентът реши да го направи, това ще е на негов собствен риск и доставчикът не носи отговорност, ако в такива случаи възникне нарушение на поверителността на данните. В тази ситуация може да се прилагат специфични споразумения за отговорност, договорени от страните.

По подобен начин Актът за данните предвижда ситуации, при които определени задължения не се прилагат за услуги, при които повечето от основните функции са специално разработени, при които всички компоненти са разработени за отделен клиент или за услуги, предоставяни в непроизводствена среда. Вследствие на това носенето на отговорност в тези случаи също ще трябва да бъде изрично договорено.

Ограничена отговорност

Актуална пазарна практика е страните да се съгласяват да ограничат отговорността си (особено на доставчика) в някои случаи. В СДК се предлагат три основни оопции за ограничаване на отговорността:

— **Опция А:** Отговорността е ограничена до сумата, определена от страните въз основа на оценка на риска. При тази опция и двете страни извършват оценка на риска и предоставят констатациите си на другата страна в преддоговорната фаза. Другата страна може да отхвърли получената оценка на риска. Ако оценката на риска е отхвърлена, страните могат да приложат една от другите версии за ограничаване на отговорността.

Възможно е да има промени в обема на услугите, получавани от доставчика, както и промяна в обхвата (добавяне на нови услуги или премахване на някои услуги). Това може да наложи промени в оценката на риска и страните следва да адаптират лимита на отговорността, така че да отговаря на действителния риск. Страните се насърчават да проверят образеца за оценка на риска в опция А, за да са наясно с рисковете, свързани с услуги за обработка на данни конкретно за техния бизнес.

— **Опция Б**: Отговорността е ограничена до преки вреди. Произтичащите вреди, като например пропуснати ползи или спестявания, са изключени. Тази опция може и да се комбинира с опции А и В (т.е. ограничаване на отговорността до преки вреди, но не по-висока от сума, определена от страните или след оценка на риска, или определена на друга основа).

— **Опция В**: Отговорността на страните е ограничена до предварително договорена максимална сума, която може да бъде изчислена например въз основа на i) еквивалента на еднократни/многократни годишни такси (платени и дължими) от клиента на доставчика; ii) застрахователното покритие по сключената от доставчика застраховка, свързана с услугите; iii) максималната сума, покрита от общата застраховка за професионална отговорност на доставчика; или iv) комбинация от различни формули — например формула, свързана с паричната стойност на услугите, умножена по сумата, равна на общите годишни такси (платени или (не все още) дължими съгласно споразумението) за услугите.

Обезщетяване: Настоящите СДК не включват разпоредби относно обезщетяване. Страните се насърчават да обмислят дали и ако е така, до каква степен едната страна може да се наложи да обезщети и освободи от отговорност другата страна от всякакви искове на трети страни, причинени от или свързани със съществено нарушение на задълженията по споразумението от действия или бездействия на отговорната страна, нейните служители, представители или подизпълнители. В случая с клиентите обезщетението може да се прилага например за нарушение от страна на доставчика на задълженията за поверителност, неизползване или нарушение на правата върху интелектуална собственост на трети страни. За доставчиците обезщетението може да покрива нарушение от страна на клиента на права върху интелектуална собственост на трети страни или искове на трети страни към доставчика, свързани с хостването на незаконно съдържание от клиента.

1. **Отговорност**

1.1. **Неограничена отговорност**

1.1.1. В случаи на нарушение на задълженията по настоящото споразумение, извършено предумишлено или причинено от умишлено нарушение или груба небрежност, страната, извършила нарушението, носи отговорност за всички вреди, съгласно клауза 1.2 по-долу. [ОПЦИЯ] [С изключение на предвиденото в клауза 1.2, доставчикът носи неограничена отговорност за всички вреди, причинени на клиента вследствие на нарушение на поверителността на данните на клиента, обработвани съгласно настоящото споразумение.]

1.1.2. В случай на нарушение на задължението да не се използват данните на някоя от страните за цели, различни от изрично договорените между страните, страната, която е нарушила задължението, носи неограничена отговорност за всички вреди.

Целта на опцията, включена в клауза 1.1.1, е да се гарантира поверителността на всички данни на клиента в съответствие с правата и задълженията за поверителност и до степента, договорена в споразумението. Съгласно приложимо право (напр. ОРЗД, МИС 2 и др.) получателят на поверителна информация може да има определени задължения да разкрие определена информация на определени лица/организации за цели, които са договорени и изрично описани в споразумението.

1.2. **Освобождаване от неограничена отговорност**

1.2.1. Ако страните се договорят за неограничена отговорност съгласно клауза 1.1.1, неограничената отговорност на доставчика не се прилага за данни на клиента в непроизводствена версия на услугите за обработка на данни на доставчика.

Вж. член 31, параграф 2 от Акта за данните и обяснителната бележка в „Освобождаване от отговорност“ в настоящите СДК.

1.2.2. Доставчикът не носи отговорност за:

а) задължения, които не са приложими за услуги за обработка на данни, съгласно i) член 23, буква г) от Акта за данните (постигане на функционална еквивалентност); ii) член 29 (постепенно премахване на таксите за смяна на доставчика); или iii) член 30, параграфи 1 и 3 от Акта за данните (технически аспекти на смяна на доставчика) ако повечето от основните функции в услугите за обработка на данни на доставчика са били специално разработени в отговор на специфичните нужди на клиента или при които всички компоненти са били разработени за целите на клиента, и когато тези услуги за обработка на данни не се предлагат в големи търговски мащаби чрез каталога за услуги на услугите за обработка на данни. Освобождаването важи, ако доставчикът е информирал клиента преди сключването на споразумението за услуги за обработка на данни, че горепосочените разпоредби на Акта за данните не се прилагат за въпросните услуги;

б) нарушение на задълженията, свързано със смяна на доставчика на услуги за обработка на данни към услуги за обработка на данни, предоставяни като непроизводствена версия за целите на изпитването и оценката и за ограничен период от време.

1.3. **Ограничена отговорност**

Опция А: Сума, определена чрез оценка на риска

1.3.1. Страните се съгласяват да ограничат своята отговорност в случай на нарушение на задълженията по небрежност по настоящото споразумение до сумата от […] за всяко събитие, включително когато поредица от свързани събития се считат за едно събитие. Сумата се определя от засегнатата страна добросъвестно въз основа на оценка на риска или други прогнози, договорени от страните в приложение 1 („Образец за оценка на риска“). Оценката на риска се извършва и предоставя на другата страна [.... дни] преди сключване на споразумението. Ако оценката на риска не бъде отхвърлена от другата страна, споразумението се сключва на това основание.

Страните може да се споразумеят по всяко време да правят повторна оценка на рисковете, за да отразят промените в ситуацията на риск по отношение на услугите. За тази цел могат да използват представения в примера образец [„Образец за оценка на риска“]. Ако резултатът от повторната оценка е увеличение или намаление на риска за страната, тази страна може да поиска да договори тавана на отговорността за услугите, за да бъде отразена промяната в свързания с тях риск, или допълнителни условия, които следва да бъдат изпълнени, които могат да включват ценообразуване или изменения на договореното споразумение за ниво на услугите. Страните могат да се договорят, че ако не бъде постигнато споразумение в рамките на [три месеца от искането на страната], първоначално договореният таван на отговорността ще остане непроменен.

Опция Б: Преки вреди

1.3.2. Страните се съгласяват да ограничат своята отговорност в случай на нарушение на задълженията по небрежност по настоящото споразумение до всички причинени преки вреди.

1.3.3. Преките вреди включват също: i) разходи, направени за установяване на причините и размера на вредите; ii) разходи, направени от засегнатата страна за предотвратяване или ограничаване на преките вреди, при условие че тези разходи действително са довели до тяхното предотвратяване или ограничаване; iii) вреди вследствие на повредени, недостъпни или загубени данни; и iv) разходи, направени от едната страна, за да се гарантира, че услугите отговарят на нивата на ползване, договорени в споразумението, ако другата страна не е отстранила това нарушение в договорения срок.

1.3.4. Когато поредица от свързани събития се считат за едно събитие, общата отговорност на едната страна към другата страна за такива преки вреди, както е посочено в предходното изречение, е ограничена до сумата от […].

Опция В: Максимална сума

1.3.5. Страните се съгласяват да ограничат своята отговорност в случай на нарушение на задълженията по небрежност по настоящото споразумение, включително когато поредица от свързани събития се считат за едно събитие, до максимална сумата от […].

1.4. **Уведомления**

Страните се съгласяват, че всички уведомления помежду им във връзка с настоящите клаузи относно отговорността ще се правят (*страните попълват избраните средства за комуникация, включително чрез подходящи електронни средства)*.

1.5. **Предимство**

В случай на противоречие или несъответствие между настоящите клаузи относно отговорността и други приложими договорни споразумения, условия или други приложими споразумения, свързани с отговорността в обхвата на настоящите клаузи, настоящите клаузи ще имат предимство.

Допълнение 1

Образец за оценка на риска

За да се определят рисковете, свързани с услугата, едната страна извършва оценка, като взема предвид специфичните рискове от неизпълнение поради небрежност от другата страна по споразумението.

Тази оценка на риска трябва да е направена добросъвестно. Тя следва реалистично да отразява потенциалните вреди. Когато прогнозните суми са твърде ниски, отговорност за вреди за по-висока стойност ще бъде изключена. Когато прогнозните суми са твърде високи, другата страна може да откаже да поеме отговорност или да поиска по-високи разходи.

Когато е необходимо, могат да бъдат включени допълнителни рискове.

Описание на риска		Прогнозна оценка на вредите
Прекъсване на дейността Загуба на оборот, причинена от нарушение на договора. Може да се вземе предвид потенциално прекъсване на услугата и последствията от него за дейността или операциите на страната.	EUR	
Възстановяване на данни Предполагаеми разходи за възстановяване на загубени, недостъпни или повредени данни. Може да се изисква страните да внедрят мерки за смекчаване на риска си, например като поддържат резервно копие на данните при друг доставчик или локално.	EUR	
Правителствени глоби Правителствените глоби срещу предприятия са например глоби за нарушение на законите за защита на данните или регулаторните разпоредби, произтичащо от предоставянето на услугата от доставчика.	EUR	
Загуба на търговски тайни Разкриването на търговски тайни може да доведе до загуба на възможности за стопанска дейност. Такива вреди може да подлежат на обезщетение по закон.	EUR	
Нарушение на сигурността на лични данни и действия за отстраняване на щетите Нарушението на сигурността на лични данни може да доведе до няколко вида преки разходи, свързани с адвокатски хонорари, съдебни разноски, както и усилия за отстраняване на щетите по данните, за отстраняване на проблеми с качеството на данните, свързани с нарушението.	EUR	
Загуба на репутация Страните могат да обмислят въздействието върху репутацията на дружеството и какви мерки ще бъдат необходими (напр. реклама и кампании за компенсиране на въздействието върху репутацията). Такива разходи може да са трудни за пълно възстановяване при съдебно производство.	EUR	
Отговорност за вреди, нанесени на трети страни Отговорността за вреди, нанесени на трети страни, обхваща потенциална отговорност например към доставчици, клиенти, подизпълнители и трети страни.	EUR	
Общ риск от потенциални вреди (сума)	**EUR**	

Тъй като услугите за обработка на данни се предоставят по променлив по мащаб и еластичен начин, както използването на услугата, предоставяна от доставчика, така и рискът от възникване на отговорност, могат да се променят в хода на споразумението, често в рамките на диапазона, определен в споразуменията за нивото на услугите. При оценката на рисковете към момента на сключване на споразумението или на периодична основа, на страните се препоръчва да отразят променящия се характер и обем на услугите, в допълнение към потенциалните максимални теоретични вреди. Това би допринесло за по-реалистична стойност за средното или очаквано използване на услугата. Страните също така следва да съгласуват оценяването с вътрешното си планиране. Възможно е не всички изброени категории рискове да се отнасят еднакво за клиент и доставчик или за конкретния вид дейност на клиента.

ПРИЛОЖЕНИЕ XI

СТАНДАРТНИ ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

относно неизменението

Важно е страните да могат да се позовават на договорно съгласуваните права и задължения и тези права и задължения да не се променят едностранно, освен при ясно и взаимно договорени условия. Това важи с особена сила за малките и средни предприятия или други организации, които може да не разполагат с достатъчно ресурси, за да оценят евентуалното въздействие на такива едностранни промени върху техните дейности и мисия. СДК за неизменение имат за цел да дадат повече яснота и увереност на страните при договаряне на условията, отнасящи се до едностранни изменения. Настоящите стандартни договорни клаузи са насочени към съответните сценарии и възможни договорни споразумения, свързани с тях. Те са предназначени да гарантират, че подобни едностранни изменения не са в ущърб на интересите на която и да е от страните.

Подход към едностранни изменения

Като общо правило споразумението (включително СДК) не може да бъде едностранно изменяно от никоя от страните и измененията трябва да бъдат взаимно договорени. Само при стриктно определени условия, предвидени в настоящите СДК, са разрешени някои едностранни изменения. Това е отразено в клаузи 1.1.1—1.1.3 от настоящите СДК.

В настоящите СДК се отчита фактът, че при определени обстоятелства доставчикът следва да може да предлага едностранни изменения на предоставяните услуги. Те се наричат „Позволени едностранни изменения“ и са посочени в клаузи 1.1.3—1.1.6 на настоящите СДК. Позволени едностранни изменения могат да се предлагат само веднъж и следва да отговарят на следните условия:

1) Подобряват позицията на клиента по отношение на използването на услугата от негова страна от договорна, финансова, организационна, оперативна гледна точка, от гледна точка на нивото на услугите, спазването на правните изисквания или друга гледна точка; както и

2) Клиентът се уведомява не по-късно от 30 календарни дни, преди предложеното позволено едностранно изменение да влезе в сила за клиента.

Периодът на предизвестие ще позволи на клиента да оцени информацията, както и осъществимостта и въздействието върху клиента и заинтересованите страни, системите и услугите на клиента.

Прикачени към настоящия документ могат да бъдат намерени други стандартни договорни клаузи, препоръчани от Комисията, които обхващат специфични теми, различни от неизменение. Страните се насърчават да обмислят използването и на тези други клаузи, тъй като са разработени така, че да са съгласувани и да се подсилват взаимно.

1. **Неизменение**

1.1. **Изменение**

1.1.1. Всяко изменение на споразумението („изменение“) трябва да бъде направено в писмена форма, включително чрез подходящи електронни средства, и ще е предмет на предварително взаимно съгласие, включително чрез подходящи електронни средства.

1.1.2. Независимо от клауза 1.1.1 доставчикът има право да измени споразумението, ако това се налага, за да е в съответствие с приложимо задължително право, което не е било в сила преди датата на влизане в сила на споразумението.

1.1.3. С изключение на предвиденото в клауза 1.1.2, доставчикът има право да предложи едностранно изменение на услугите само при условие че:

а) такова изменение е от полза за използването на услугите за обработка на данни от клиента, например ако се състои от съществени подобрения в актуализациите на услугата или е необходимо от съображения за сигурност; както и

б) всички условия, посочени в клаузи 1.1.4—1.1.6 („Позволени едностранни изменения“), са изпълнени.

1.1.4. Никое предложено едностранно изменение по клауза 1.1.3 не може да бъде използвано от доставчика за пряко или непряко прилагане или налагане на промени с обратна сила или за изменение на клаузи в споразумението, отнасящи се до един или повече от следните аспекти относно:

а) избор на право или избор на форум;

б) изменения или процедура за изменение на споразумението;

в) срок и прекратяване;

г) отговорност;

д) конфиденциалността;

е) метод за използване на възлагане на дейности на външни изпълнители и методи за смяна на подизпълнители;

ж) права на достъп и информиране;

з) цели за качествено ниво на обслужване;

Промени относно вече договорените количествени и качествени цели за изпълнение на услугите в рамките на договорените нива на услуги, със свързаните с тях санкции и/или кредити за услуги, могат да бъдат предложени като позволено едностранно изменение съгласно клауза 1.1.3.

и) правила за ценообразуване и други финансови правила;

Промяна на договорените такси може да бъде предложена като позволено едностранно изменение съгласно клауза 1.1.3, но основните правила, като например методологията за индексиране на цените, трябва да бъдат взаимно договорени от страните.

й) мястото, където се обработват или съхраняват данните, ако това място е извън ЕС.

Промените между местоположенията в рамките на ЕС могат да бъдат договорени от страните от началото на договорните им отношения или могат да бъдат предложени от доставчика като позволено едностранно изменение. Когато мястото, където се обработват или съхраняват данните обаче, се промени от място в ЕС на място извън ЕС или от място извън ЕС на друго място извън ЕС, страните следва да се споразумеят взаимно относно тази промяна.

1.1.5. В случай на предложено позволено едностранно изменение, доставчикът трябва да:

а) уведоми клиента не по-късно от 30 календарни дни, освен ако приложимото право не изисква друго, преди предложеното позволено едностранно изменение да влезе в сила;

б) предостави на клиента по ясен и разбираем начин информация, включително:

i) относно обхвата, подробностите и сроковете на предложеното позволено едностранно изменение;

ii) защо е необходимо предложеното позволено едностранно изменение, включително по отношение на неговата полза за използването на услугите за обработка на данни от клиента;

iii) за разликата между преобладаващата ситуация и ситуацията след предложеното позволено едностранно изменение. По-конкретно това включва всички договорни, финансови, организационни, оперативни, свързани с нивото на услугите и съответствието с правните изисквания последици за клиента, ако има такива;

Описанието на такава разлика следва да разглежда очакваната ситуация по отношение на съответните видове съществуващи клиенти, като се вземат предвид категориите, посочени в клауза 1.1.5, буква b), точка iii). Целта е да се гарантира, че най-вероятните последици от едностранно изменение, за което е направено уведомление, са видими и разбрани от клиента. В тази връзка настоящата клауза не изисква доставчикът да изпраща уведомление с оценка, съобразена с отделните клиенти.

iv) предвиденият график за внедряване и изпълнение, както и съответната дата на влизане в сила на предложеното позволено едностранно изменение.

1.1.6. Ако доставчикът изпълни условията на клауза 1.1.5, ще се счита, че клиентът е приел предложеното позволено едностранно изменение на датата на влизане в сила на позволеното едностранно изменение.

1.1.7. Ако доставчикът наруши клаузи 1.1.2—1.1.5 по отношение на изменение на споразумението, клиентът има право да прекрати споразумението без допълнително заплащане и да получи обезщетение за претърпените вреди (включително разходите за смяна на доставчика на услуги за обработка на данни). Това не засяга другите права и средства за защита на клиента, включително по отношение на искането за преустановяване на нарушението във всеки компетентен съд, който да разпореди на доставчика да продължи да предоставя услугите, както е договорено, и получаване на обезщетение за евентуални претърпени вреди.

Ако изменението на споразумението от страна на доставчика не е в съответствие с договорните разпоредби, клиентът следва да има право да го прекрати, което на практика следва да означава и подаване на предизвестие за смяна на доставчика, за да започне процесът на смяна на доставчика (вж. СДК относно смяна на доставчика и излизане — опция А, ако страните са се споразумели за план за смяна на доставчика и излизане, и опция Б, в случай че се използват автоматизирани инструменти за самостоятелна смяна на доставчика). В такива случаи обаче клиентът следва да има право да получи обезщетение за възстановяване на вреди, претърпени вследствие на „принуда“ да премине към друг доставчик, включително направените разходи, и други свързани вреди (вж. СДК относно отговорността).

1.2. **Уведомления**

Страните се съгласяват, че всички уведомления помежду им във връзка с настоящите клаузи относно неизменение ще се правят (*страните попълват избраните средства за комуникация, включително чрез подходящи електронни средства*).

1.3. **Предимство**

В случай на противоречие или несъответствие между настоящите клаузи относно неизменението и други приложими договорни споразумения, условия или други приложими споразумения, свързани с изменения на споразумението в обхвата на настоящите клаузи, настоящите клаузи ще имат предимство.

ПРИЛОЖЕНИЕ XII

СТАНДАРТНИ ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ

Определения

За целите на СДК използваните термини се определят както следва:

„Споразумение“ означава писменото споразумение между страните относно предоставянето на услуги, всяко негово изменение или допълнение, както и всички актове, свързани с изпълнението на споразумението(ята), включително по-конкретно неговите допълнения;

„Допълнение“ означава всяко допълнение, график или доказателство, изрично упоменато в споразумението;

„Клиент на услуги за обработка на данни (клиент)“ съгласно определението в член 2, точка 30 от Акт за данните означава физическо или юридическо лице, което е встъпило в договорни отношения с доставчик на услуги за обработка на данни с цел използване на една или повече услуги за обработка на данни;

„Данни“ съгласно определението в член 2, точка 1 от Акт за данните означава всяко цифрово представяне на актове, факти или информация, както и всяка съвкупност от такива актове, факти или информация, включително под формата на звукозапис, видеозапис или аудио-визуален запис;

„Акт за данните“ означава Регламент (ЕС) 2023/2854;

„Такси за прехвърляне на данни“ съгласно определението в член 2, точка 35 от Акт за данните означава таксите за прехвърляне на данни, начислявани на клиентите за извличането на техните данни чрез мрежата от ИКТ инфраструктурата на доставчик на услуги за обработка на данни и прехвърлянето им към системата на друг доставчик или към локална инфраструктура за ИКТ;

„Услуга за обработка на данни“ съгласно определението в член 2, точка 8 от Акт за данните означава цифрова услуга, предоставяна на клиент, даваща възможност за повсеместен мрежови достъп при поискване до споделен набор от подлежащи на конфигуриране, променливи по мащаб и еластични изчислителни ресурси с централизиран, разпределен или силно разпределен характер, които могат да се предоставят и използват по бърз начин с минимални управленски усилия или с минимално взаимодействие с доставчика на услуги. За целите на настоящото споразумение, посочените услуги за обработка на данни се отнасят до предоставяните или такива, които предстои да бъдат предоставяни, от доставчика на клиента съгласно договореното в споразумението;

„Приемащ доставчик“, както се споменава в член 2, точка 34 от Акт за данните, означава приемащия доставчик на услуги за обработка на данни, към който клиентът на услуги за обработка на данни преминава с цел използване на друга услуга за обработка на данни от същия вид услуги или други услуги;

„Изпращащ доставчик“, както се споменава в член 2, точка 34 от Акт за данните, означава юридическото лице, с което клиентът има договорни отношения относно предоставянето на услуги за обработка на данни и други услуги от доставчика по споразумението, и от което клиентът възнамерява да премине към друг доставчик;

„Цифрови активи“ съгласно определението в член 2, точка 32 от Акт за данните означава елементи в цифрова форма, включително приложения, които клиентът има право да използва, независимо от договорните отношения с услугата за обработка на данни, която възнамерява да смени;

„Данни, които могат да бъдат експортирани“ съгласно определението в член 2, точка 38 от Акт за данните означава входните и изходните данни, включително метаданните, пряко или непряко генерирани или съвместно генерирани от използването на услугата за обработка на данни от клиента, с изключение на всякакви активи или данни, защитени с права на интелектуална собственост или данни, които съставляват търговска тайна, принадлежащи на доставчици на услуги за обработка на данни или на трети страни;

„Инцидент“ означава физическо, техническо или организационно нарушение на сигурността, инцидент или подобно събитие, което може да има значително отражение върху сигурността и непрекъснатостта на дейността, тъй като е причинило или е способно да причини сериозно прекъсване на всички приложими ИТ системи и операции, използвани между доставчика и клиента по време на процеса на смяна на доставчика, или във връзка с използването на услугите от клиента, данните, които могат да бъдат експортирани, и цифровите активи на клиента. Вж. СДК за сигурност на данните и непрекъснатост на дейността

„Оперативна съвместимост“ съгласно определението в член 2, точка 40 от Акт за данните означава способността на две или повече пространства на данни или комуникационни мрежи, системи, свързани продукти, приложения, услуги за обработка на данни или компоненти да обменят и използват данни, за да изпълняват своите функции;

„Метаданни“ съгласно определението в член 2, точка 2 от Акта за данните означава структурирано описание на съдържанието или използването на данните, което улеснява намирането или използването на тези данни;

„Нелични данни“ съгласно определението в член 2, точка 4 от Акта за данните означава данни, които не са лични данни;

„Локална инфраструктура за ИКТ“ съгласно определението в член 2, точка 33 от Акта за данните означава ИКТ инфраструктура и изчислителни ресурси, притежавани, наети или закупени на лизинг от клиента, които са разположени в центъра за данни на самия клиент и се управляват от клиента или от трето лице;

„Други услуги“ означава всички професионални услуги от всякакъв характер, предоставяни от доставчика на клиента съгласно споразумението, както е определено в него, които не са услуги за обработка на данни;

„Страна“ означава или клиента, или доставчика;

„Страни“ означава клиента и доставчика заедно;

„Лични данни“ съгласно определението в член 4, точка 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните — ОРЗД);

„План“ означава планът за смяна на доставчика и излизане, посочен в опция А на СДК за смяна на доставчика и излизане, както е договорен между страните в споразумението;

„Обработка“ съгласно определението в член 2, точка 7 от Акта за данните означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвани спрямо данни или набори от данни чрез автоматични или неавтоматични средства, като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбиниране, ограничаване, изтриване или унищожаване;

„Доставчик на услуги за обработка на данни (доставчик)“ означава физическо или юридическо лице, което е встъпило в договорни отношения с клиент с цел предоставяне на една или повече услуги за обработка на данни;

„Същият вид услуги“ съгласно определението в член 2, точка 9 от Акта за данните означава набор от услуги за обработка на данни, които имат една и съща основна цел, един и същ модел на услуга за обработка на данни и едни и същи основни функционални възможности;

„Услуги“ означава както услугите за обработка на данни, така и всички останали услуги, за които страните са се договорили в споразумението;

„Такса за услугата“ означава таксите, дължими от клиента на доставчика като възнаграждение за предоставянето на услуги, както е договорено между страните в споразумението;

„Смяна на доставчика“, съгласно определението в член 2, точка 34 от Акта за данните, означава процес, включващ изпращащ доставчик на услуги за обработка на данни, клиент на услуга за обработка на данни и, когато е приложимо, приемащ доставчик на услуги за обработка на данни, при който клиентът на услуга за обработка на данни преминава от използване на една услуга за обработка на данни към използване на друга услуга за обработка на данни от същия вид услуги, или на друга услуга, предлагана от друг доставчик на услуги за обработка на данни, или към локална инфраструктура за ИКТ, включително чрез извличане, преобразуване и качване на данните;

„Такси за смяна на доставчика“ съгласно определението в член 2, точка 36 от Акта за данните означава такси, различни от стандартните такси за услуги или от санкциите за предсрочно прекратяване, налагани на клиента от доставчик на услуги за обработка на данни за действията, изисквани съгласно Акта за данните за преминаване към системата на друг доставчик или към локална инфраструктура за ИКТ, включително такси за прехвърляне на данни.